ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગરના પત્ર-ક્રમાંક
જીસીઈઆરટી / સી એન્ડ ઈ / ૨૦૧૪ / ૨૨૨૨, તા. ૩-૨-૨૦૧૪-થી મંજૂર

શિક્ષક અને વાલી માટે અલગથી
શિક્ષક-આવૃત્તિ તૈયાર કરવામાં આવી છે,
જેનો ઉપયોગ અવશ્ય કરશો.

કલરવ

ધોરણ ૧

(પ્રથમ સત્ર)

પ્રતિજ્ઞાપત્ર

ભારત મારો દેશ છે.
બધાં ભારતીયો મારાં ભાઈબહેન છે.
હું મારા દેશને ચાહું છું અને તેના સમૃદ્ધ અને
વૈવિધ્યપૂર્ણ વારસાનો મને ગર્વ છે.
હું સદાય તેને લાયક બનવા પ્રયત્ન કરીશ.
હું મારાં માતાપિતા, શિક્ષકો અને વડીલો પ્રત્યે આદર રાખીશ
અને દરેક જણ સાથે સભ્યતાથી વર્તીશ.
હું મારા દેશ અને દેશબાંધવોને મારી નિષ્ઠા અર્પું છું.
તેમના કલ્યાણ અને સમૃદ્ધિમાં જ મારું સુખ રહ્યું છે.

રાજ્ય સરકારની વિનામૂલ્યે યોજના હેઠળનું પુસ્તક

વિદ્યાર્થીનું નામ : ____________________

શાળાનું નામ: ____________________

વર્ગ : __________ રોલ નંબર: __________

ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ
'વિદ્યાયન', સેક્ટર ૧૦-એ, ગાંધીનગર - ૩૮૨૦૧૦

© ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
આ પાઠ્યપુસ્તકના સર્વ હક ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળને હસ્તક છે.
આ પાઠ્યપુસ્તકનો કોઈ પણ ભાગ કોઈ પણ રૂપમાં ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળના નિયામકની લેખિત પરવાનગી વગર પ્રકાશિત કરી શકાશે નહિ.

લેખન-સંપાદન (SRG) :
શ્રી યાહ્યા સપાટવાલા
શ્રી ભાવેશ પંડ્યા
શ્રી રાકેશ પટેલ
શ્રી કેતન વ્યાસ
શ્રી સોનુ ગોહેલ
શ્રી હર્ષવી પટેલ
શ્રી રાધા યાદવ
શ્રી રમેશ ઠક્કર

સમીક્ષા :
ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
ડૉ. રમેશ આ. ઓઝા
ડૉ. રમેશ પંડ્યા
ડૉ. સંતોષ દેવકર
ડૉ. બળવતંભાઈ તેજાણી
શ્રી જગમાલ જી. પાવરા
શ્રી પ્રકાશચંદ્ર વ. પરમાર
શ્રી અશ્વિનસિંહ એલ. સોલંકી

સંયોજન :
શ્રી કિશન એફ. વસાવા
(વિષય-સંયોજક : ગુજરાતી-સંસ્કૃત)

ચિત્રાંકન :
શિલ્પ ગ્રાફિક્સ

નિર્માણ-આયોજન
શ્રી સી. ડી. પંડ્યા
(નાયબ નિયામક : શૈક્ષણિક)

મુદ્રણ-આયોજન :
શ્રી હરેશ એસ. લીમ્બાચીયા
(નાયબ નિયામક : ઉત્પાદન)

પ્રસ્તાવના

NCF-2005 તેમજ RTE-2009ને ધ્યાનમાં રાખીને દેશમાં પ્રાથમિક શિક્ષણનાં અભ્યાસક્રમ, પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તકો તેમજ સમગ્ર શિક્ષણ-પ્રક્રિયામાં બદલાવ થઈ રહ્યો છે. આ બદલાવ મુખ્યત્વે જે-તે વિષયો તેમજ શિક્ષણ-પ્રક્રિયા સંદર્ભે આપણી સમજ અંગેનો છે. બાળકની સર્જનશીલતા, વિચારશક્તિ, તર્કશક્તિ અને પૃથક્કરણ કરવાની આવડત વિકસે એ આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય હેતુ છે. આ અભિગમને ધ્યાનમાં રાખીને જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ ધોરણ ૧નું કલરવ (પ્રથમ સત્ર) પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તક વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને વાલીઓ સમક્ષ રજૂ કરતાં મંડળ આનંદ અનુભવે છે.

નવા અભ્યાસક્રમ, પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તક-નિર્માણની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં IGNUS-erg ટીમના સભ્યોએ સતત માર્ગદર્શન આપતા રહીને સ્ટેટ રિસોર્સ ગ્રૂપના સભ્યોને સજ્જ બનાવ્યા છે. UNICEFનો સહયોગ પણ આ આખી પ્રક્રિયા દરમિયાન મળ્યો છે. જે-તે વિષયના કોર ગ્રૂપના સભ્યોએ પણ વખતોવખત સહયોગ આપ્યો છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકનો સમગ્ર રાજ્યમાં અમલ કરતાં અગાઉ પસંદગીની શાળાઓમાં ત્રણ વર્ષ માટે અજમાયશી ધોરણે મૂકવામાં આવેલ હતું. તે દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને વર્ગમાં શીખવાડતી વખતે જે-જે અનુભવો થયા તેનાં વ્યાપક તારણો, ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યા અને તે મુજબ સુધારા-વધારા કરવામાં આવ્યા છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકના સમગ્ર રાજ્યવ્યાપી અમલ પૂર્વે પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા આમંત્રિત વિષય-નિષ્ણાતો અને પાઠ્યપુસ્તક તૈયાર કરનાર જી.સી.ઈ.આર.ટી.ના નિષ્ણાતોની સંયુક્ત બેઠક બોલાવીને તેઓનાં સૂચનોને ધ્યાનમાં લઈને આ પાઠ્યપુસ્તકને અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવેલ છે.

પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તકને ગુણવત્તાયુક્ત તથા બાળભોગ્ય બનાવવા માટે પૂરતી જહેમત ઉઠાવી છે. તેના ચતુરંગી સ્વરૂપ દ્વારા બાળકો હોંશે હોંશે તેનો ઉપયોગ કરે એવું લક્ષ્ય રાખવામાં આવ્યું છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકને ક્ષતિરહિત બનાવવા માટે પૂરતા પ્રયત્નો કર્યા છે, તેમ છતાં શિક્ષણમાં રસ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ પાસેથી સૂચનો આવકાર્ય છે.

એમ. ટી. શાહ	ડૉ. ભરત પંડિત	ડૉ. નીતિન પેથાણી
નિયામક	નિયામક	કાર્યવાહક પ્રમુખ
(જી.સી.ઈ.આર.ટી.)	(પાઠ્યપુસ્તક મંડળ)	(પાઠ્યપુસ્તક મંડળ)

તા. ૩૧-૧-૨૦૧૪ ગાંધીનગર

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૨૦૧૪
પ્રકાશક : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, 'વિદ્યાયન', સેક્ટર ૧૦-એ, ગાંધીનગર વતી ભરત પંડિત, નિયામક
મુદ્રક :

મૂળભૂત ફરજો

ભારતના દરેક નાગરિકની ફરજ નીચે મુજબ રહેશે :*

(ક) સંવિધાનને વફાદાર રહેવાની અને તેનાં આદર્શો અને સંસ્થાઓનો, રાષ્ટ્રધ્વજનો અને રાષ્ટ્રગીતનો આદર કરવાની;

(ખ) આઝાદી માટેની આપણી રાષ્ટ્રીય લડતને પ્રેરણા આપનારા ઉમદા આદર્શોને હૃદયમાં પ્રતિષ્ઠિત કરવાની અને અનુસરવાની;

(ગ) ભારતનાં સાર્વભૌમત્વ, એકતા અને અખંડિતતાનું સમર્થન કરવાની અને તેમનું રક્ષણ કરવાની;

(ઘ) દેશનું રક્ષણ કરવાની અને રાષ્ટ્રીય સેવા બજાવવાની હાકલ થતાં, તેમ કરવાની;

(ચ) ધાર્મિક, ભાષાકીય, પ્રાદેશિક અથવા સાંપ્રદાયિક ભેદોથી પર રહીને, ભારતના તમામ લોકોમાં સુમેળ અને સમાન બંધુત્વની ભાવનાની વૃદ્ધિ કરવાની, સ્ત્રીઓના ગૌરવને અપમાનિત કરે તેવા વ્યવહારો ત્યજી દેવાની;

(છ) આપણી સમન્વિત સંસ્કૃતિના સમૃદ્ધ વારસાનું મૂલ્ય સમજી તે જાળવી રાખવાની;

(જ) જંગલો, તળાવો, નદીઓ અને વન્ય પશુપક્ષીઓ સહિત કુદરતી પર્યાવરણનું જતન કરવાની અને તેની સુધારણા કરવાની અને જીવો પ્રત્યે અનુકંપા રાખવાની;

(ઝ) વૈજ્ઞાનિક માનસ, માનવતાવાદ તથા જિજ્ઞાસા અને સુધારણાની ભાવના કેળવવાની;

(ટ) જાહેર મિલકતનું રક્ષણ કરવાની અને હિંસાનો ત્યાગ કરવાની;

(ઠ) રાષ્ટ્ર પુરુષાર્થ અને સિદ્ધિનાં વધુ ને વધુ ઉન્નત સોપાનો ભણી સતત પ્રગતિ કરતા રહી, વૈયક્તિક અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિનાં તમામ ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાનો પ્રયત્ન કરવાની;

(ડ) માતા-પિતાએ અથવા વાલીએ ૬ વર્ષથી ૧૪ વર્ષ સુધીની વયના પોતાના બાળક અથવા પાલ્યને શિક્ષણની તકો પૂરી પાડવાની.

* ભારતનું સંવિધાન : કલમ ૫૧-क

અનુક્રમણિકા

એકમ ૧	મારું ઘર	૧
એકમ ૨	ચાલો ફરવા	૧૦
એકમ ૩	ચલકચલાણી	૧૬
એકમ ૪	કેટલાં રે કેટલાં ?	૨૮
એકમ ૫	મારું ગામ	૩૮
એકમ ૬	વરસાદ આવે	૬૦
એકમ ૭	સસલું	૮૫
એકમ ૮	દુકાન	૯૮
એકમ ૯	ગમે	૧૧૧
એકમ ૧૦	મારો ખજાનો	૧૨૧

પાઠ્યપુસ્તકમાં વપરાયેલાં ખાસ ચિહ્નોની ઓળખ

૧ મારું ઘર

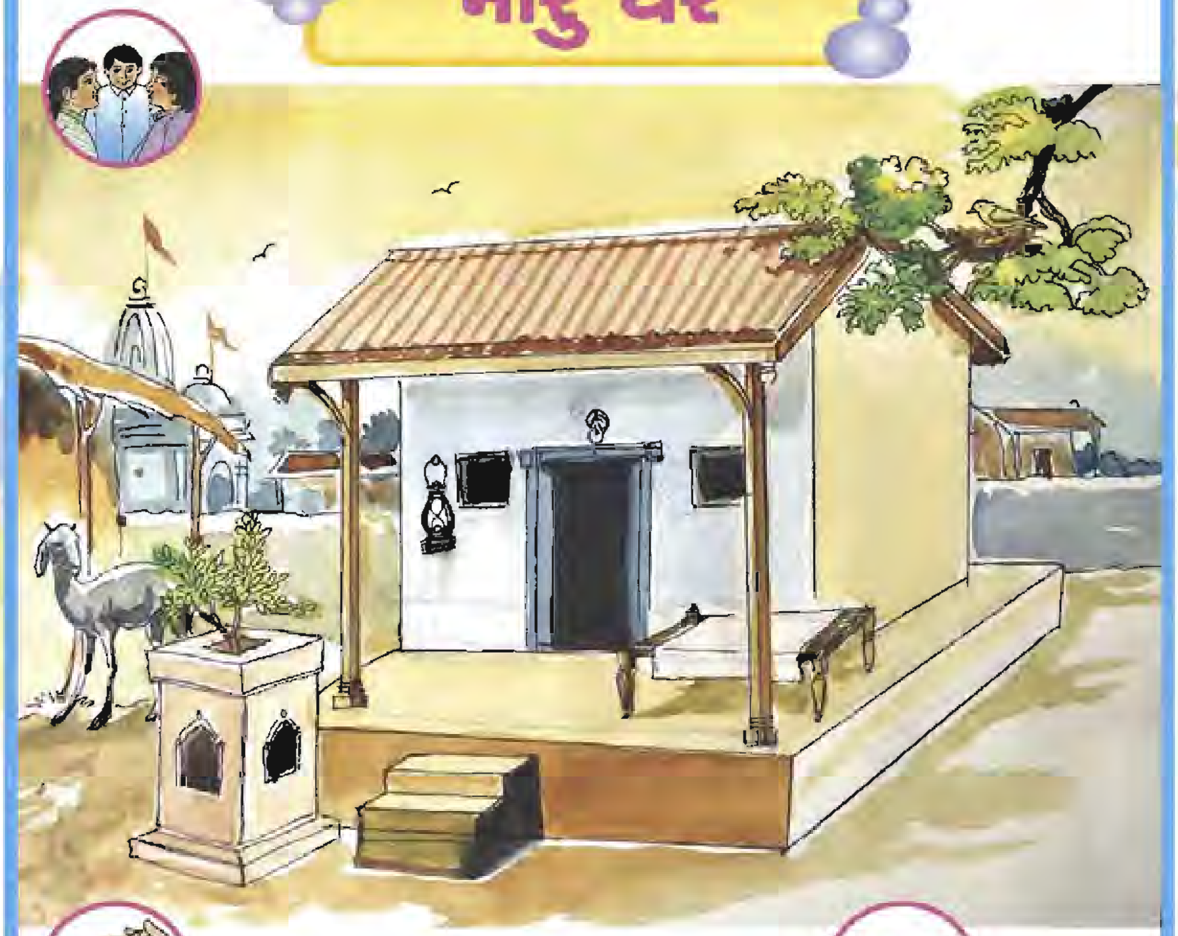

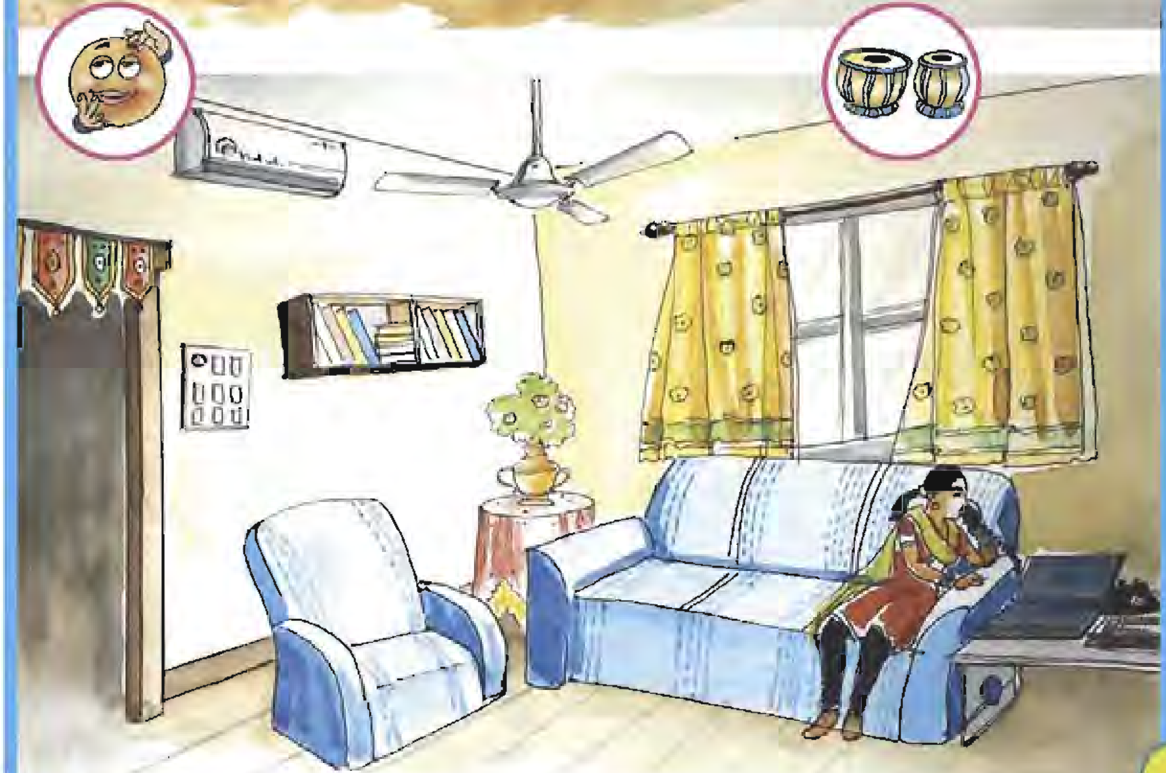

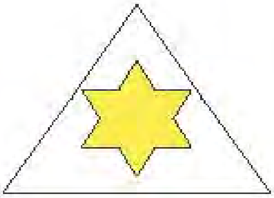

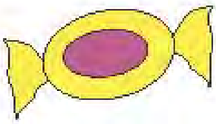

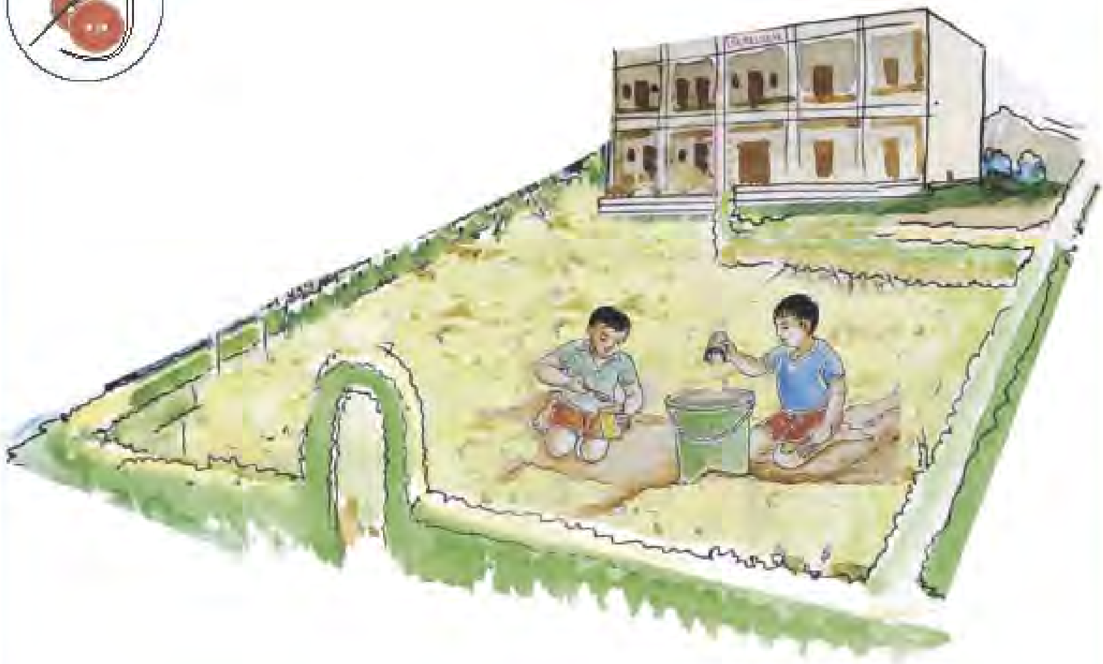

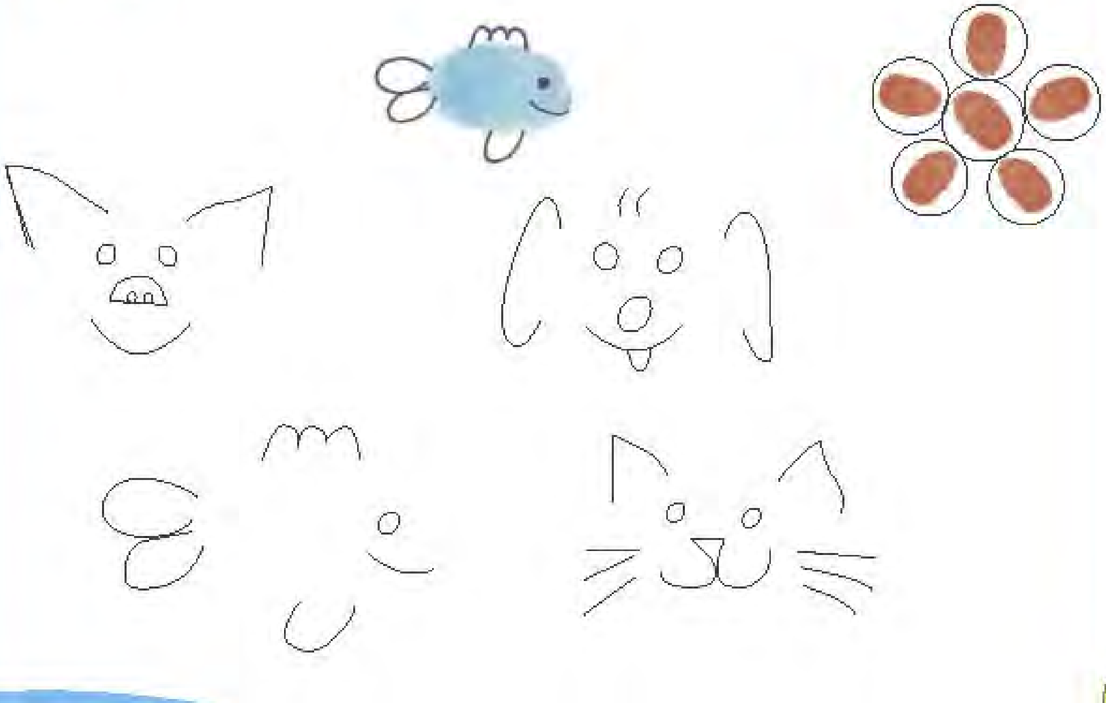

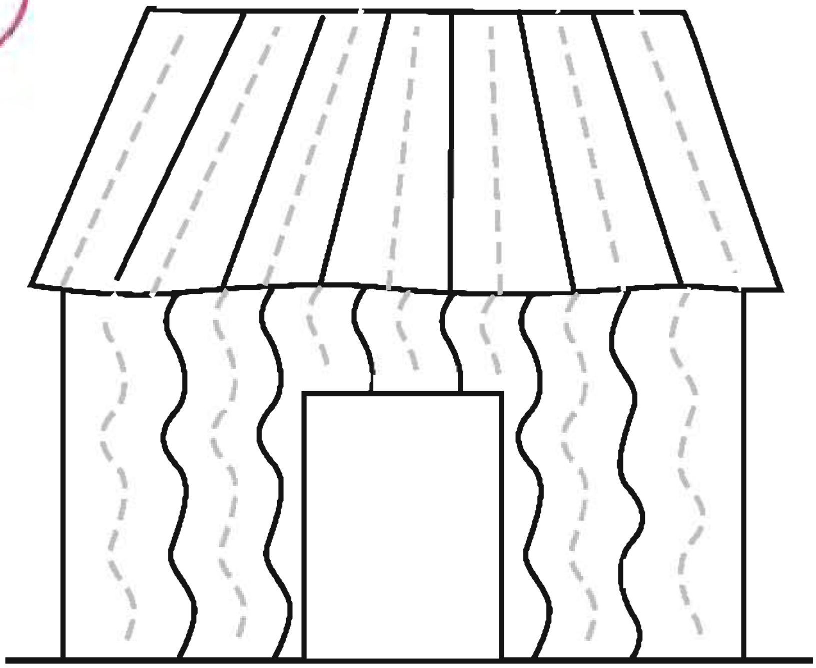

ઘર
તપેલી
ખાટલો
ચમચી
રીંગણ

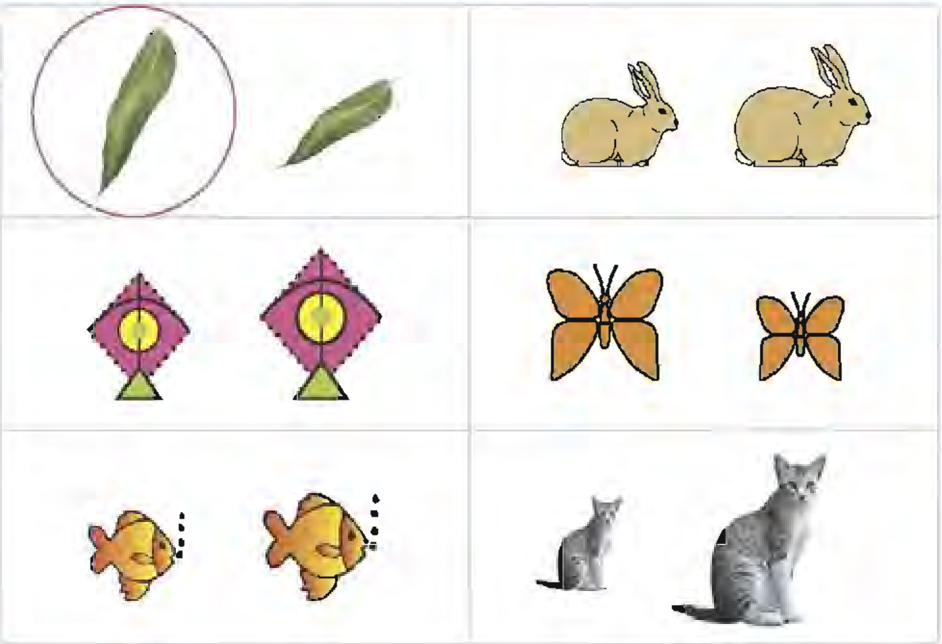

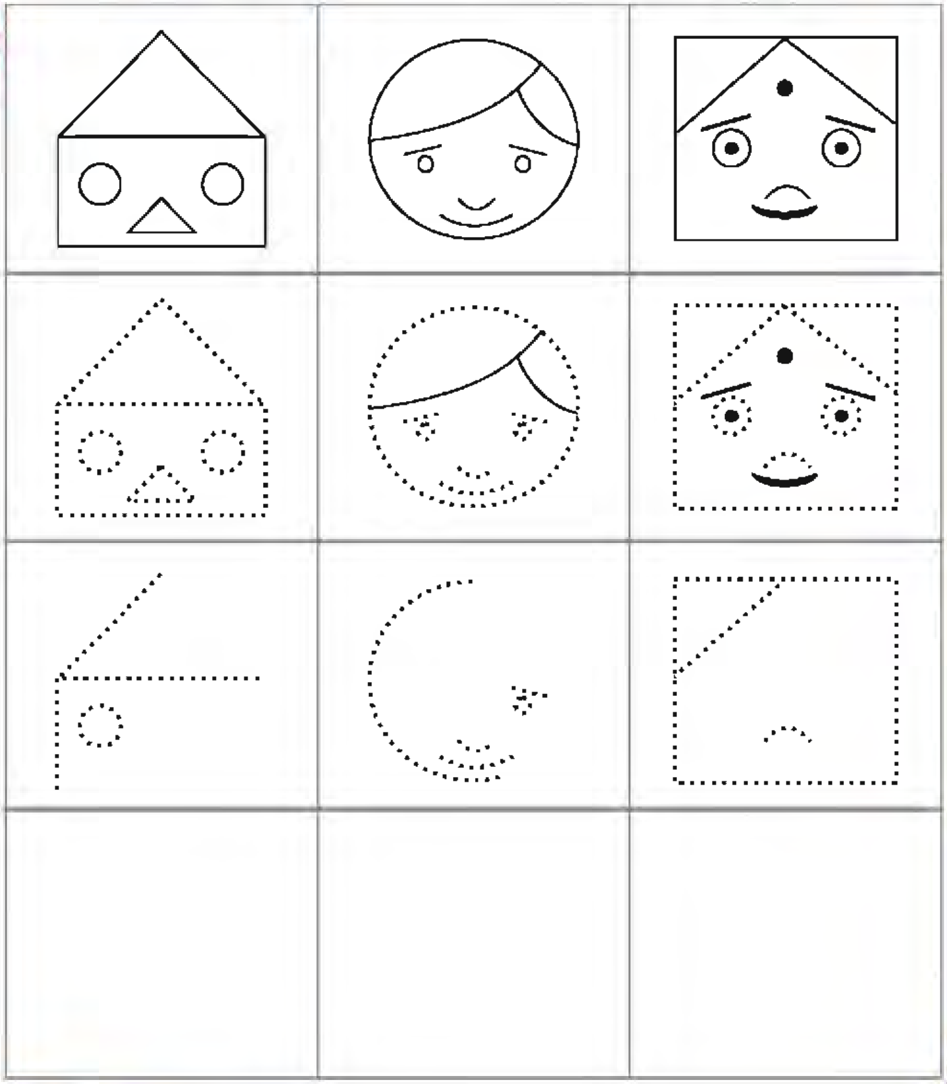

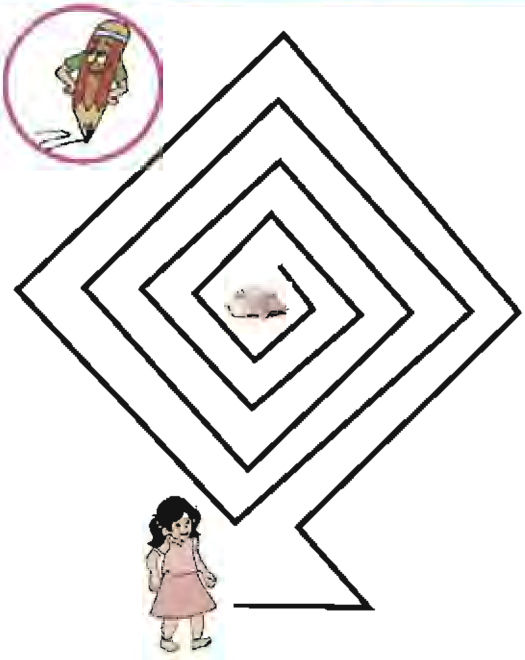

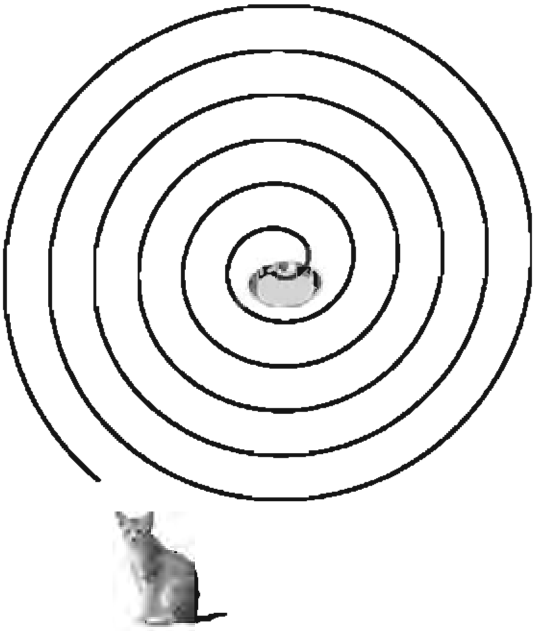

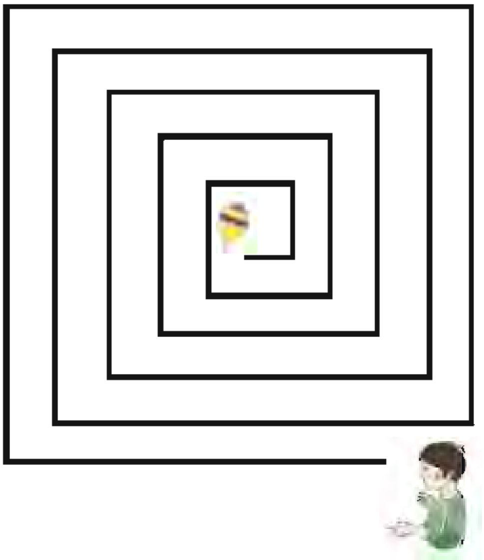

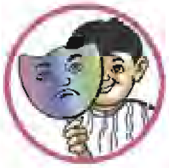

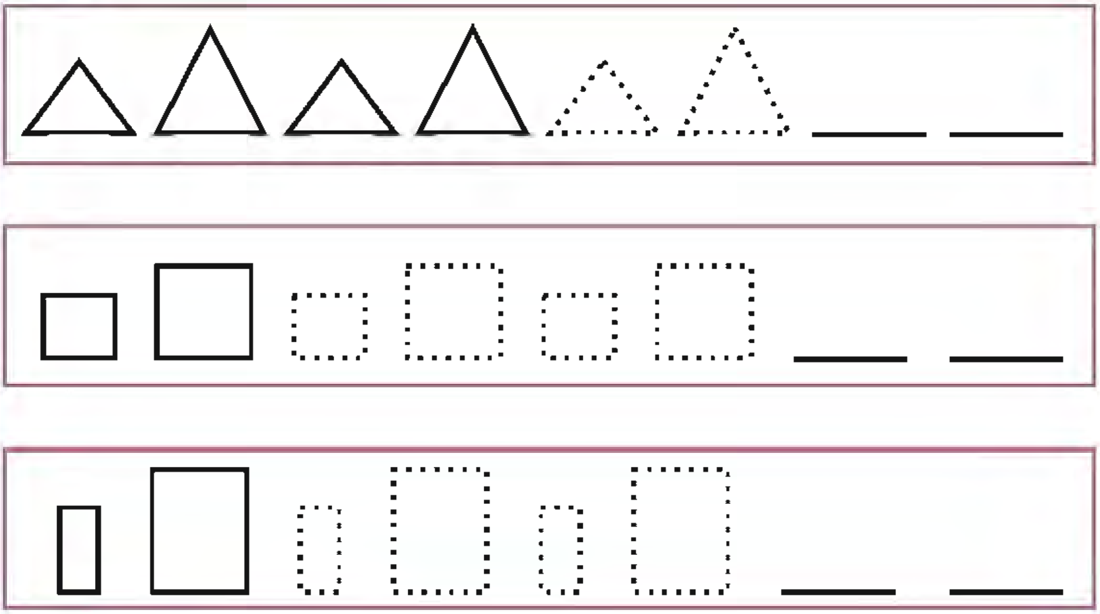

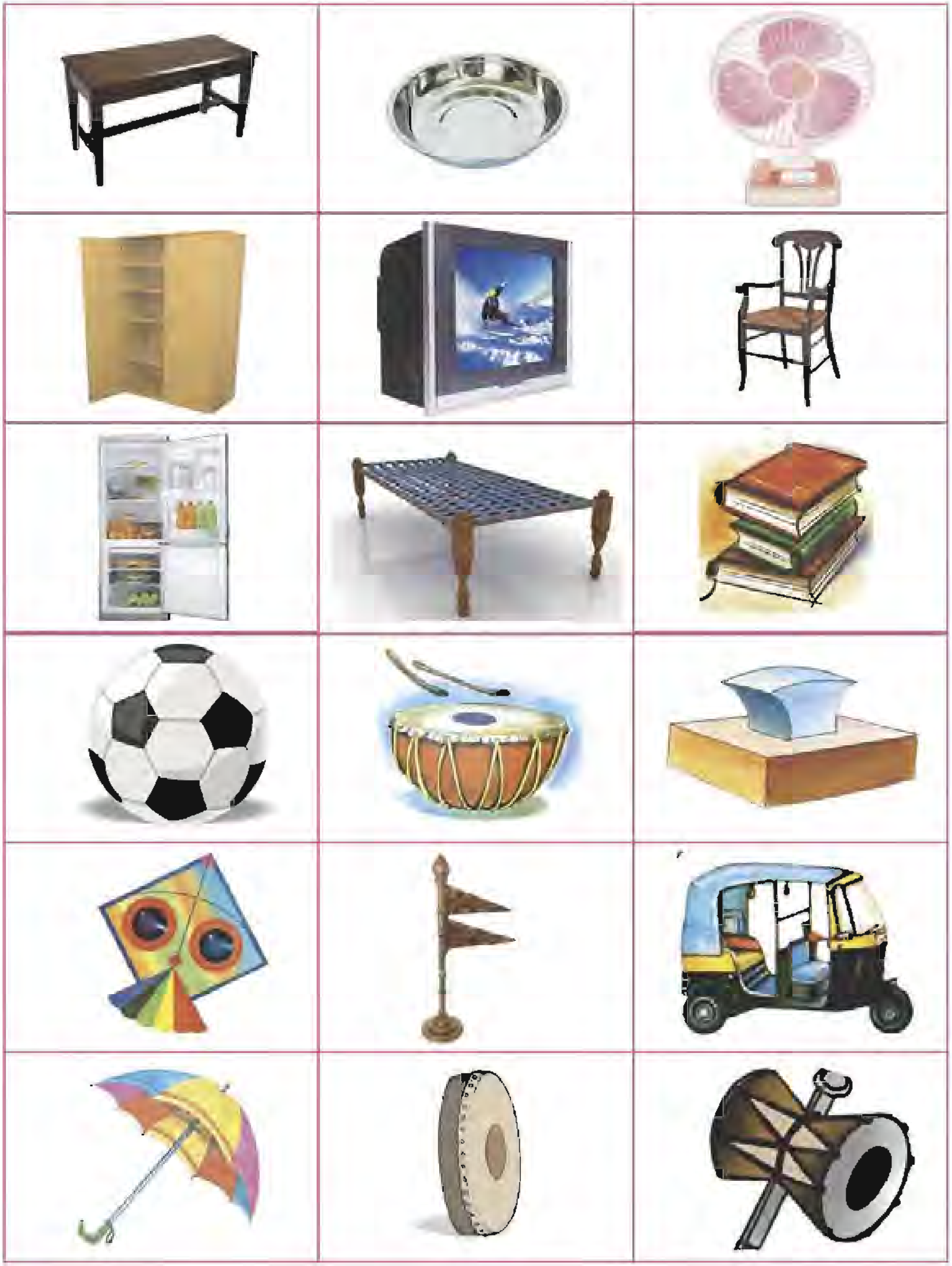

૨ ચાલો ફરવા

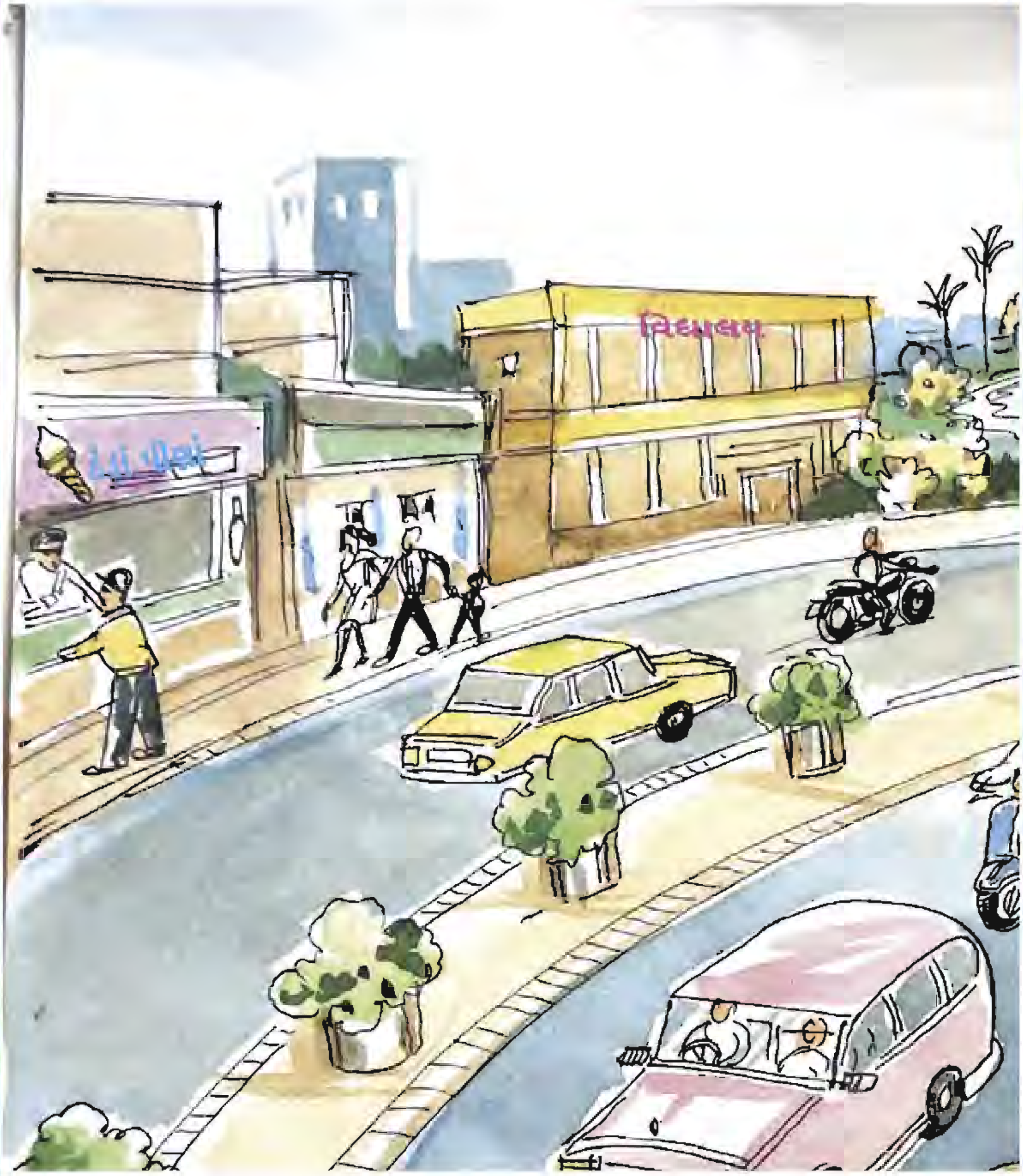

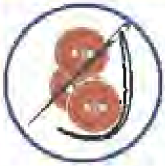

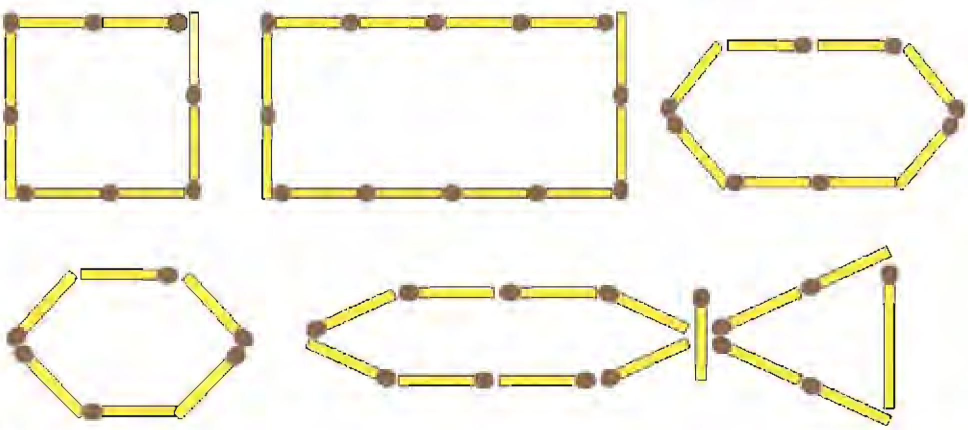

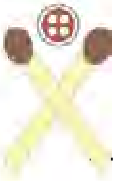

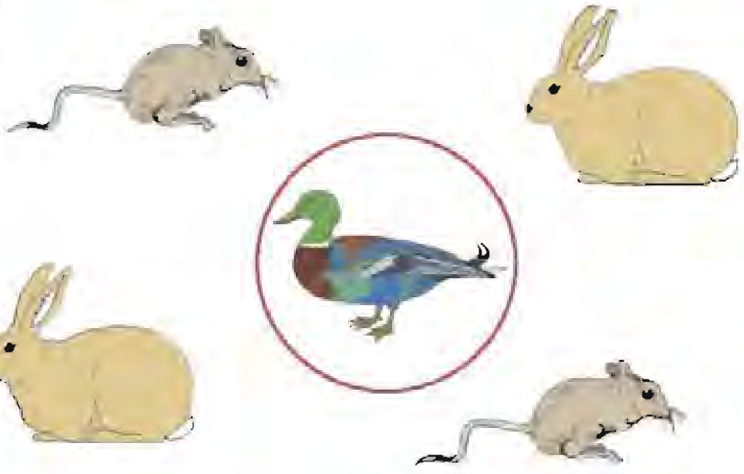

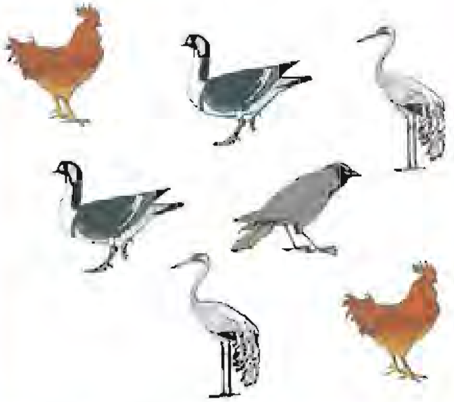

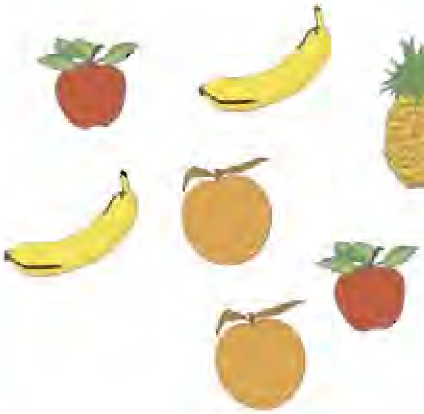

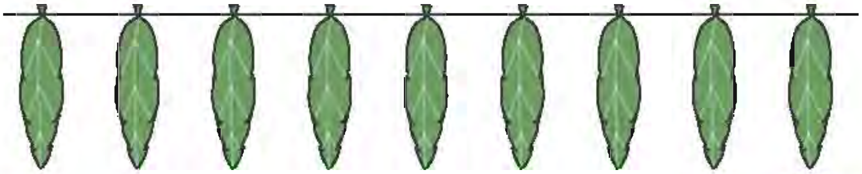

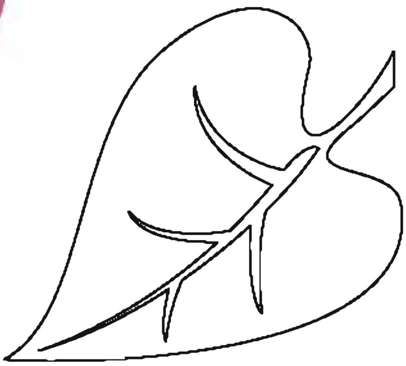

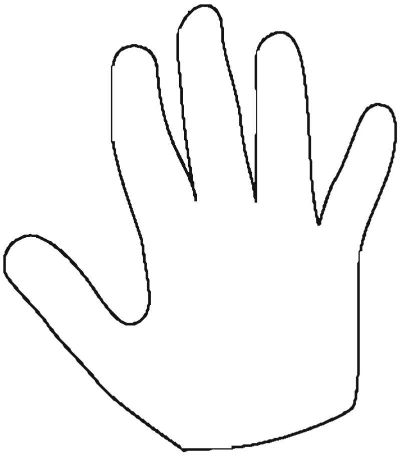

3 ચલકચલાણી

ચલકચલાણી પેલે ઘેર ધાણી
થાળી છે ખાલી, વાટકીમાં પાણી
રમવામાં છે સૌ મશગૂલ
રમતાં રમતાં થઈ ગઈ ભૂલ
આડીઅવળી થઈ ગઈ જોડ
સાથીદારની કરો રે શોધ...

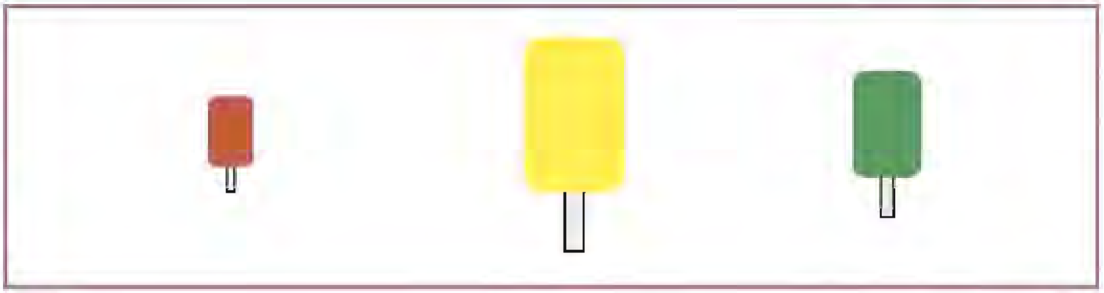

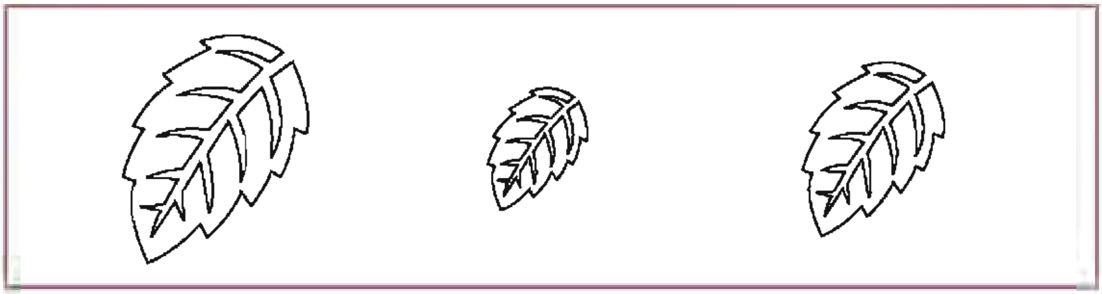

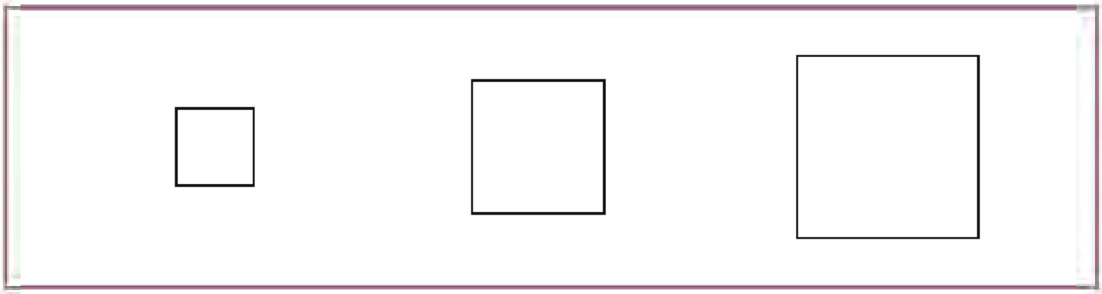

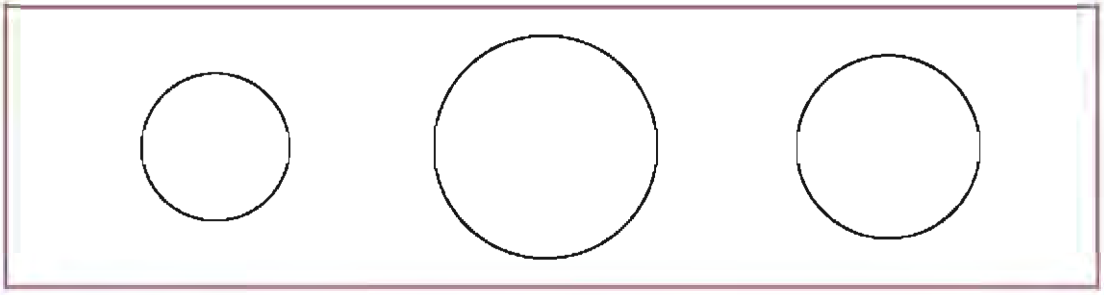

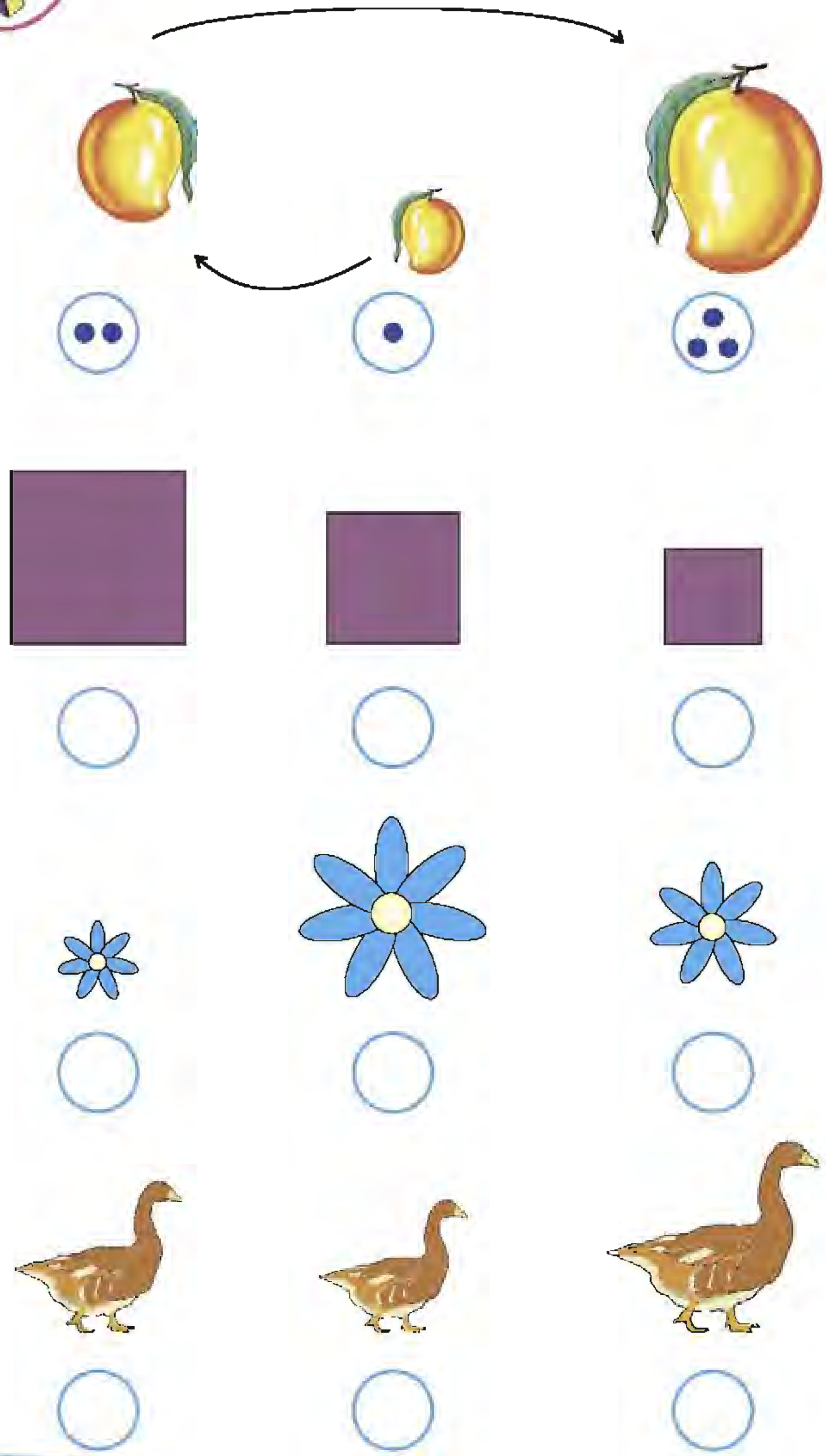

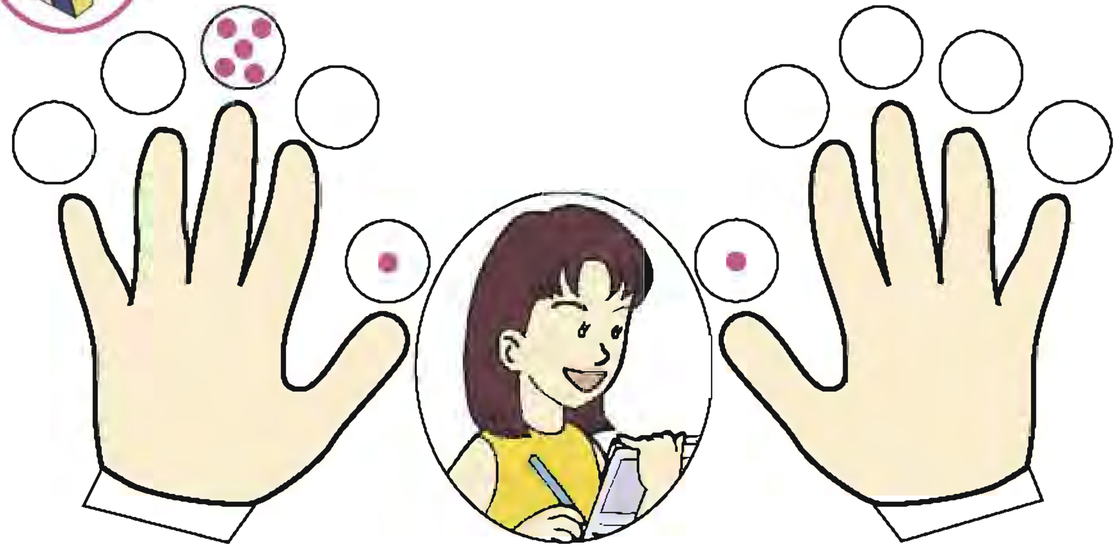

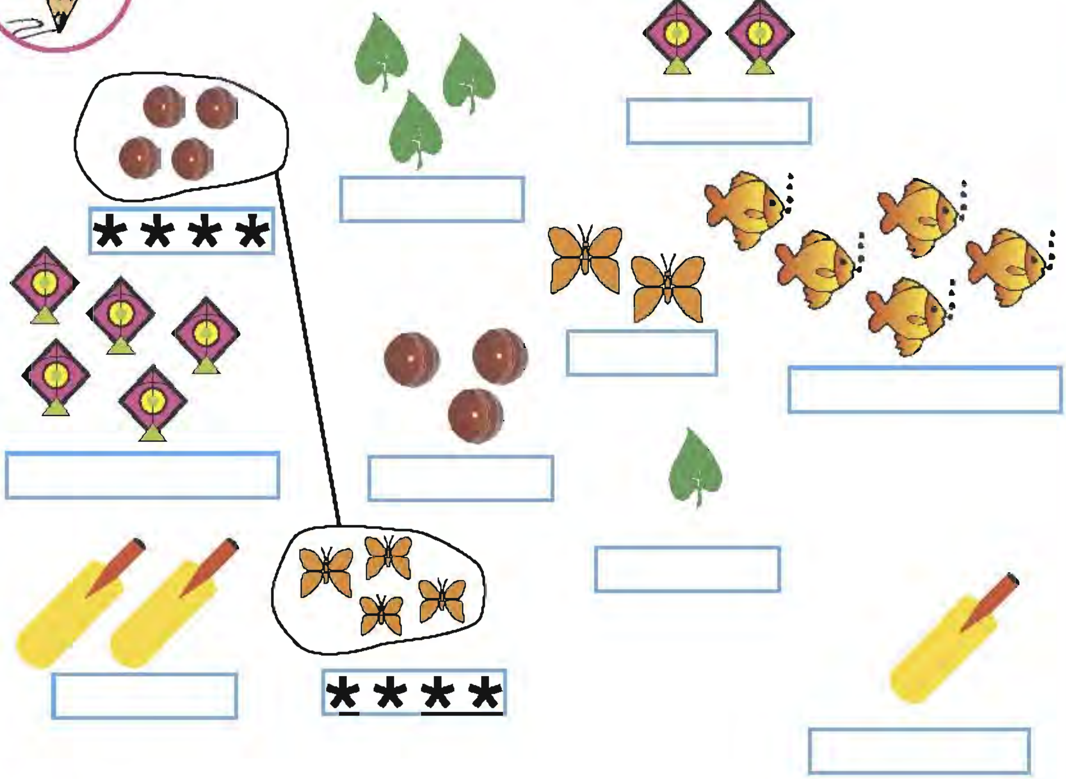

****
****

તર
ફર
?
ડર
ચર
ર... આવે

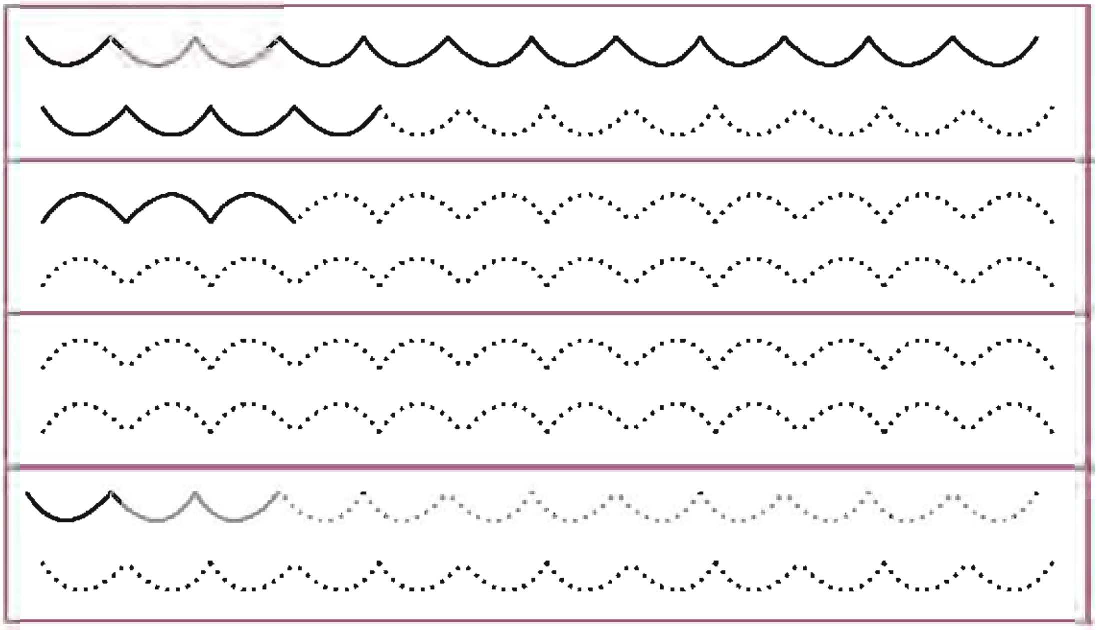

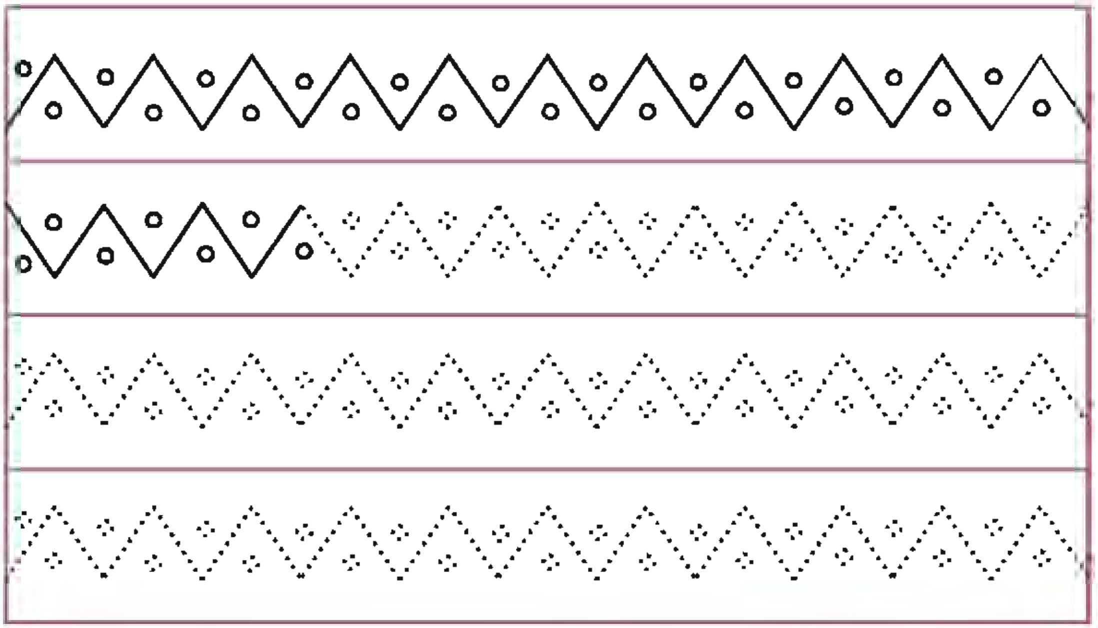

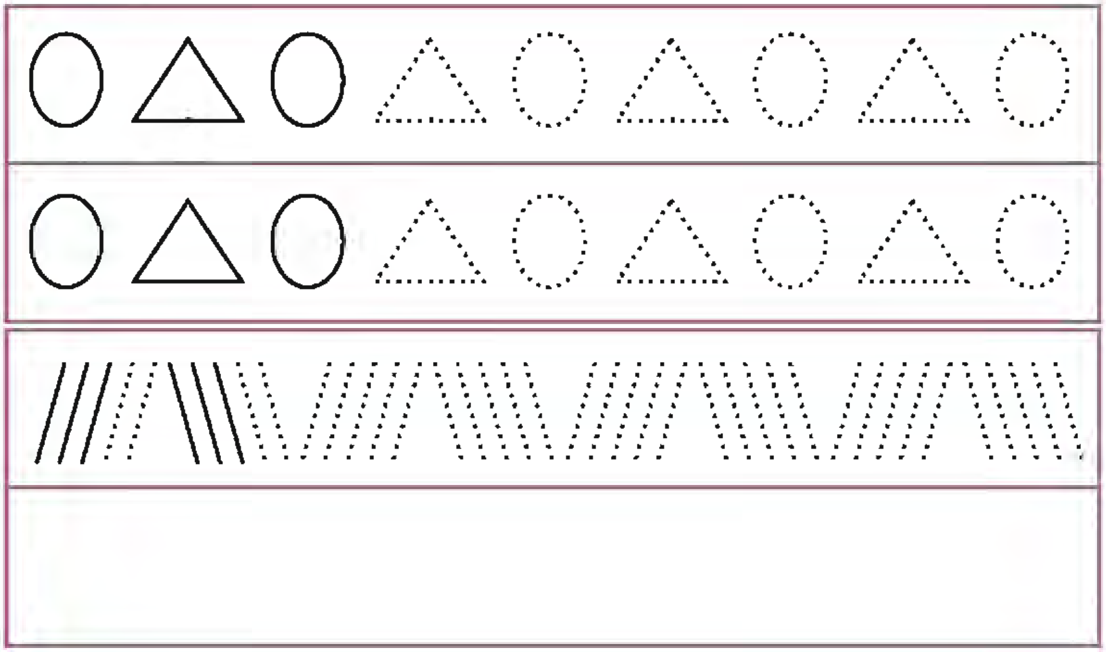

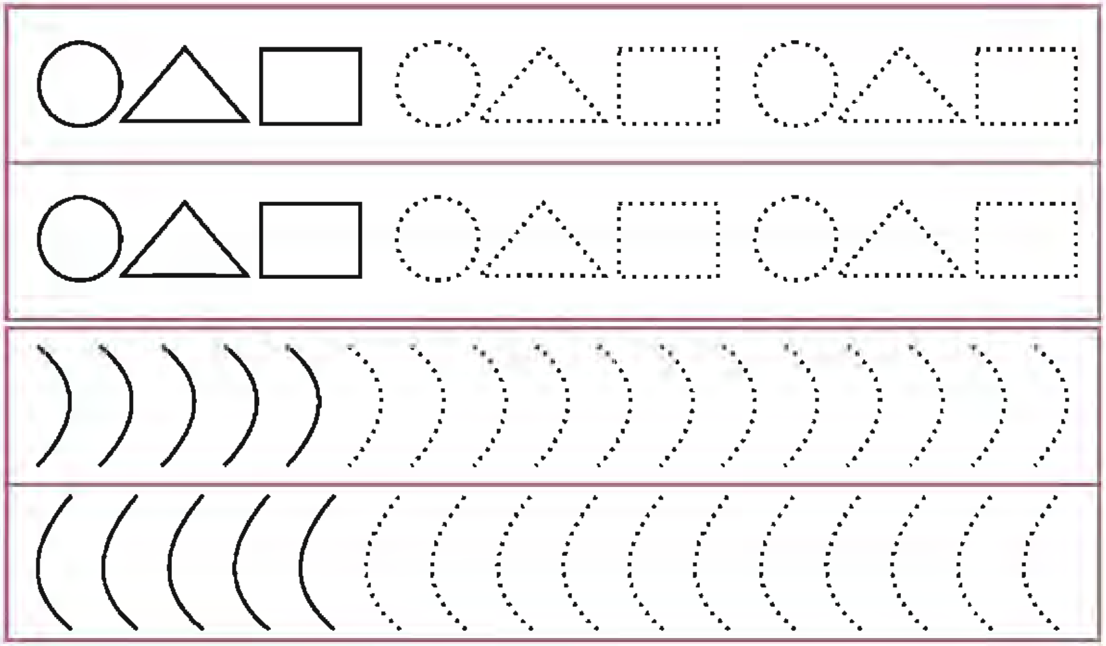

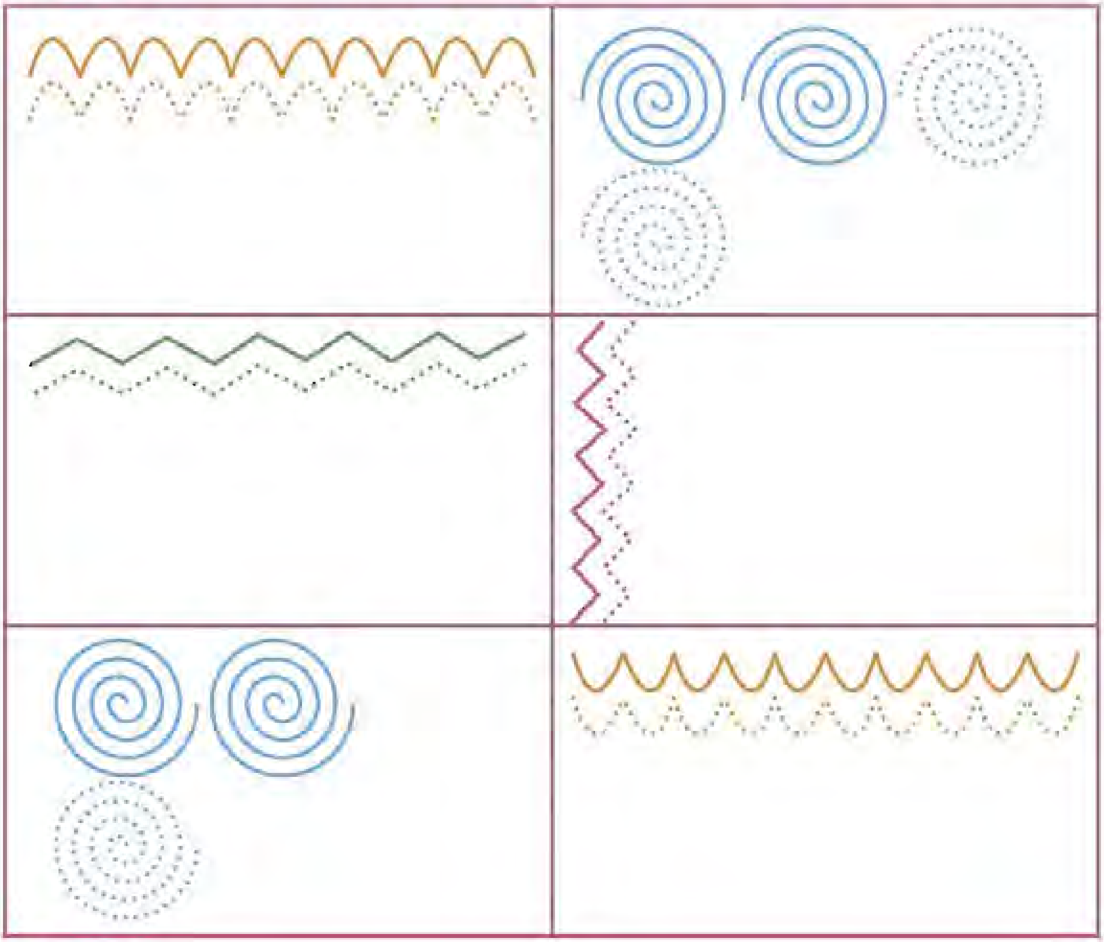

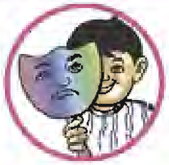

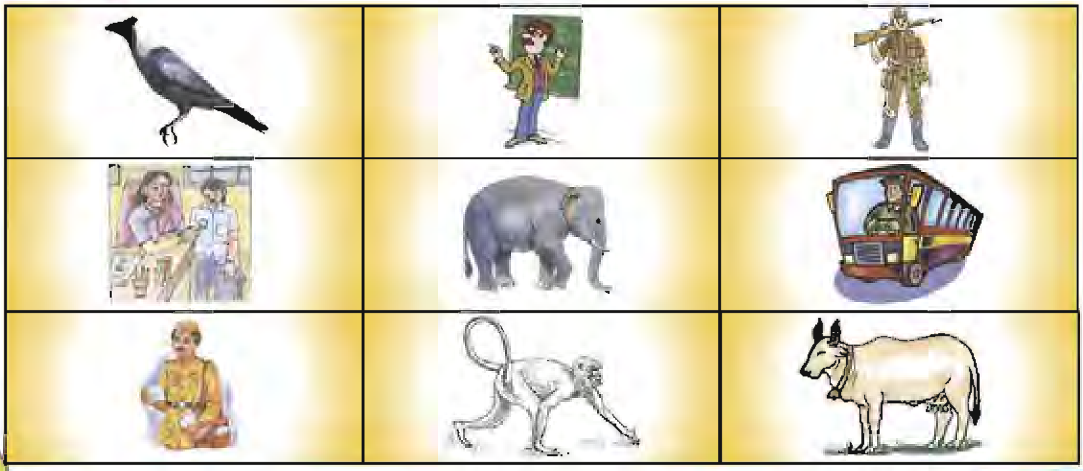

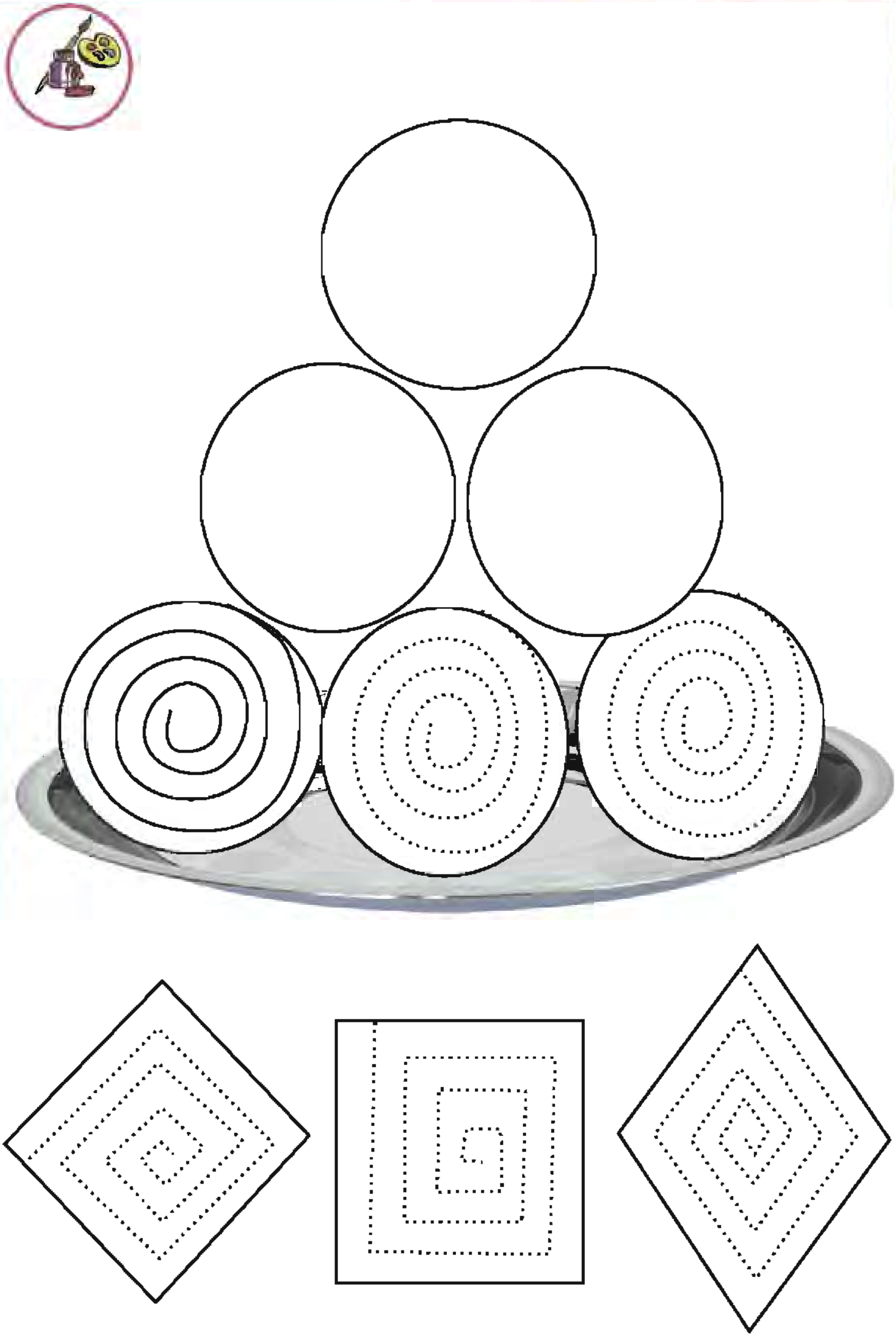

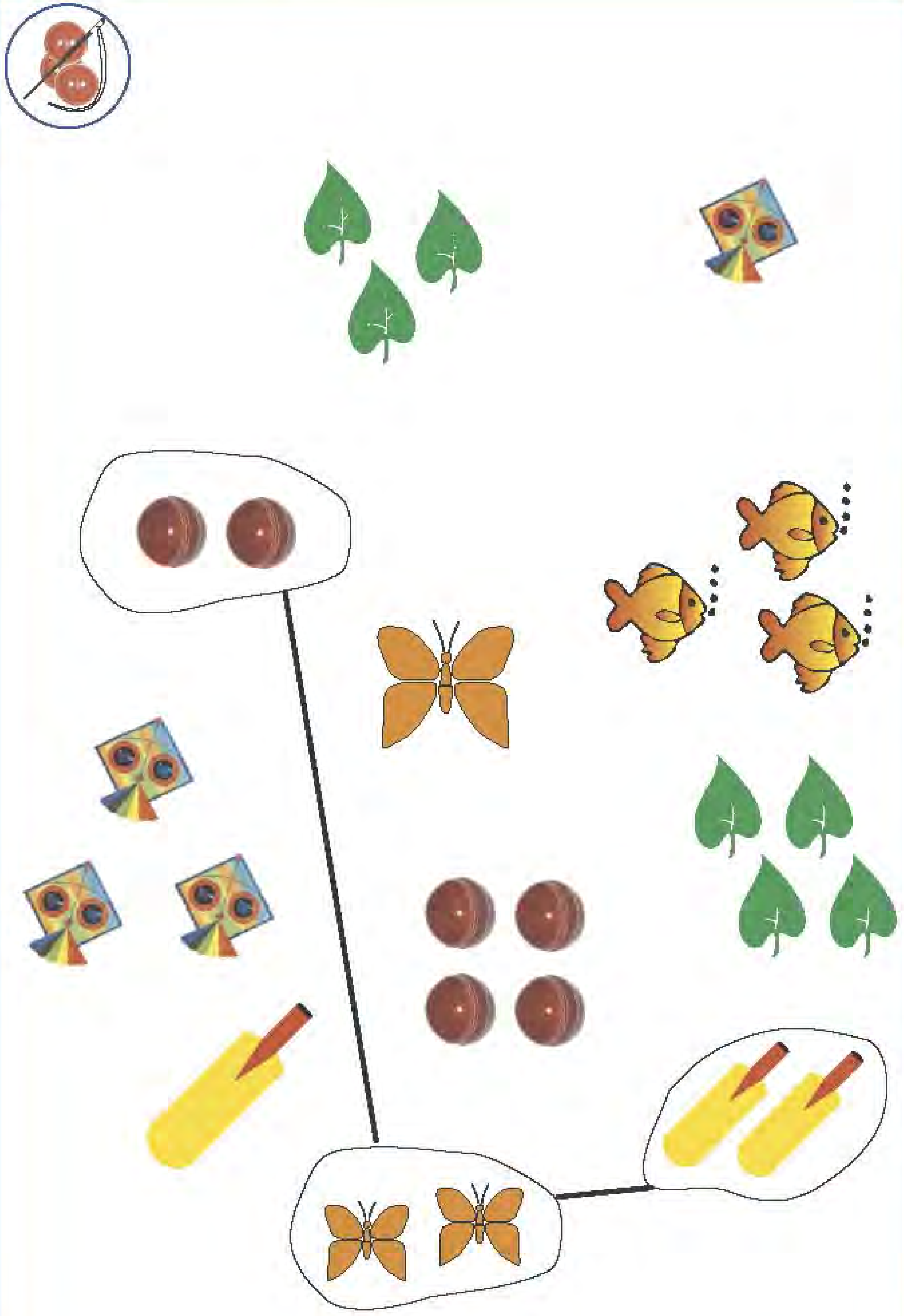

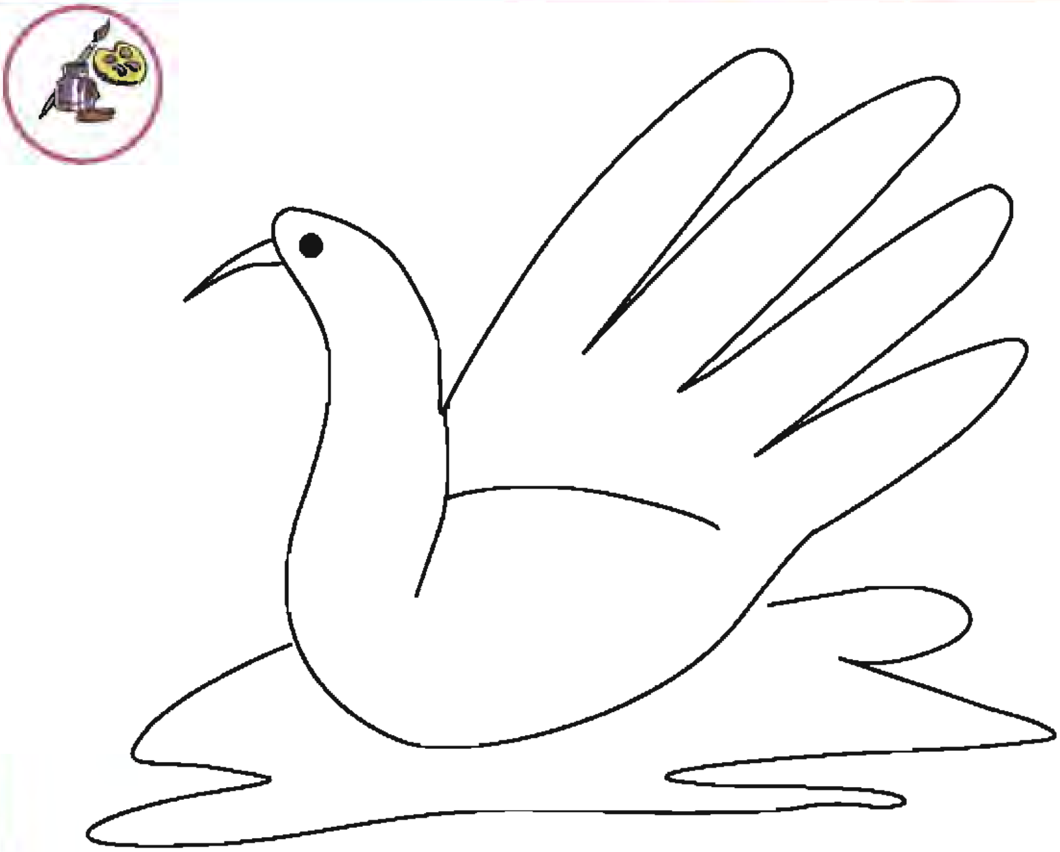

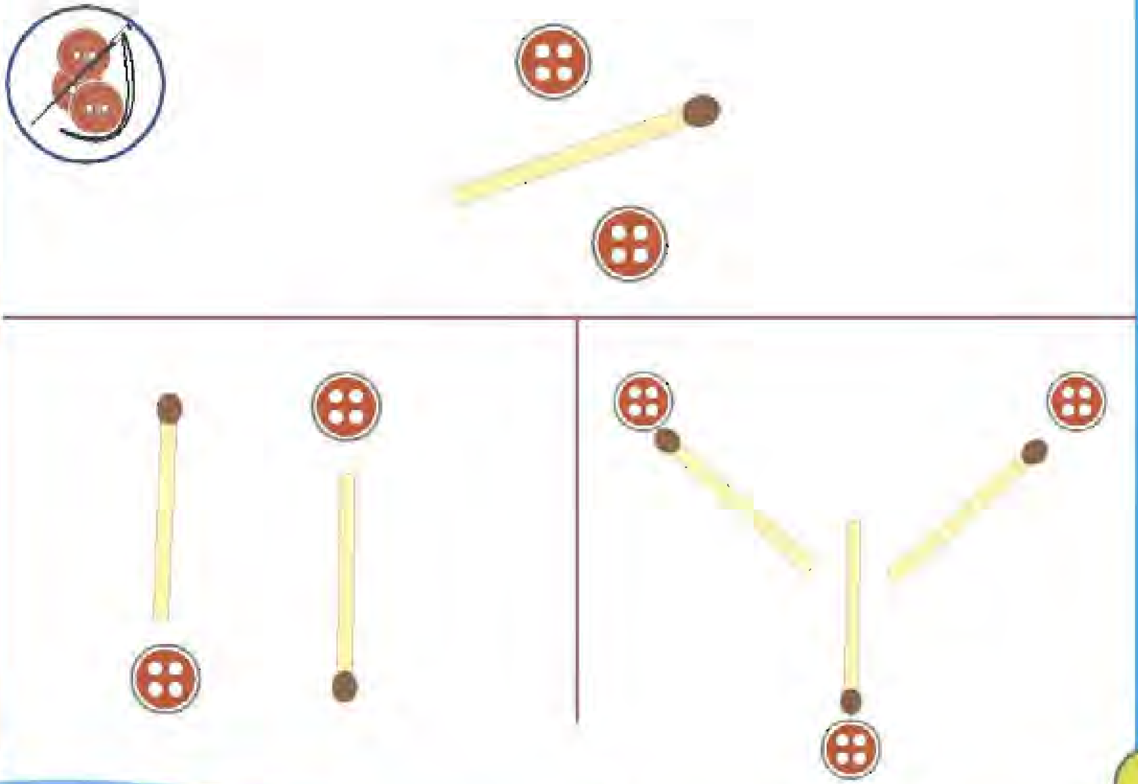

૪ કેટલાં રે કેટલાં ?

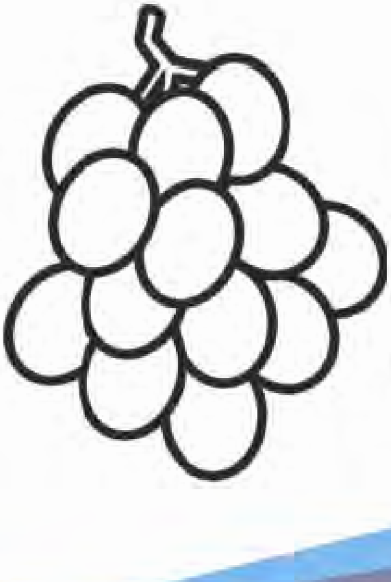

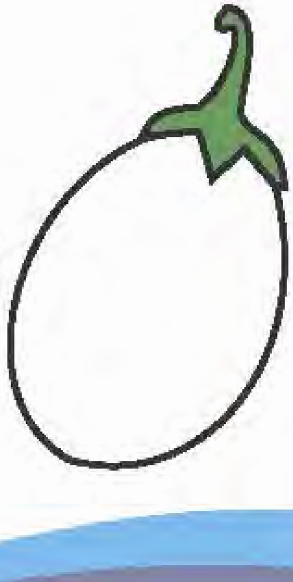

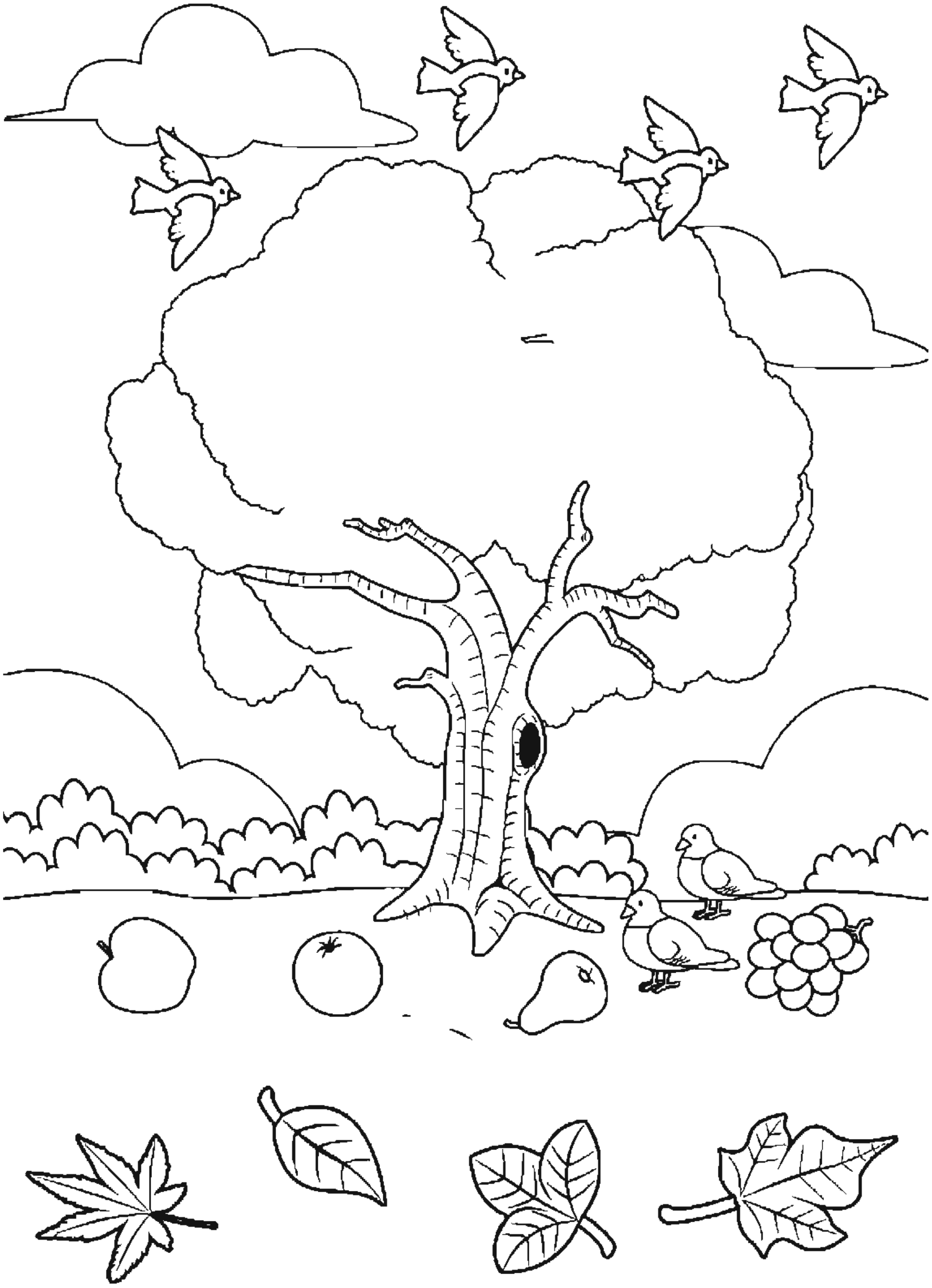

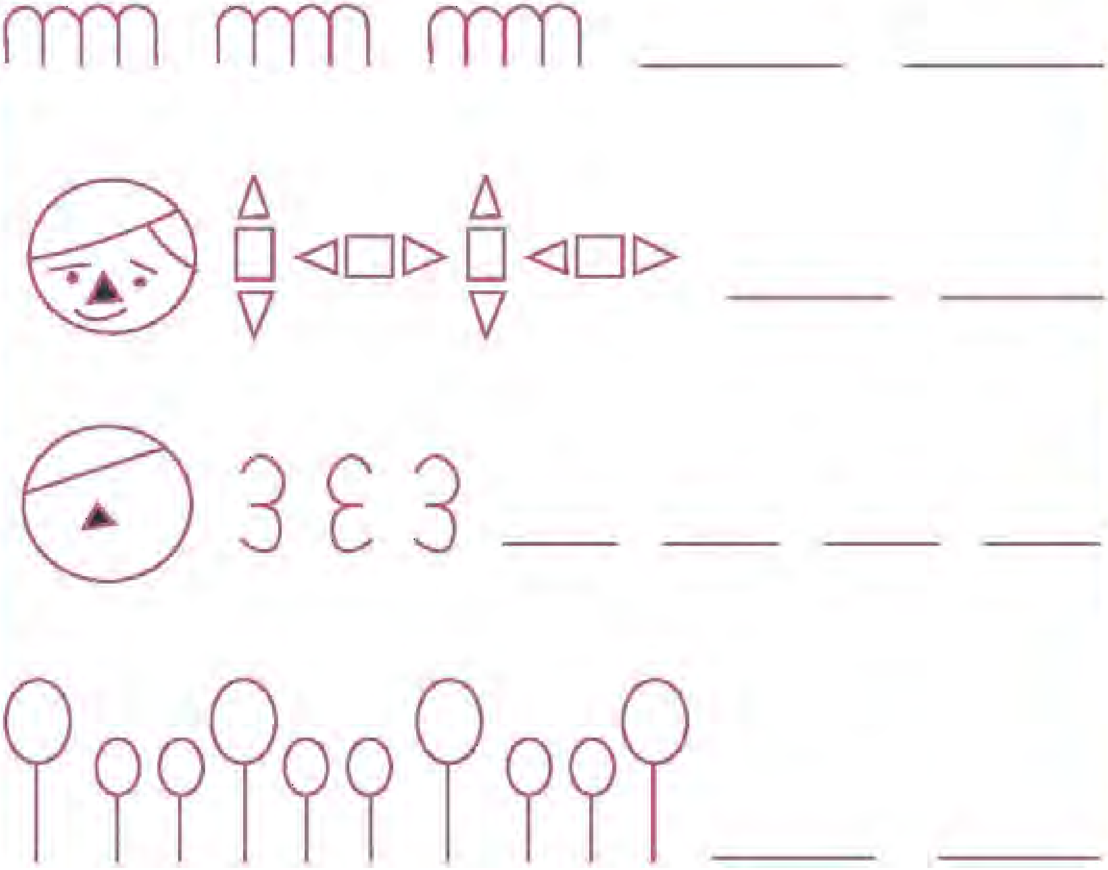

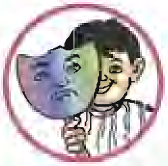

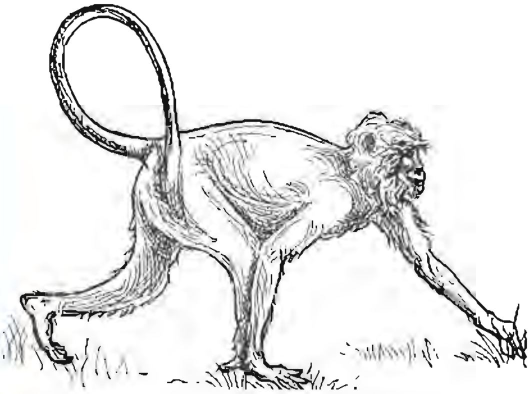

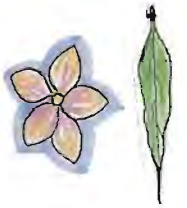

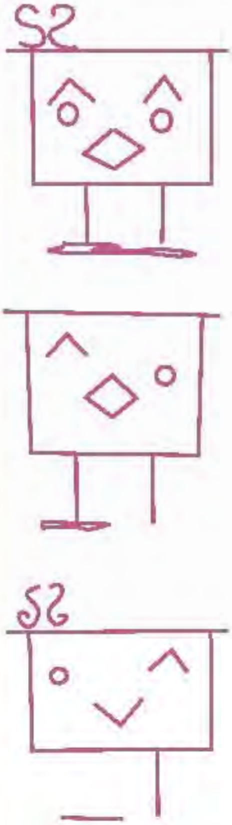

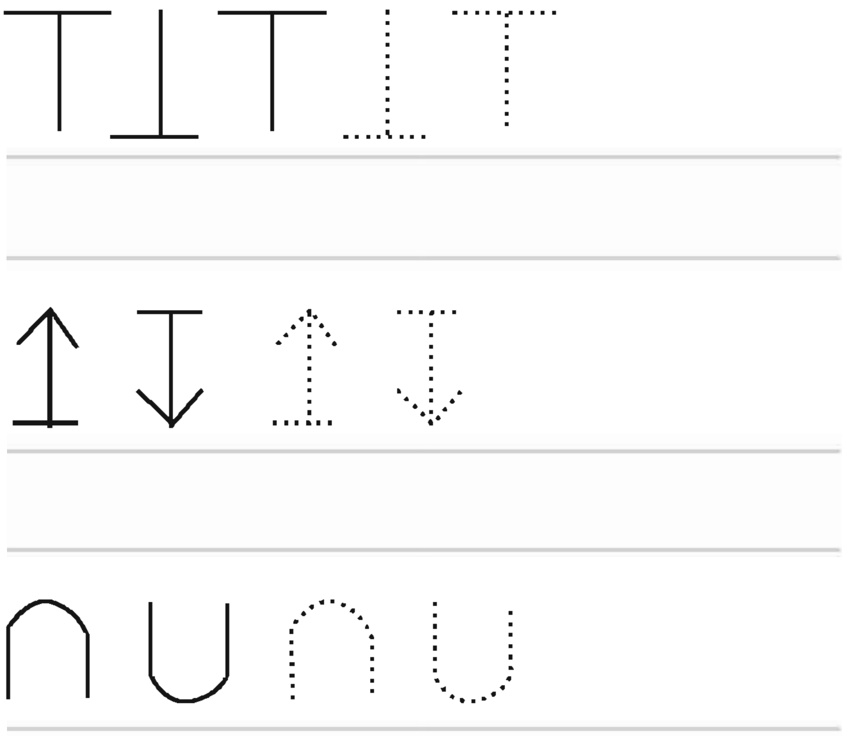

લાલ	પીળો	વાદળી	લીલો	કાળો
●	●●	●●●	●●●●	●●●●●

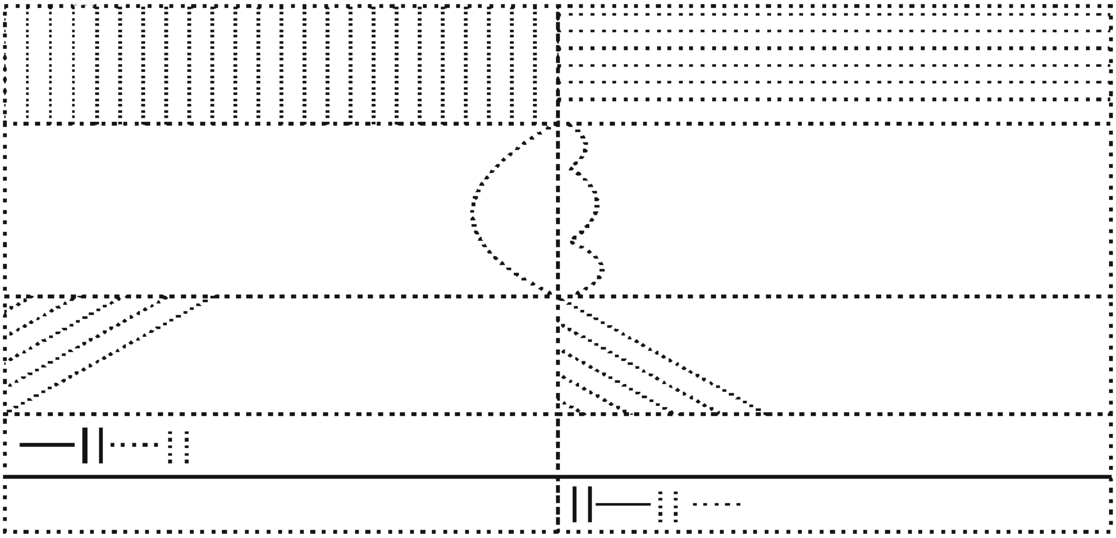

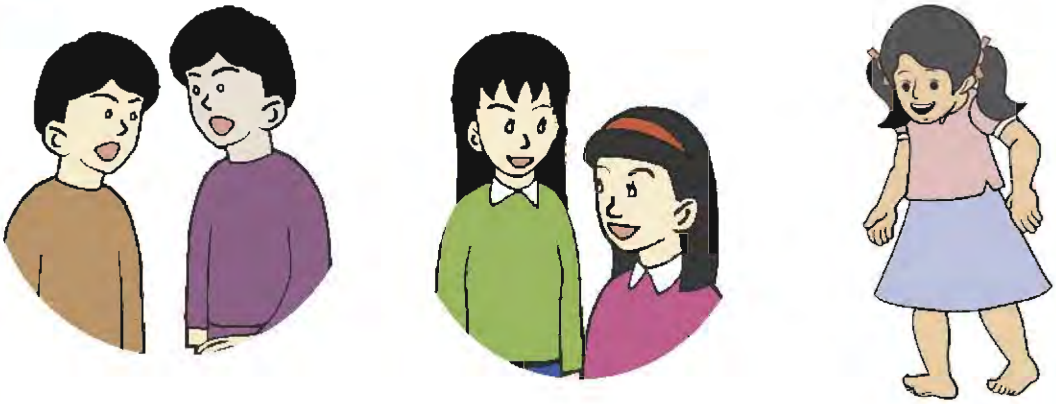

ઘરમાં ✓ શાળામાં ✗

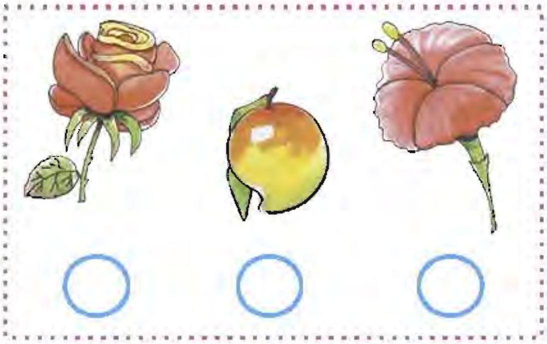

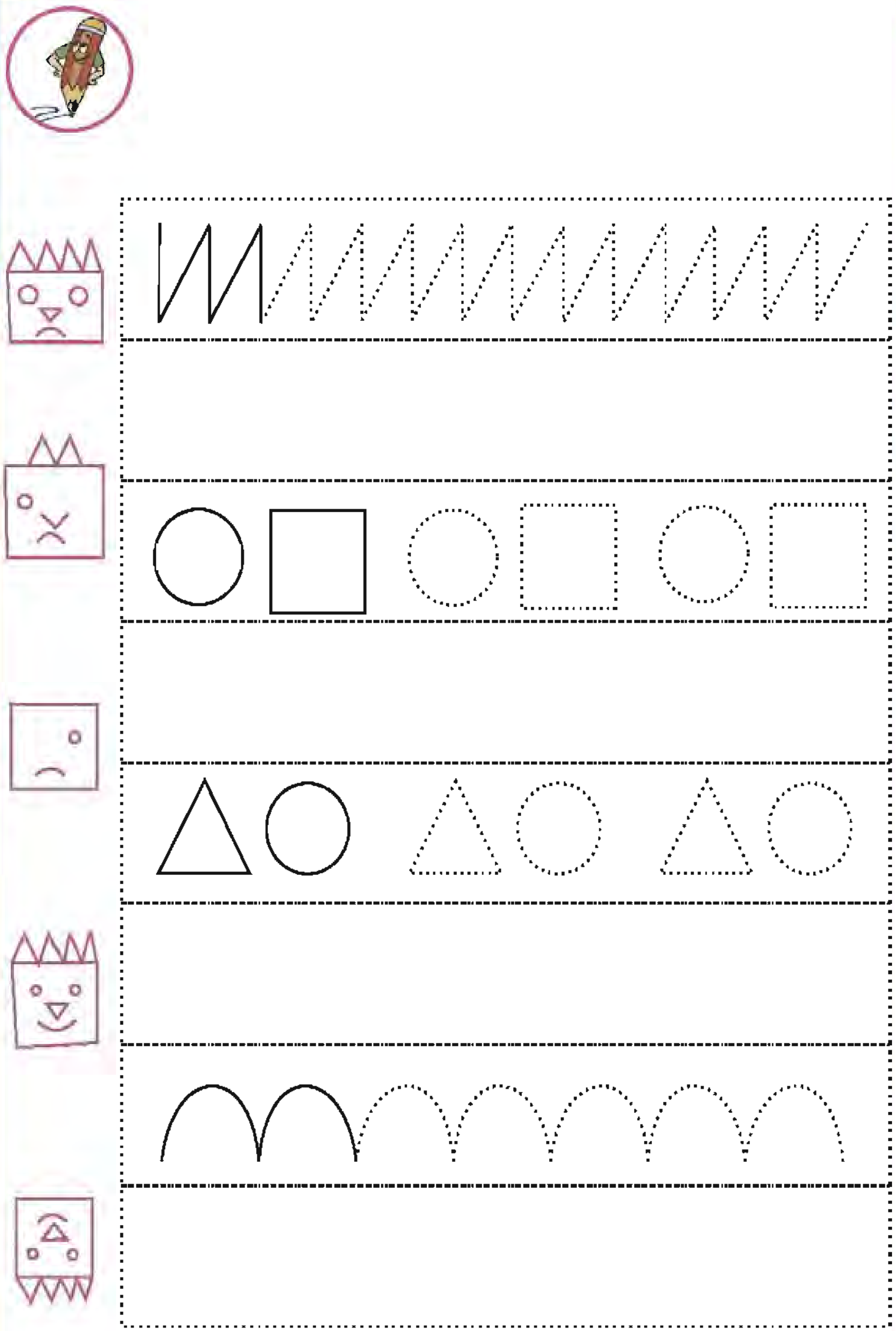

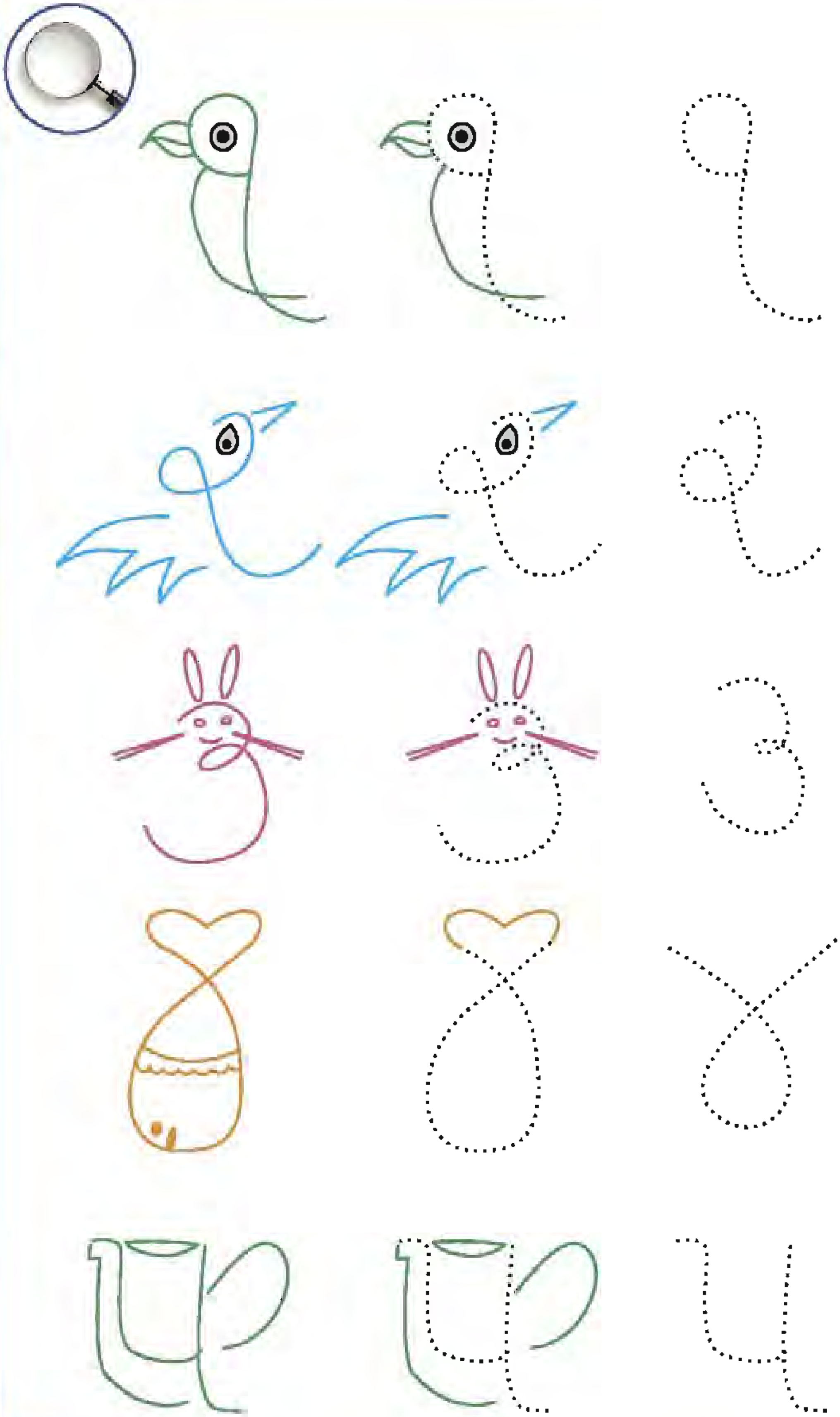

૫ મારું ગામ

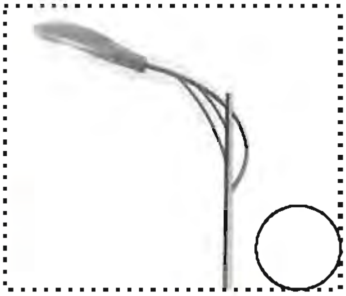

બસ સ્ટેશન

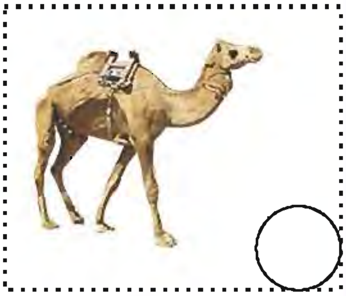

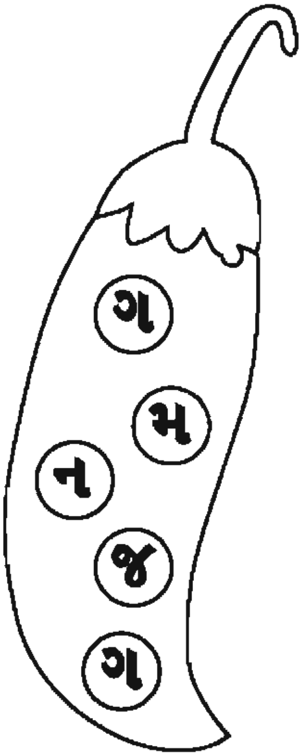

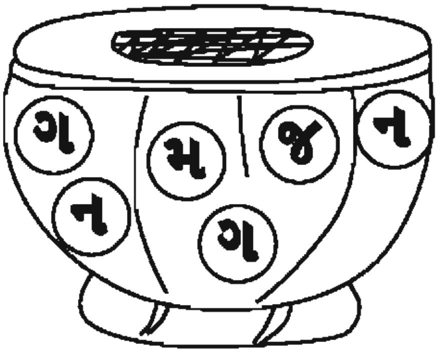

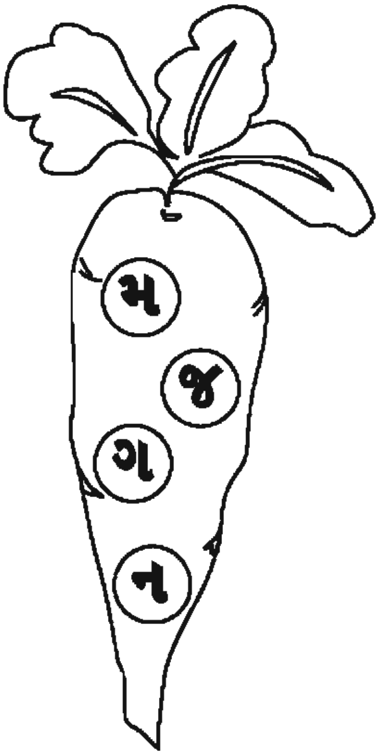

ગ	મ	ન	જ

ન	મગન	નગર	વનવાસ
મ	નામ	મગજ	મગ
ગ	મગર	જગ	ગાજર
જ	જનક	ગરજ	પગરવ

મ	જ	ન	ગ
નાના	જોયા	મામા	ગાય
ટમટમ	મીના	જગન	સૌની
ભાવના	નાટક	મરચું	જગત
નરમ	સરસ	વાર	મન

ન

ન

ન

મ

મ

મ

ગ

ગ

ગ

જ

જ

જ

...ળ

પે...

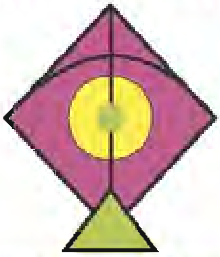

પતં...

કા...

...રચું

...ગારું

ભ...રડો

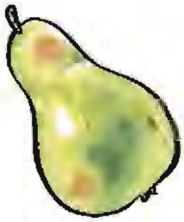

...મરૂખ

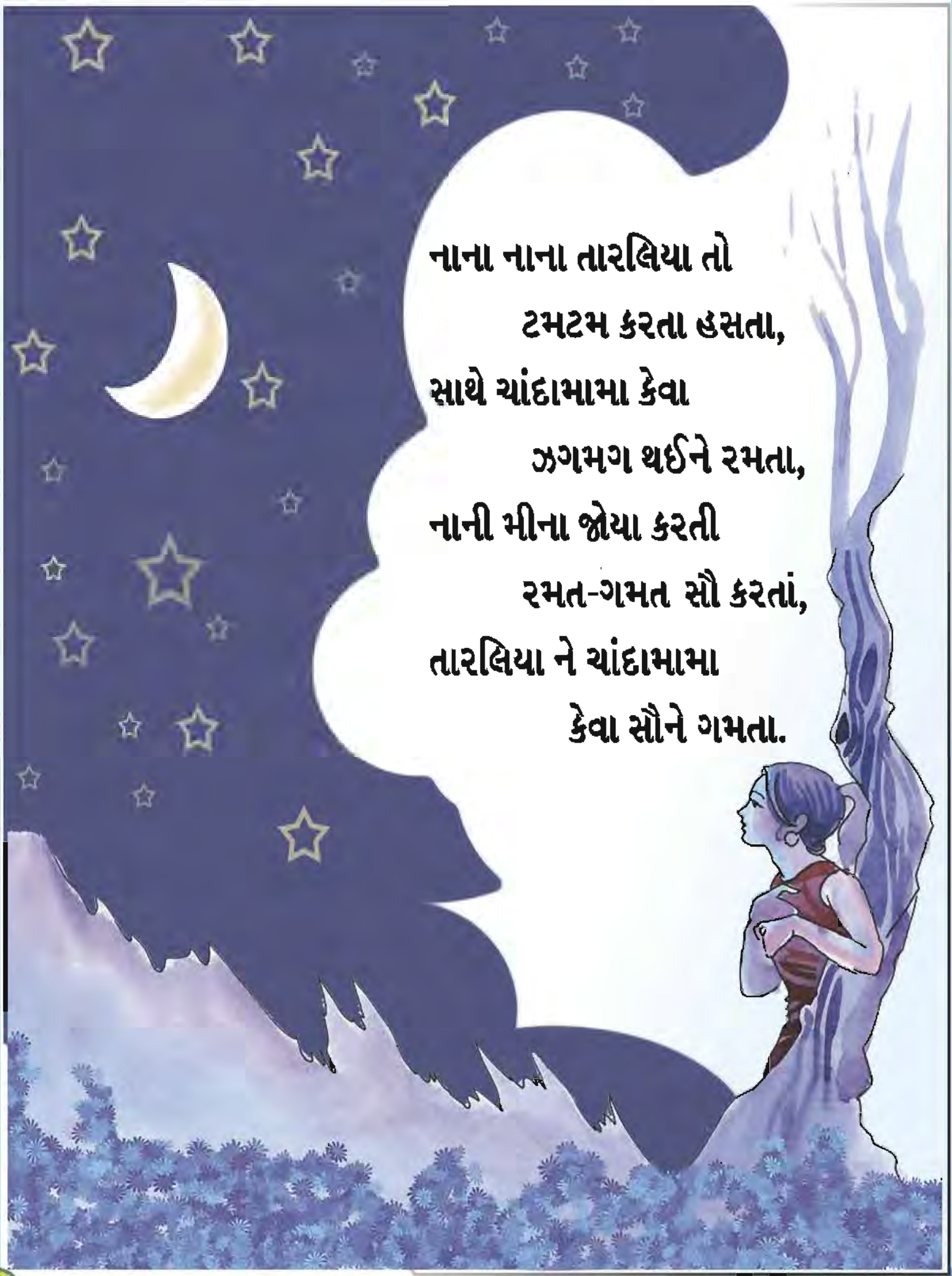

નાના નાના તારલિયા તો
ટમટમ કરતા હસતા,
સાથે ચાંદામામા કેવા
ઝગમગ થઈને રમતા,
નાની મીના જોયા કરતી
રમત-ગમત સૌ કરતાં,
તારલિયા ને ચાંદામામા
કેવા સૌને ગમતા.

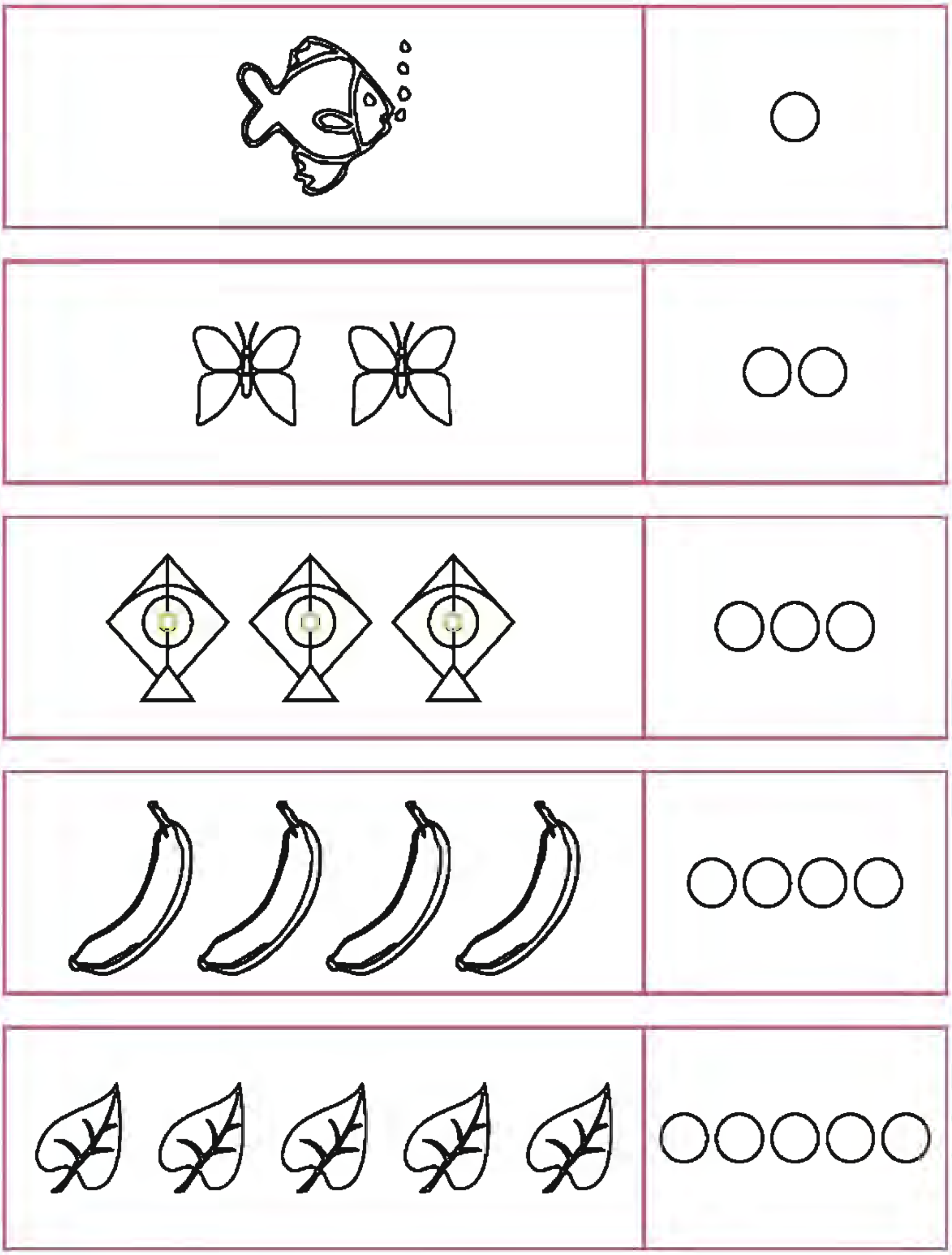

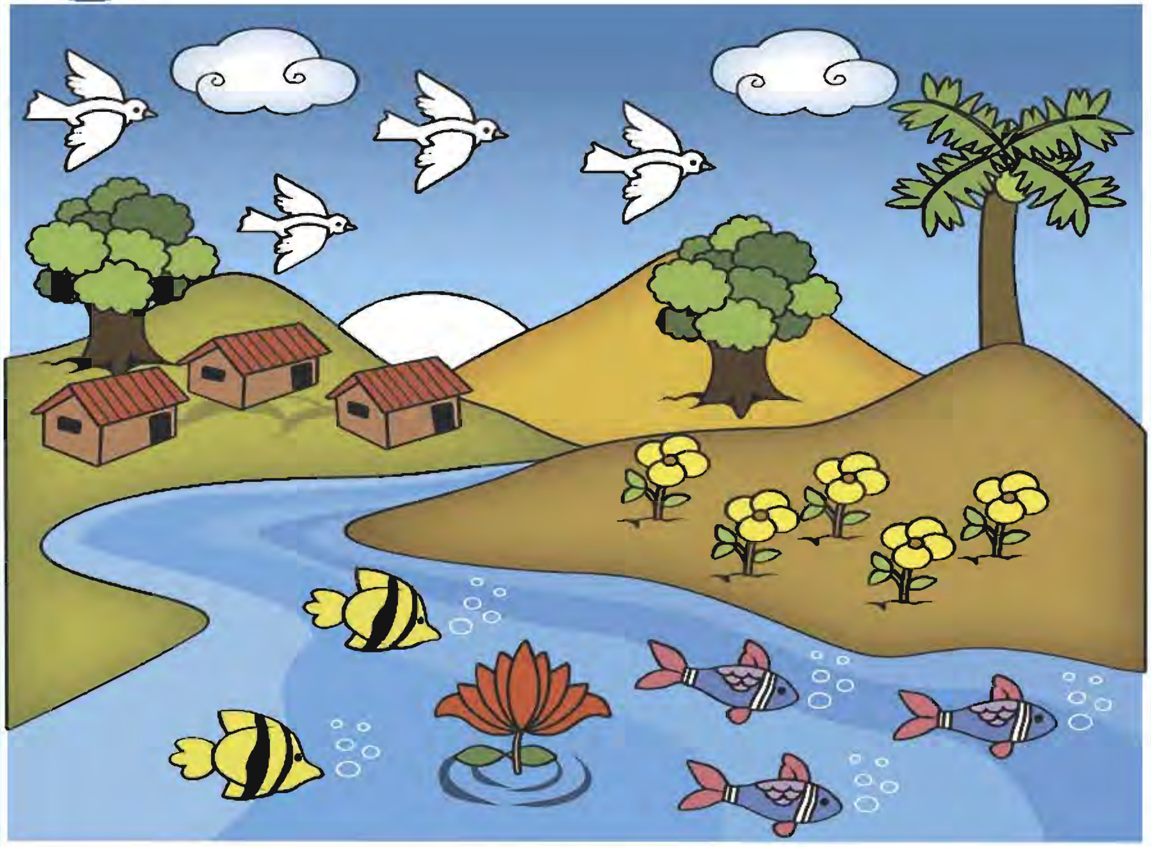

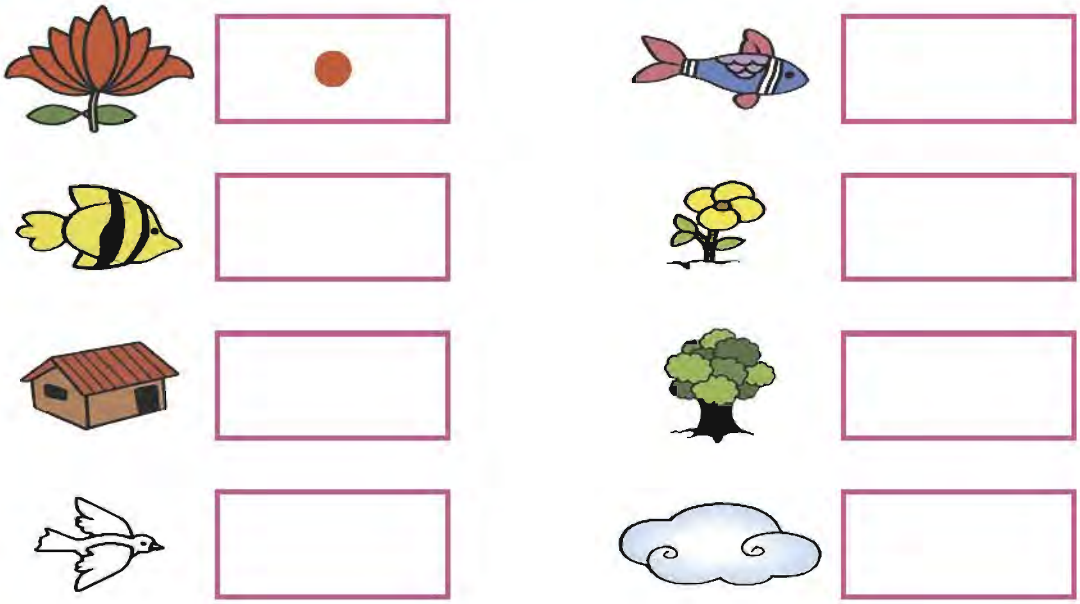

	●	૧
	○ ○	૨
	○ ○ ○	૩
	○ ○ ○ ○	૪
	○ ○ ○ ○ ○	૫

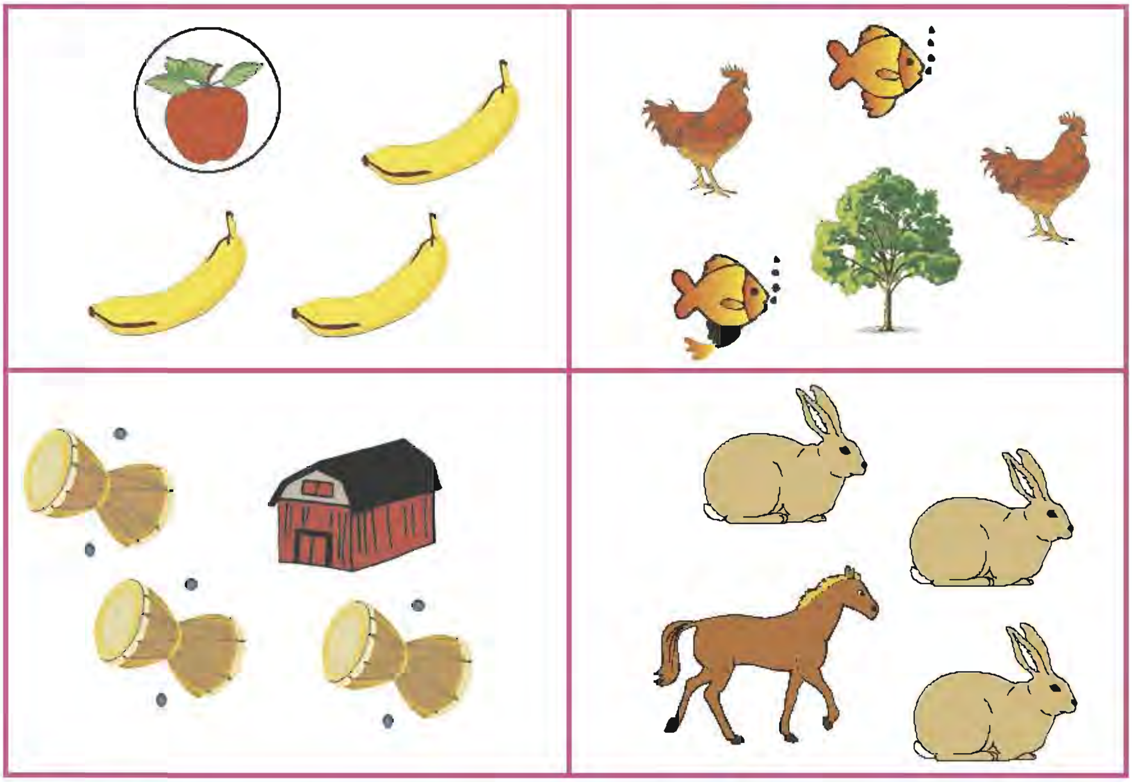

- મને સૂરજ ગમે છે.
- મનન જલેબી જમે છે.
- ગાજર મજાનું છે.
- મારું ગામ રાજપુર છે.

ગ

ન

મ

જ

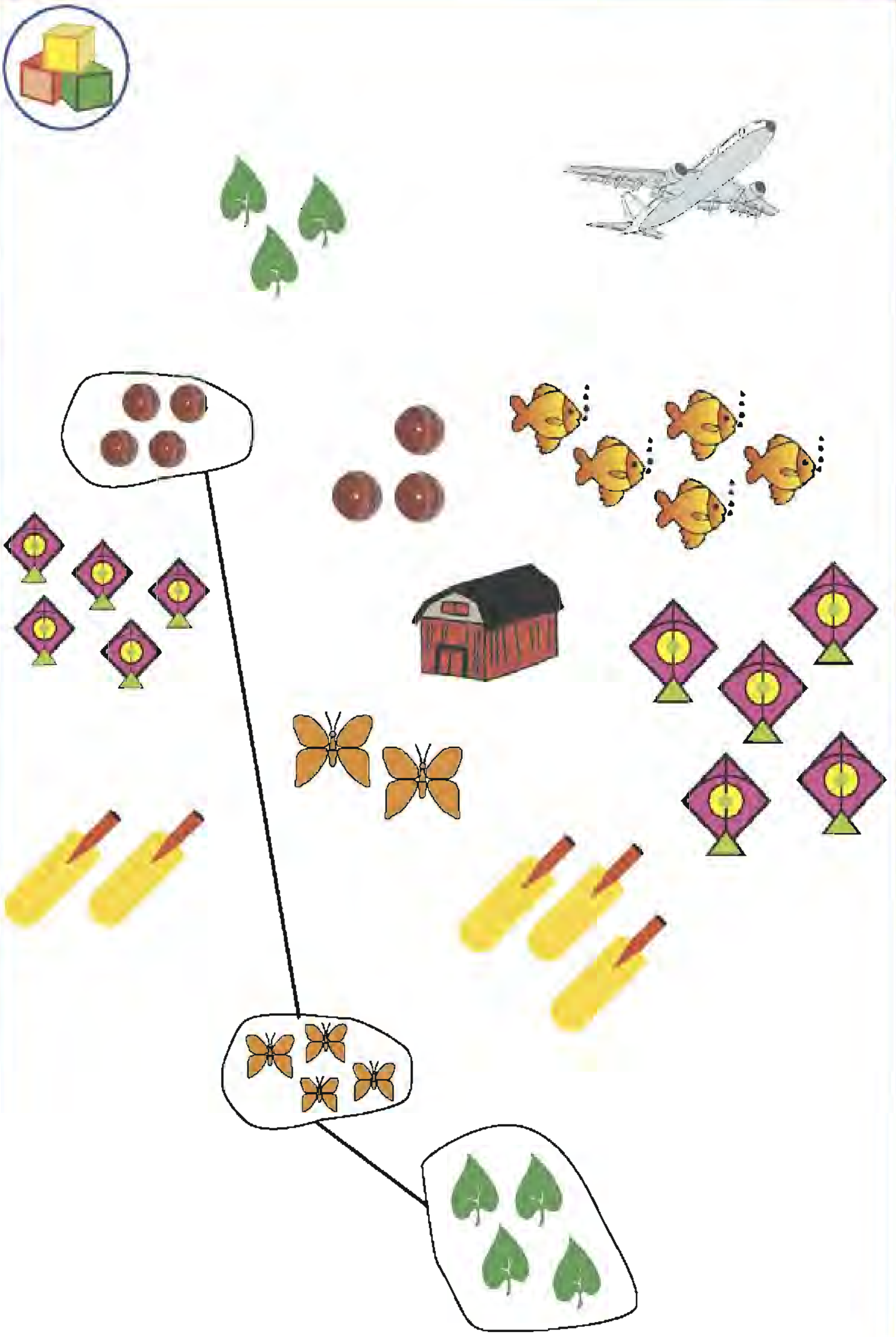

	૩	● ● ● ○ ○
	૧	○ ○ ○ ○ ○
	૨	○ ○ ○ ○ ○
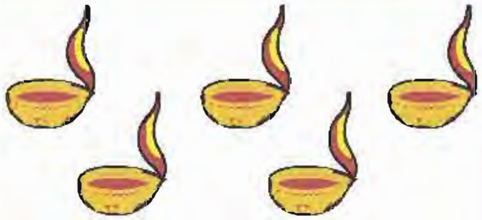	૫	○ ○ ○ ○ ○
	૪	○ ○ ○ ○ ○

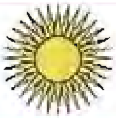		૧
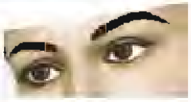		૨
		૩
		૪
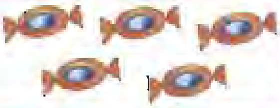		૫

૧ ૨ ૩ ૪ ૫

૧ ૨ ૩ ૪ ૫

૨

૩

૪

૫

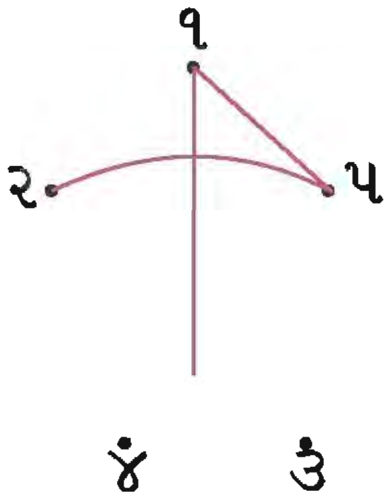

૧
૨
૫
૪
૩

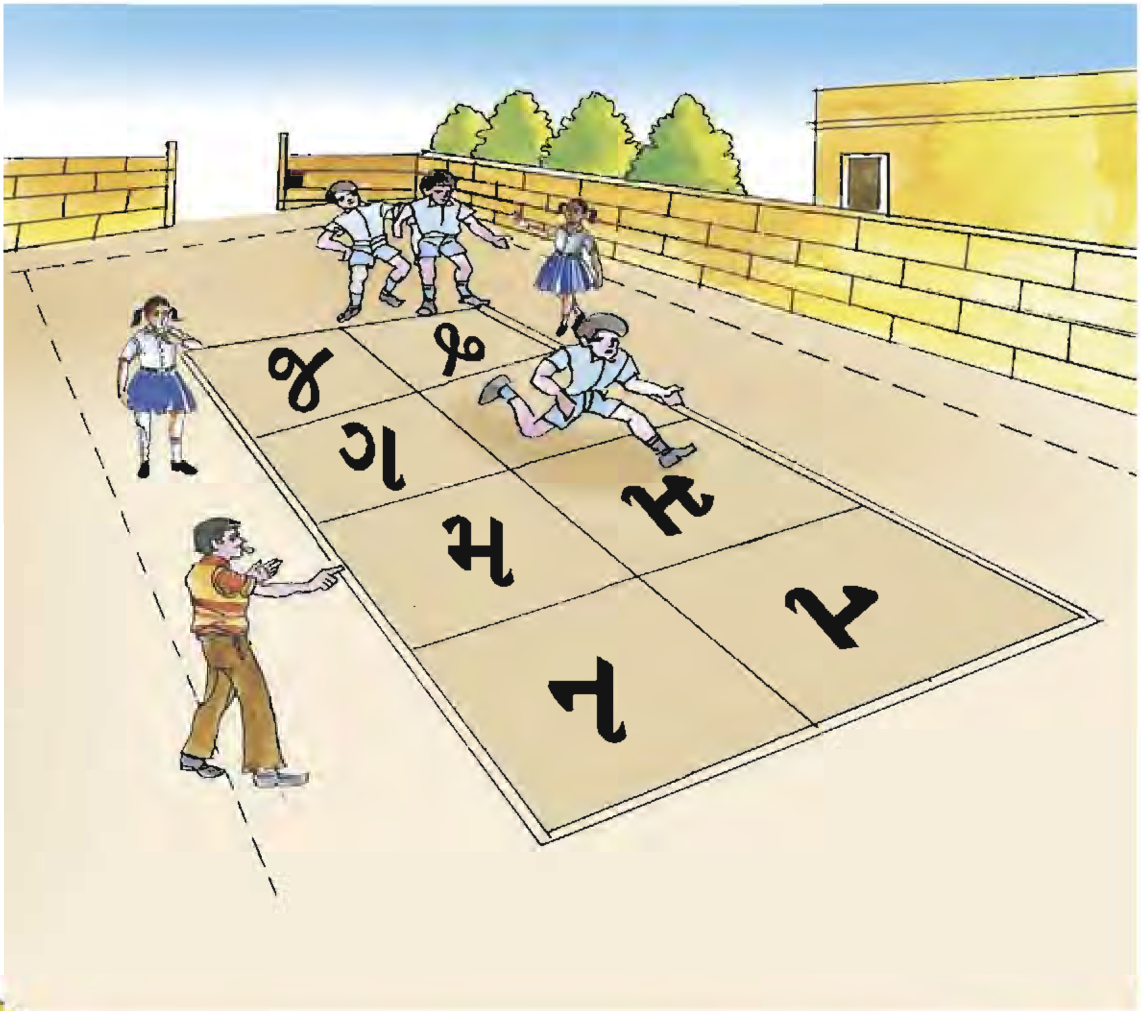

જ
ગ
મ
સ
ય
ન

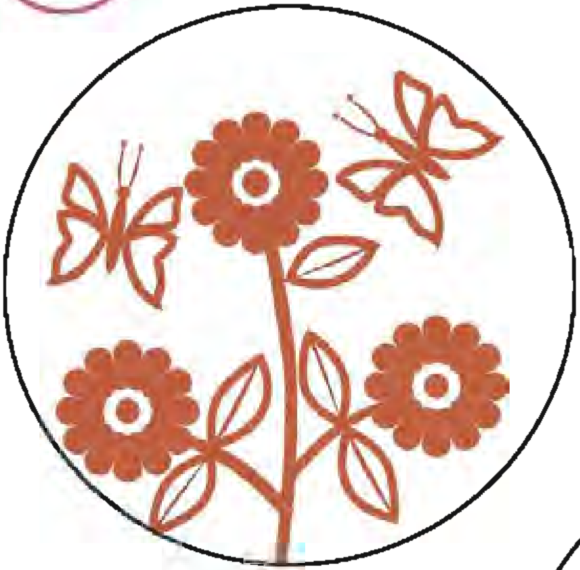

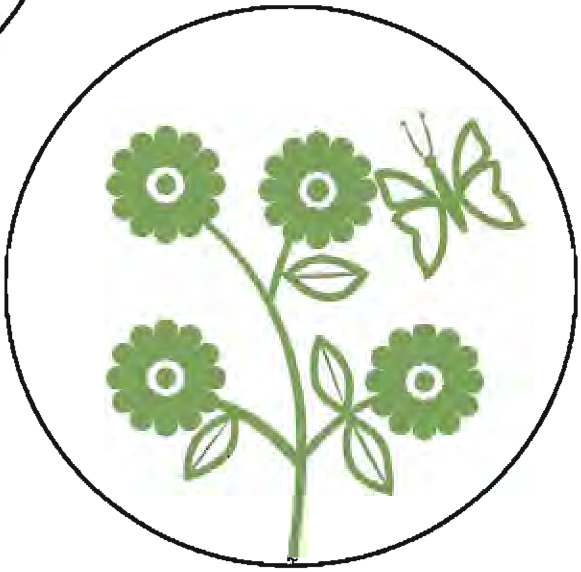

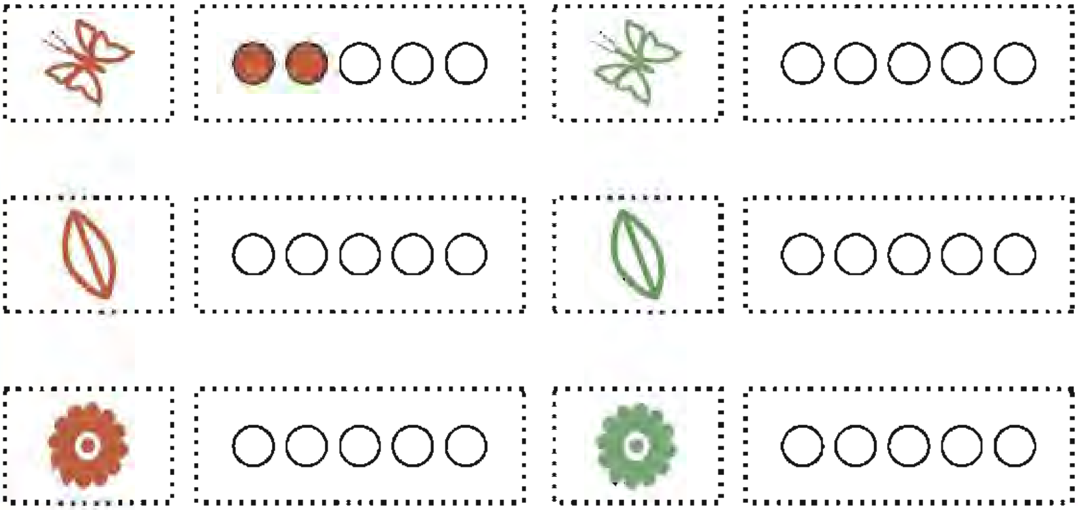

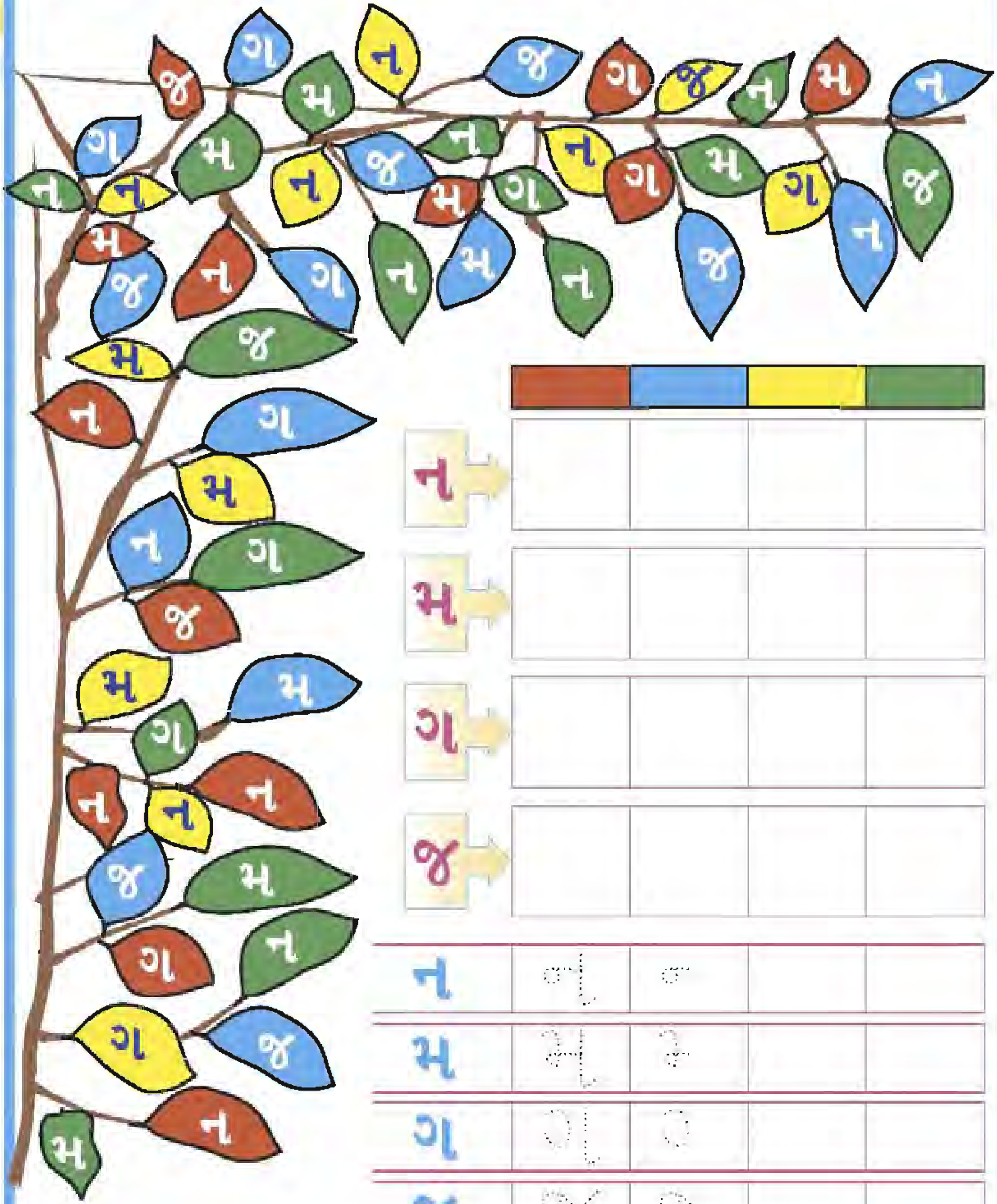

ન				
મ				
ગ				
જ				

ન	ન	ન		
મ	મ	મ		
ગ	ગ	ગ		
જ	જ	જ		

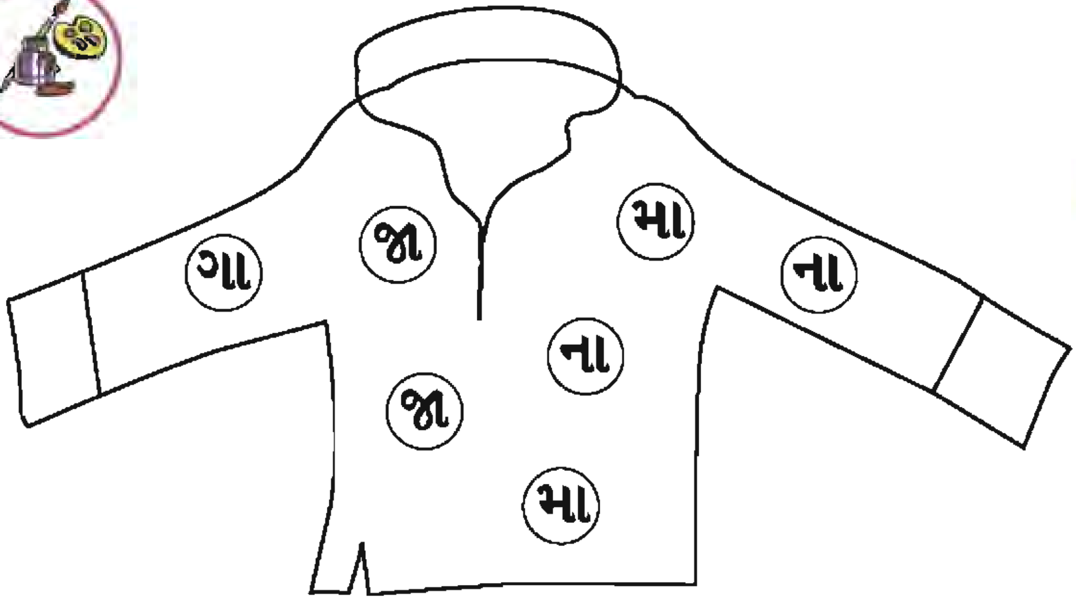

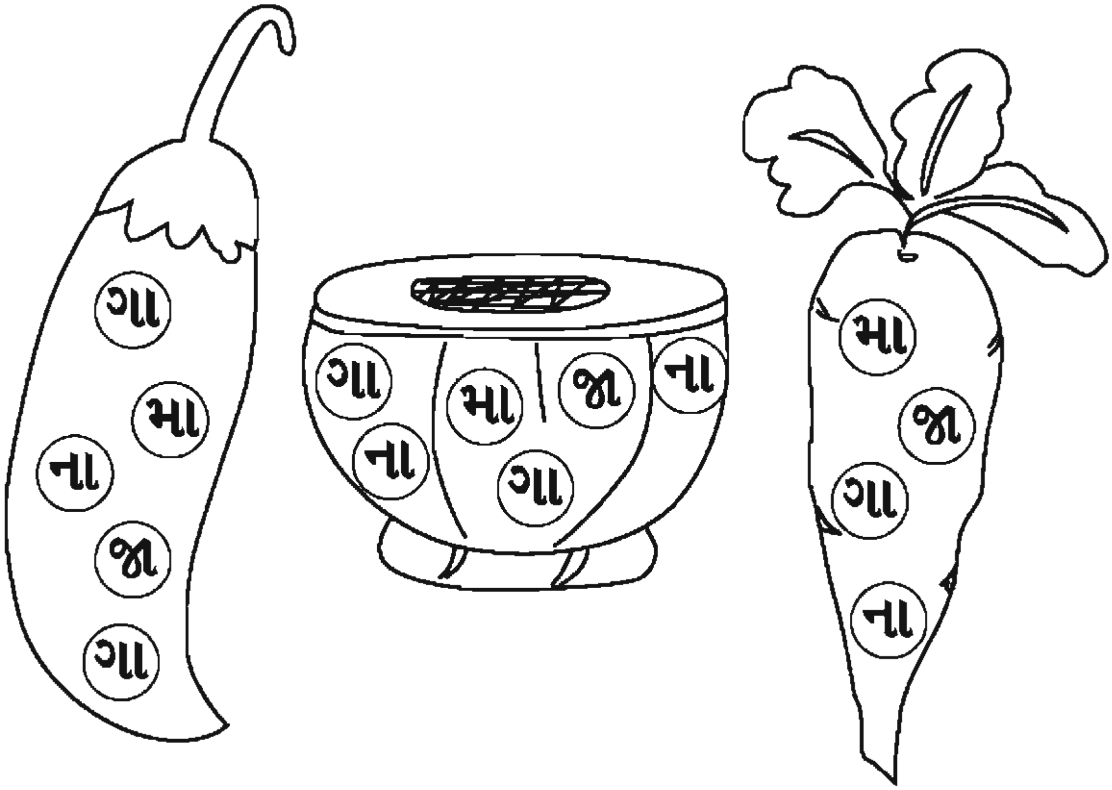

ગા	મા	ના	જા

- મારું **નામ** નયન છે. | નામ
- ડીસા મારું **ગામ** છે.
- રાજાની **જાન** આવી છે.
- ચકુ વહેલી **જાગ**.
- મગન ગીત **ગા**.
- છગન મારા **મામા** છે.
- વનમાં **નાગ** છે.
- મને **મજા** આવી.

• નમ ______	• જન ______
• મગ ______	• ગજ ______
• જમ ______	• મન ______
• નમન ______	• મનન ______
• મગજ ______	• મગન ______
• જગન ______	• ગગન ______

નમ નામ
મગ માગ
મન માન

ગમ ગામ
ગજ ગાજ

જગ જાગ
જન જાન
નાના મામા

૬ વરસાદ આવે

વરસાદ આવે રમઝમ
વાદળી ચાલે ઝમઝમ,
મોટા મોટા છાંટા પડતા
આભથી એ નીચે સરતા.

આકાશ ગાજે ધમધમ
વીજ ચમકતી ચમચમ,
ધરતી લીલી ચાદર ઓઢે
લીલી ચાદરમાં ધરતી પોઢે.

ઢમઢમ ઢોલ વગડાવો,
વરસાદને સૌ વધાવો.

વ ર ...... દ

ઝ ...... ઝ ......

ચા ....

છ ...... છ ......

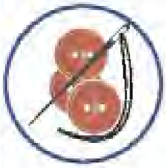

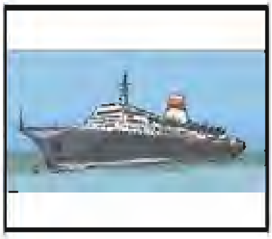

વહાણ રમકડું સસલું દડો

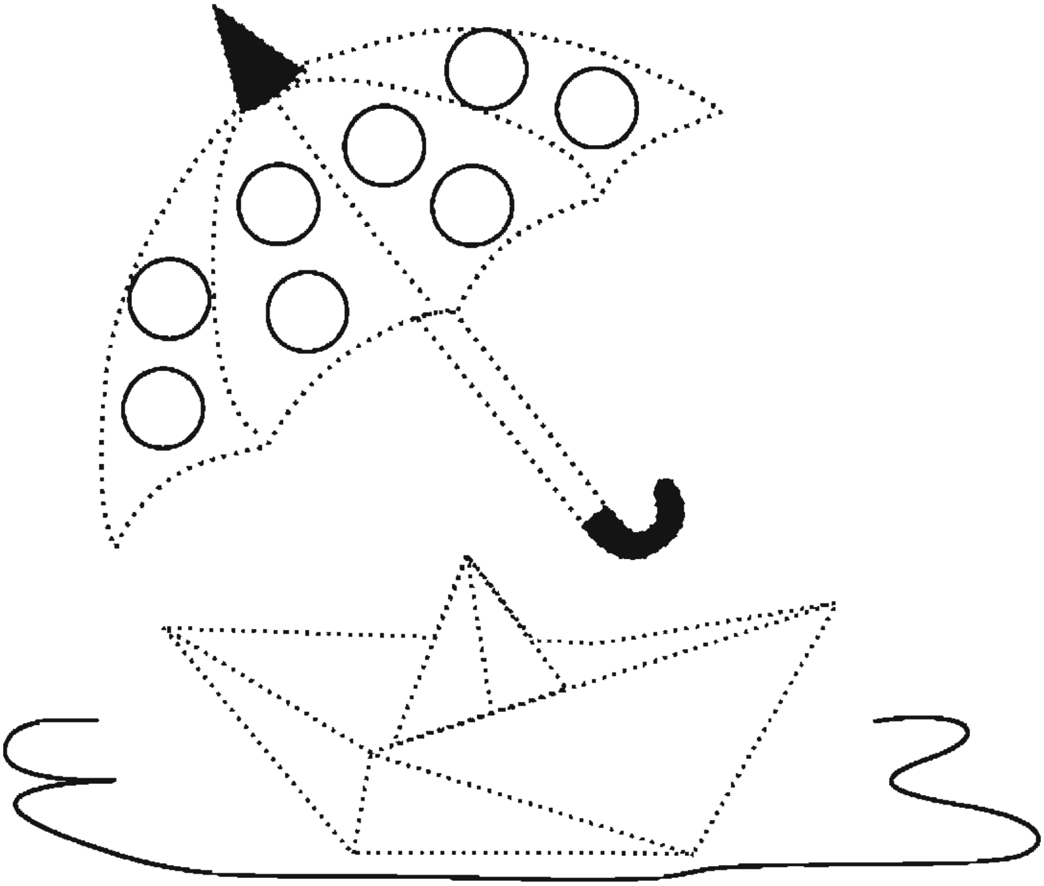

વ	વર	નાવ	વરદાન
ર	રસ	રાસ	દરવાન
સ	વસ	દાસ	રસદાર
દ	દર	દવા	દરવાજા

ર	દ	વ	સ
○ દાદા	○ રમત	○ દસ	○ ગરજ
○ વરસાદ	○ સરસર	○ નરમ	○ ભરત
○ સસલું	○ તળાવ	○ વસ	○ પરખ
○ ઘર	○ સારસ	○ વરસે	○ દરજી

- વ તળાવમાં પાણી છે.
- ર વરસાદ વરસે છે.
- સ સસલું મને ગમે છે.
- દ વાદળ ગરજે છે.

વ	ર	સ	દ

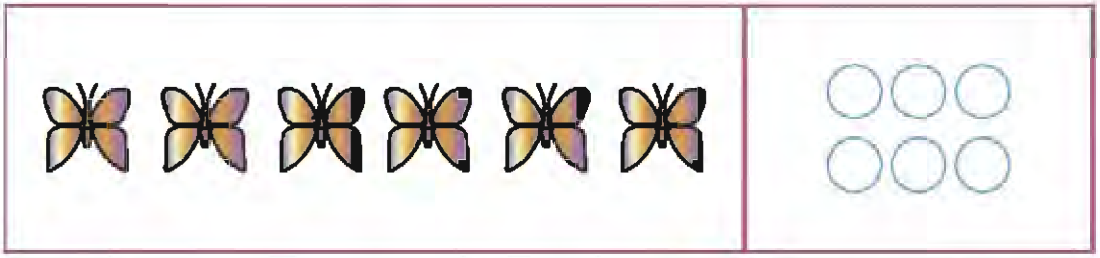

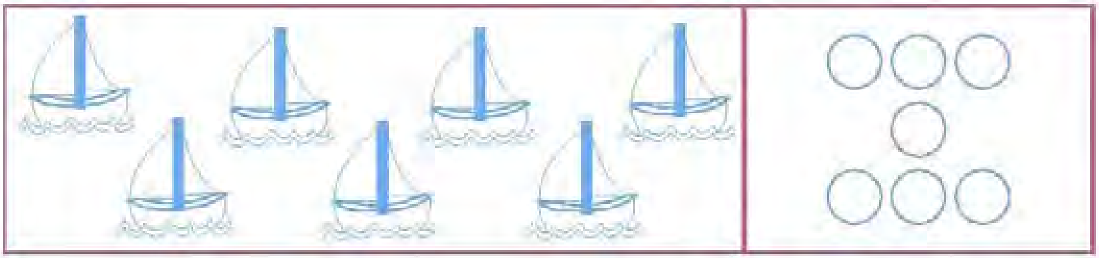

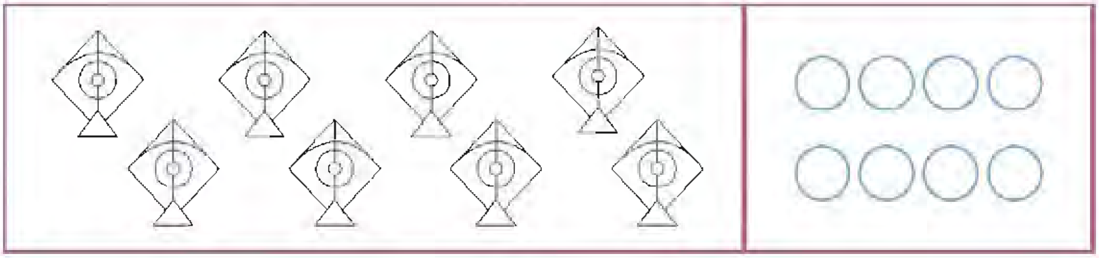

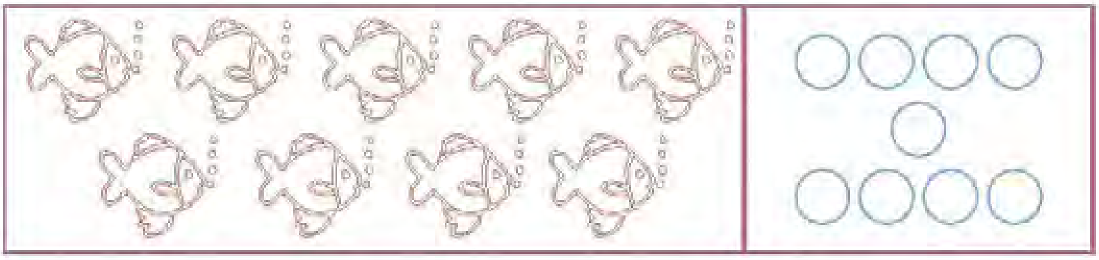

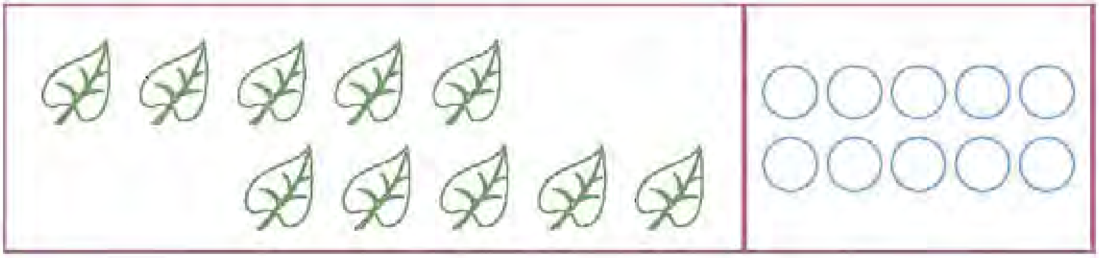

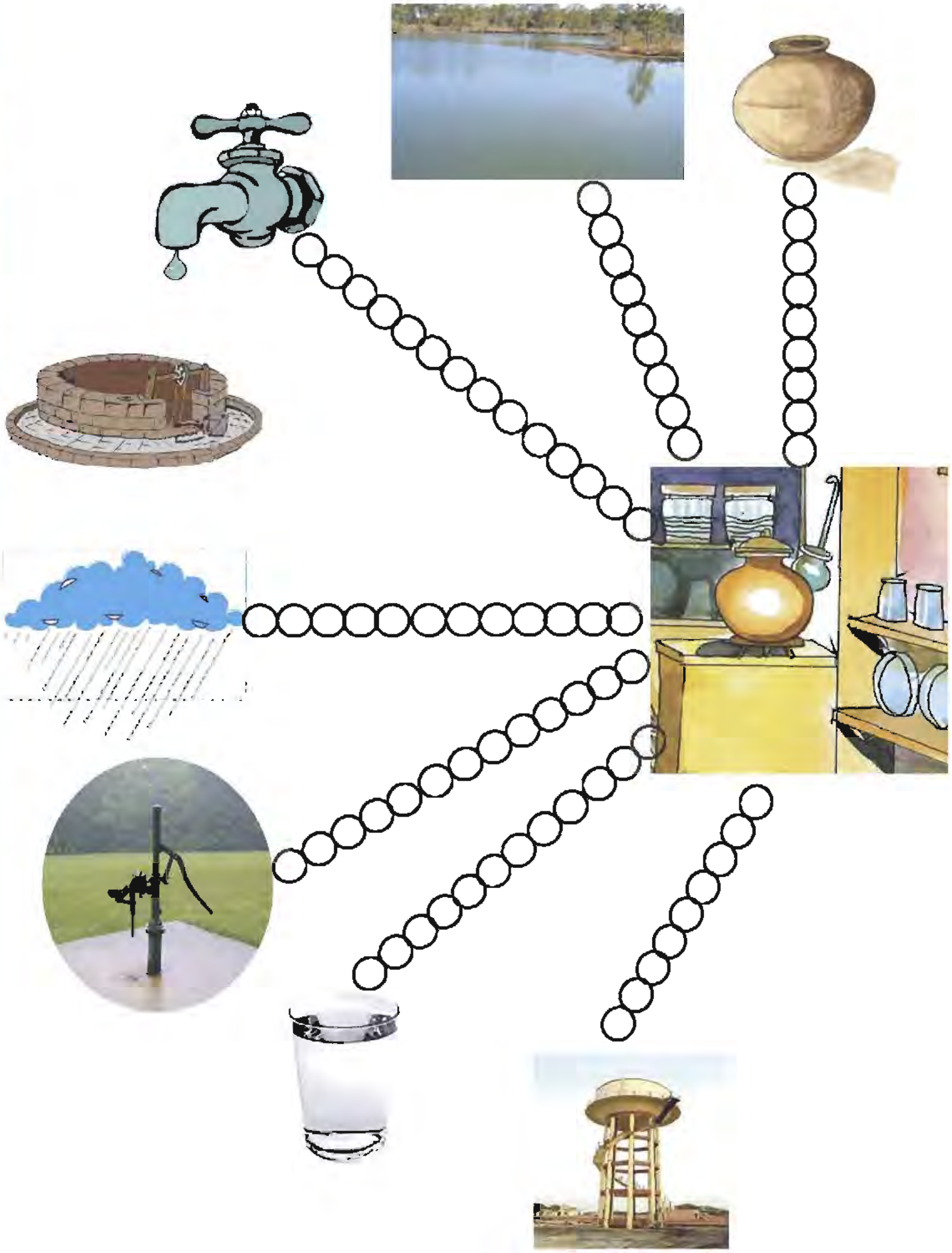

વ

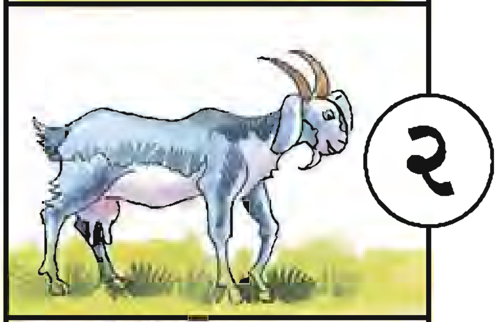
ર

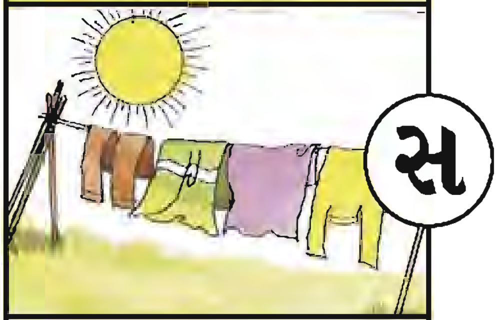
સ

દ

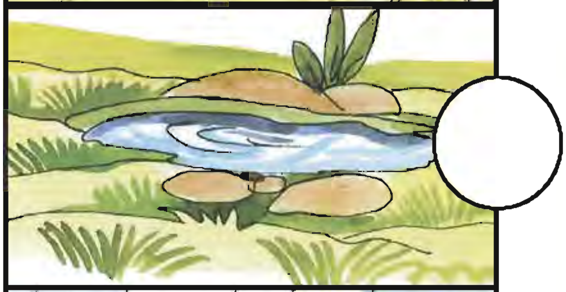

વ

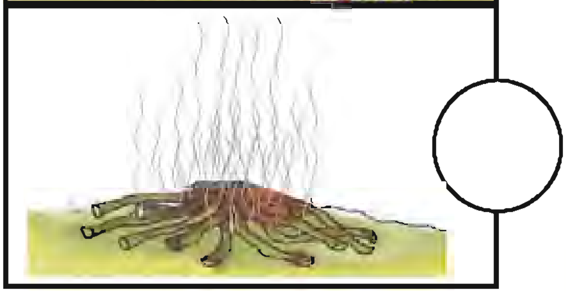

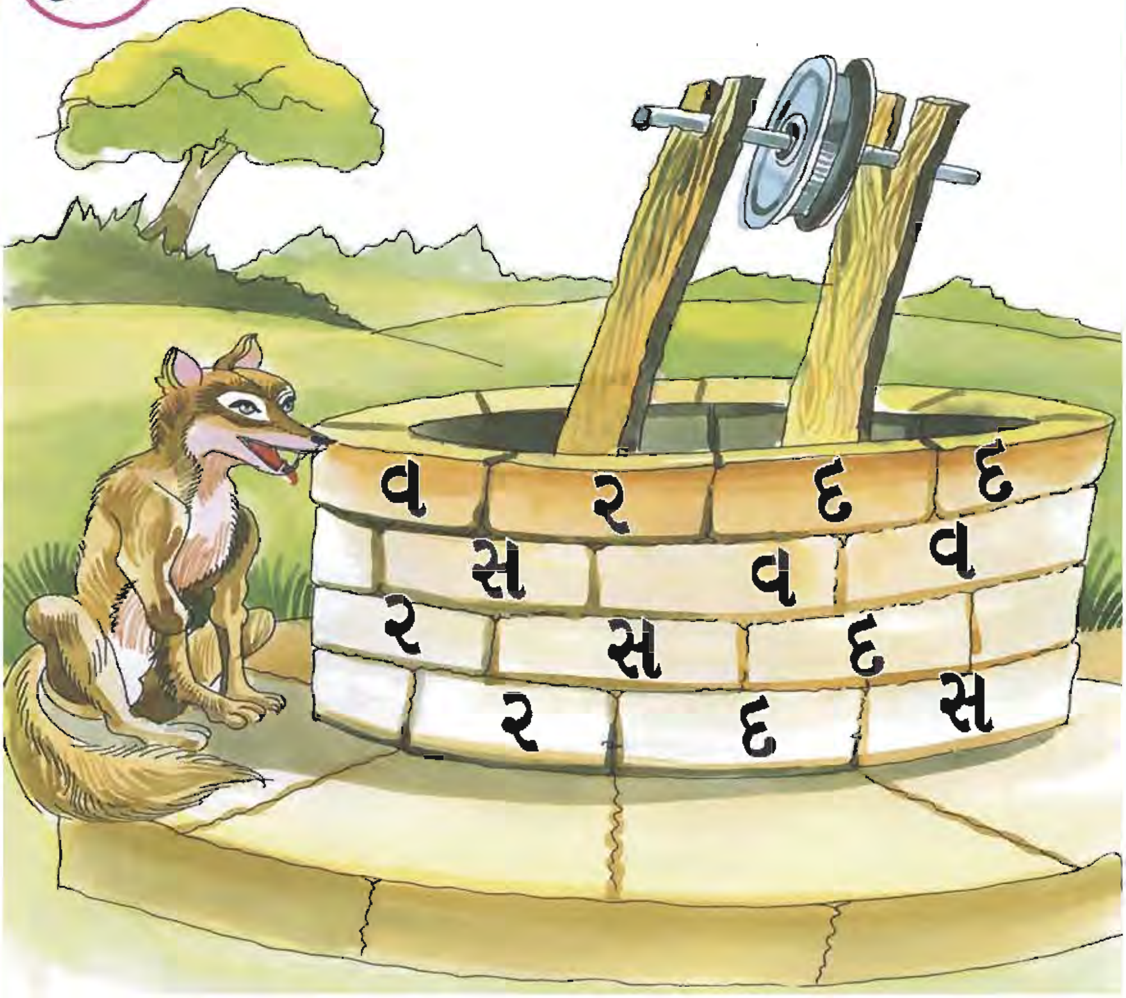
વ ર દ દ
સ વ વ
ર સ દ
ર દ સ

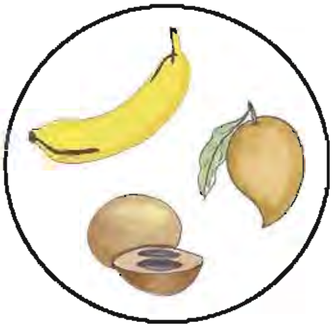

	○ ○ ○ ○ ○ ○	૬
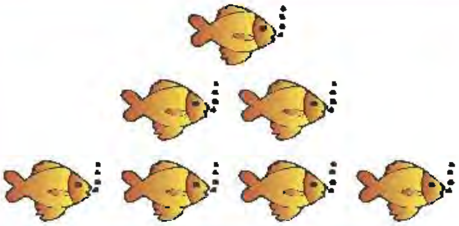	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	૭
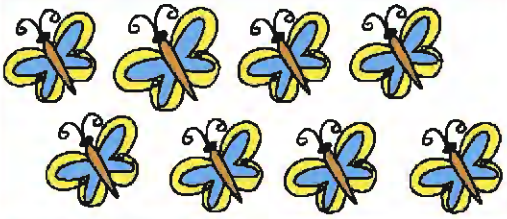	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	૮
	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	૯
	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	૧૦

વ	ર	દ	સ	ર	સ	વ
સ	ના	વ	દ	ન	દ	સ
ન	દ	સ	ર	વ	સ	ર
વ	ર	મ	દ	જ	ગ	દ
ર	સ	વ	ગ	સ	ર	સ
ગ	દ	મ	જા	જ	✿	✡
મ	✡	જ	દ	ગા	✿	દ

મ	● ● ● ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	૩
વ	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	
ર	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	
સ	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	
દ	○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	

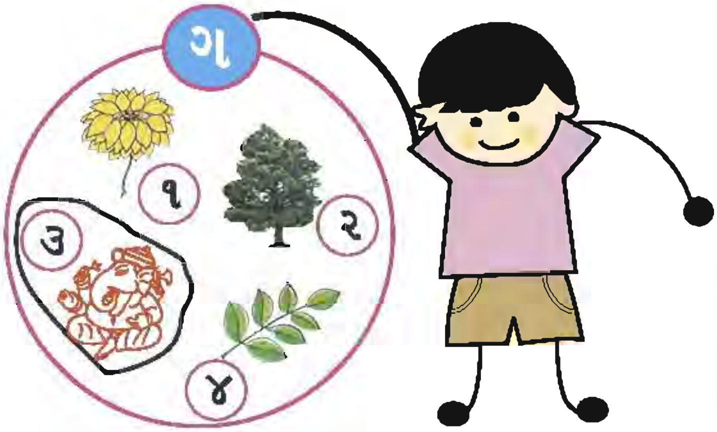

ગ	૩

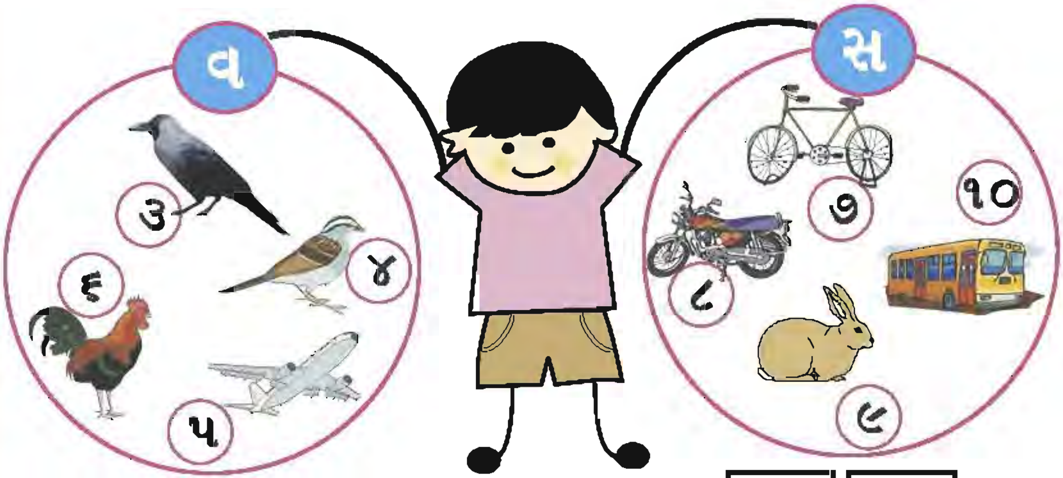

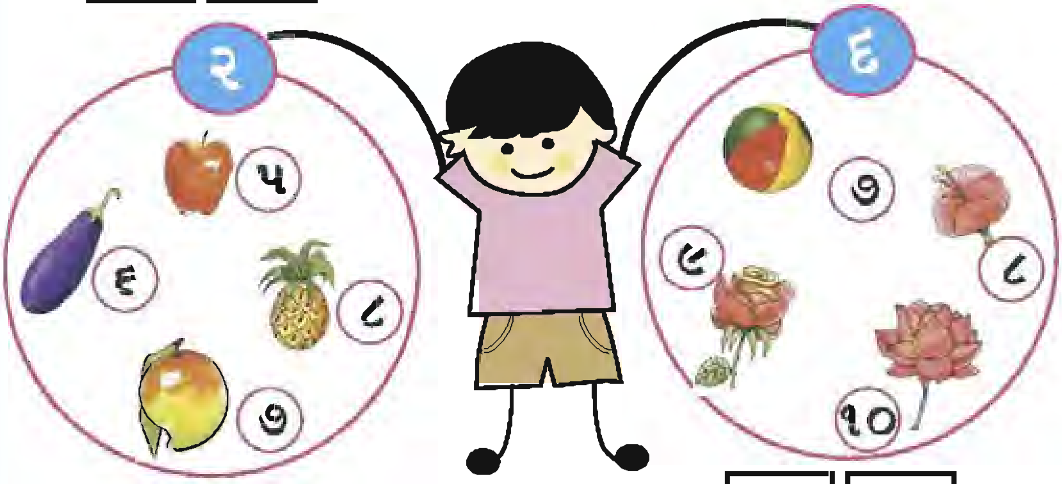

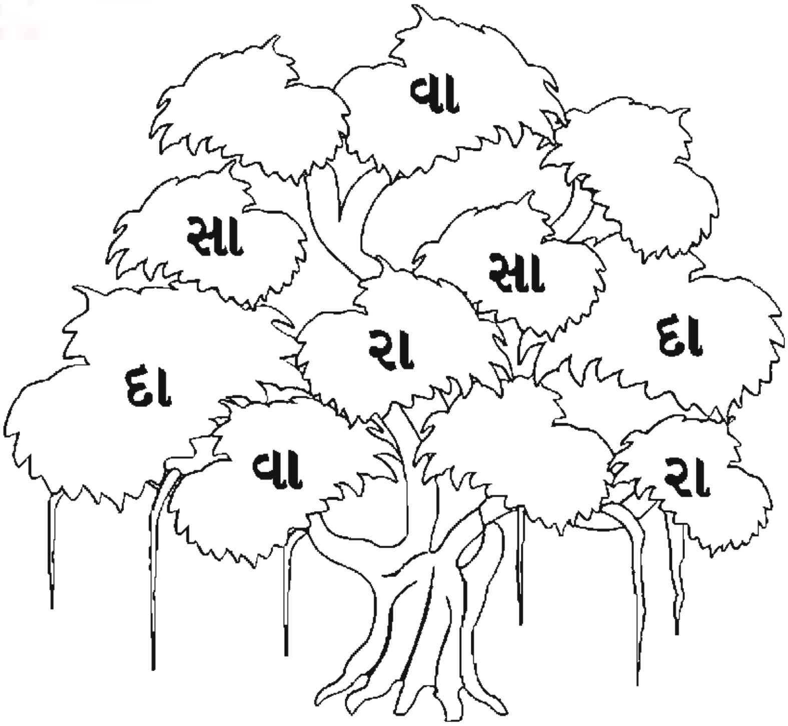

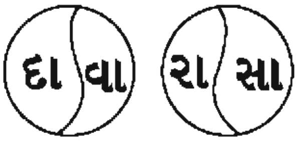

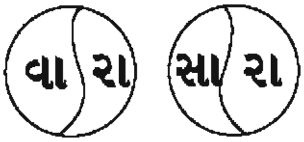

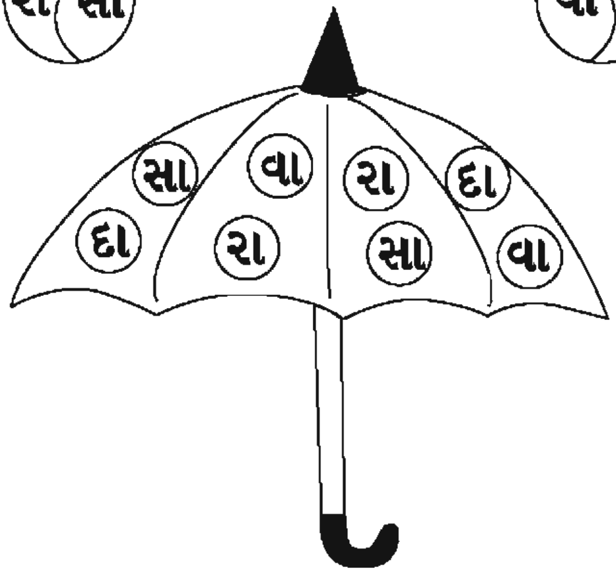

વા રા સા દા

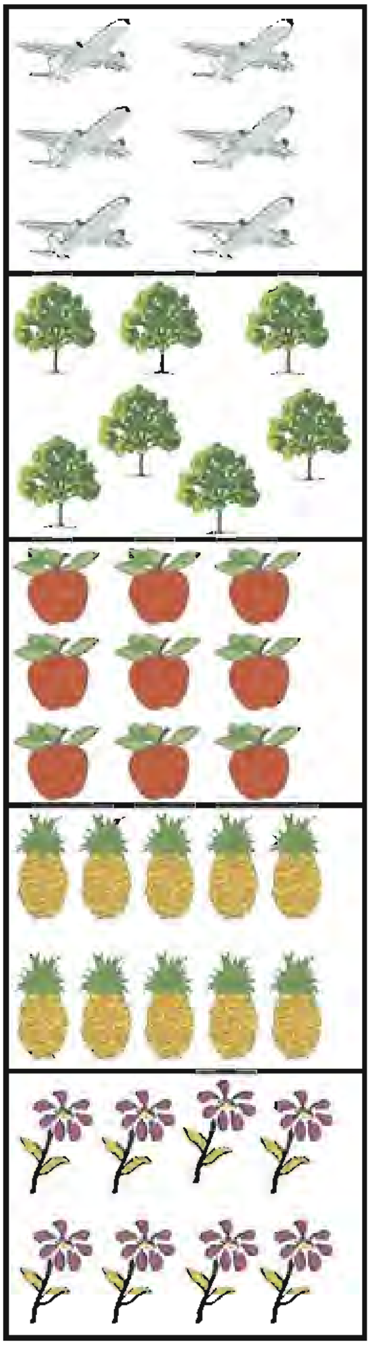

વા

રા

સા

દા

ગા

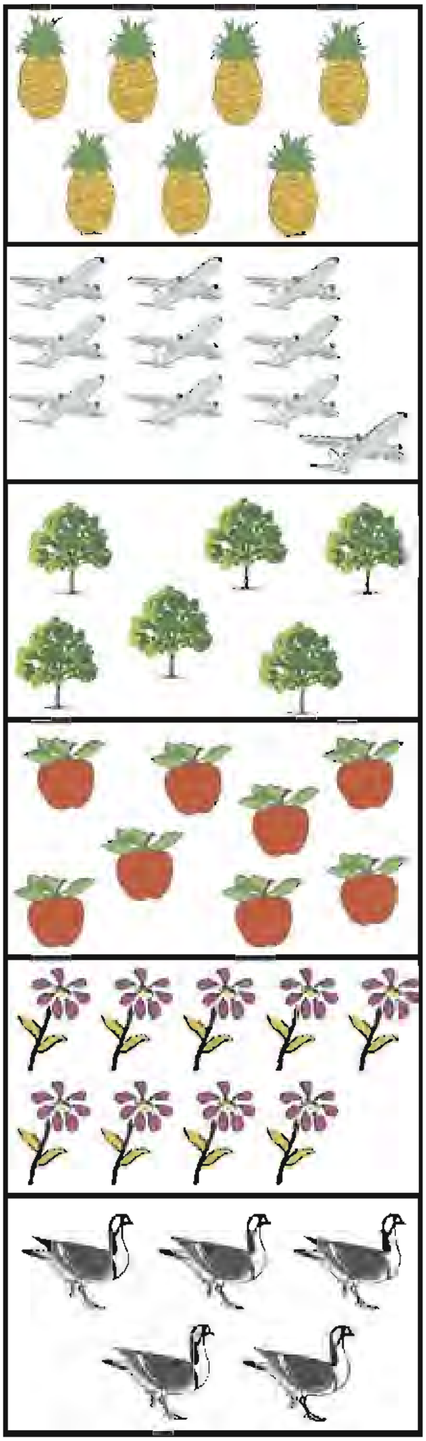

વા

વ

ર

સ

દ

ગે

મે

ને

જે

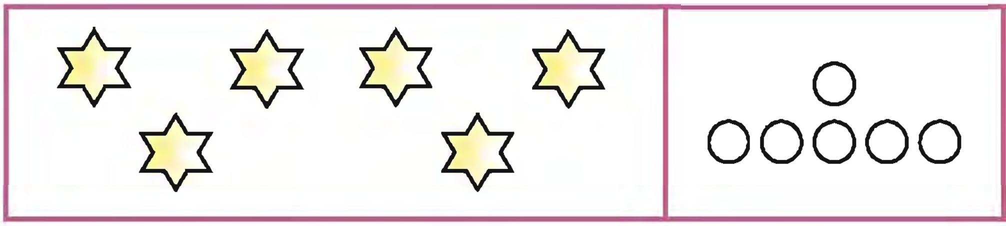	୬
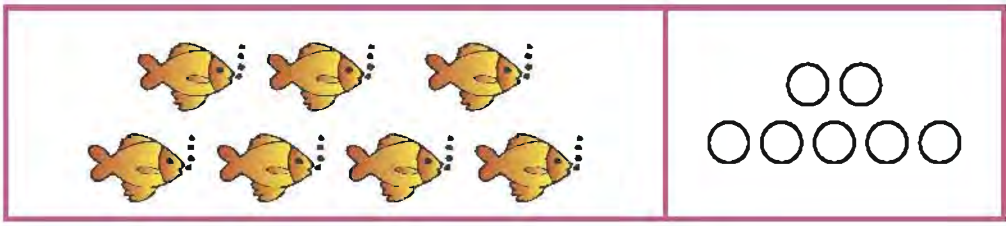	୭
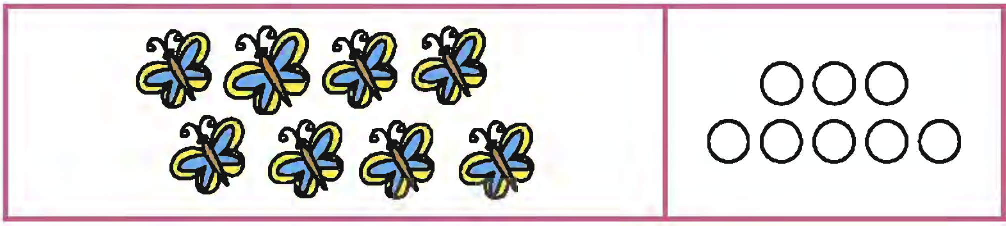	୮
	୯
	୧୦

୬	୭	୮	୯	୧୦

લીલું લીલું લીલું ઘાસ
એના ઉપર ફૂલો ખાસ,
લાલમલાલ સુંદર ફૂલ
ઘાસ ઉપર ઝૂલમઝૂલ.

કાગળની હોડી
પાણીમાં છોડી,
એ જાય સરરરર...
ડૂબી જાય અરરરર....

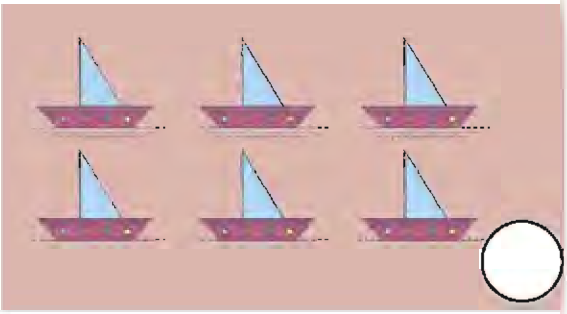

આવ રે વરસાદ
ઘેબરિયો પરસાદ,
ઊની ઊની રોટલી ને
કારેલાંનું શાક.

માછલી જળની રાણી છે,
જીવન એનું પાણી છે.
હાથ અડાડો ડરી જશે,
બહાર કાઢો મરી જશે.

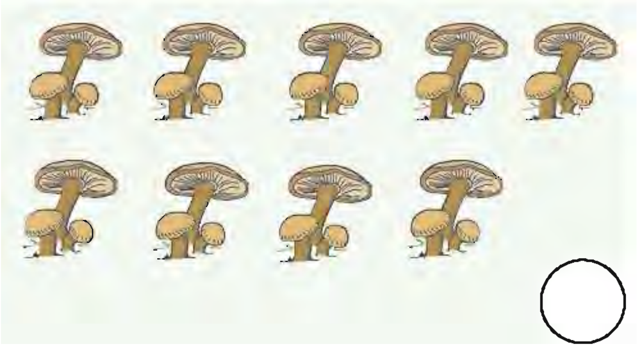

બિલાડીના ટોપ,
નાના લાગે રોપ,
જાણે છત્રી નાની
ઊભી છાની માની.

નાની નાની ચાલી આવે
સાથે સૌને લેતી આવે,
એમાં ફરવું ખૂબ ગમે
ભરરર... કરતી બસ ભમે.

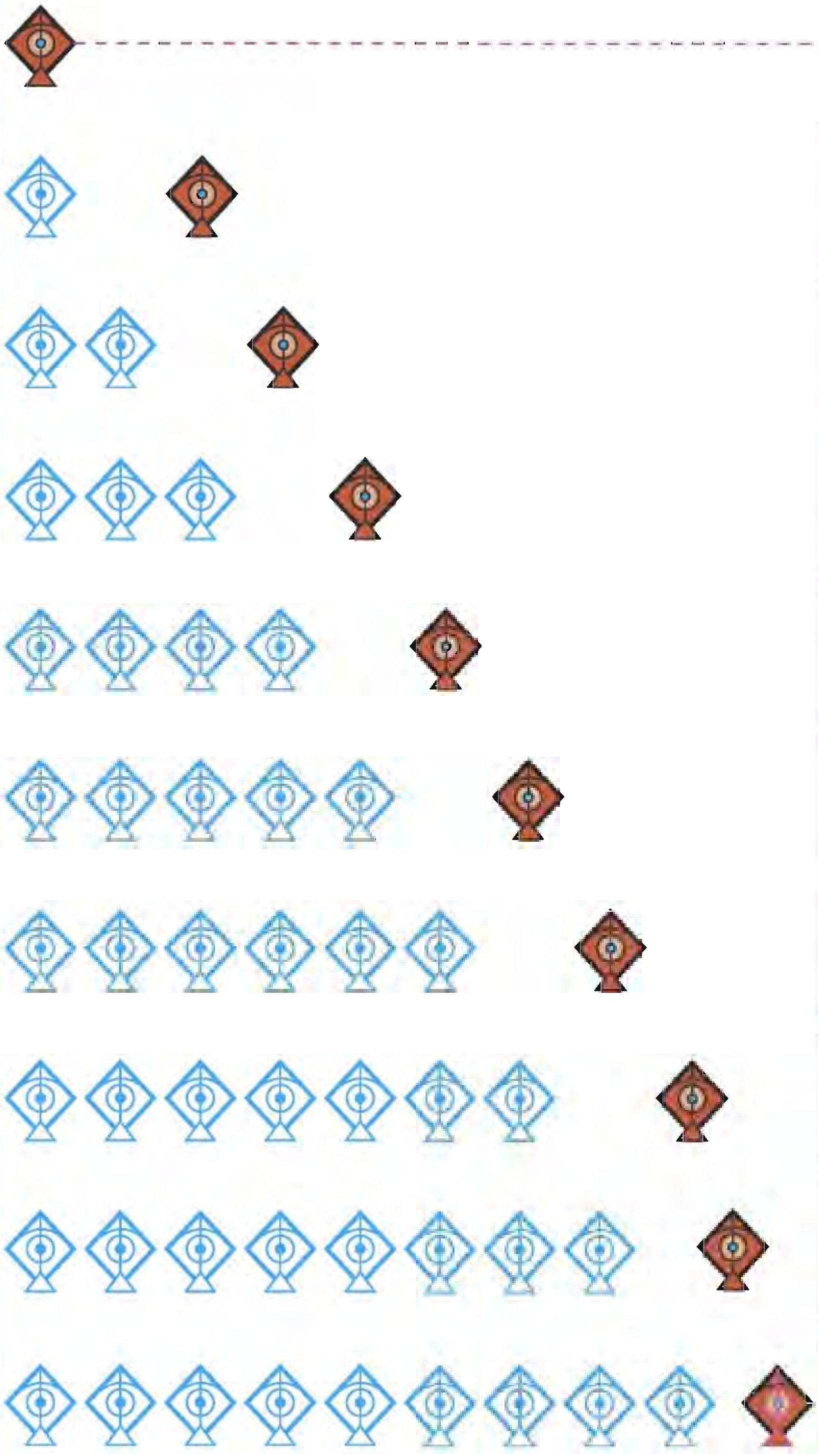

	૧
૧ ને ૧	૨
૨ ને ૧	૩
૩ ને ૧	૪
૪ ને ૧	૫
૫ ને ૧	૬
૬ ને ૧	૭
૭ ને ૧	૮
૮ ને ૧	૯
૯ ને ૧	૧૦

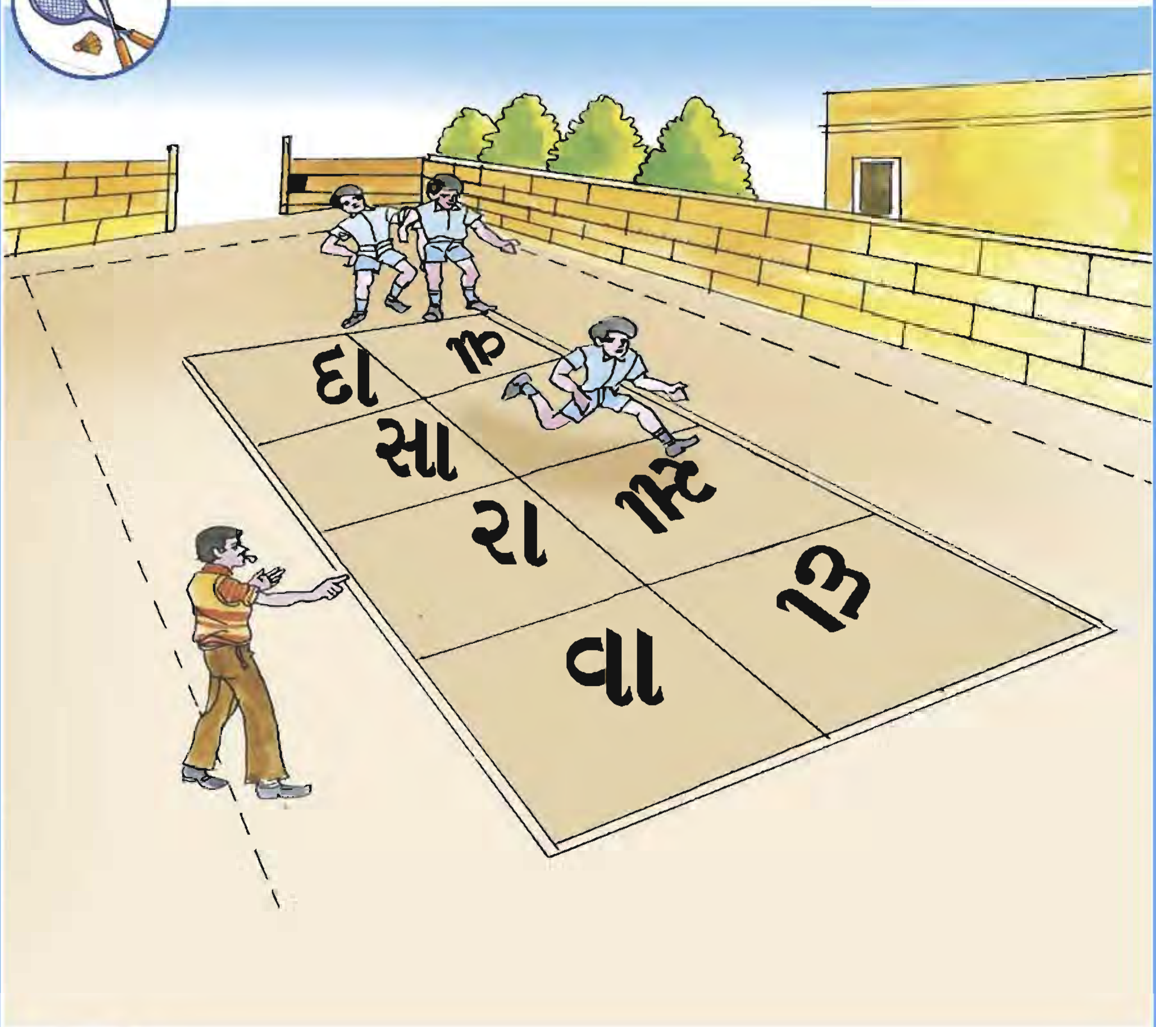
દા
સા
રા
વા

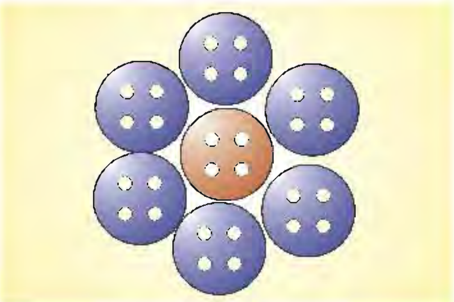

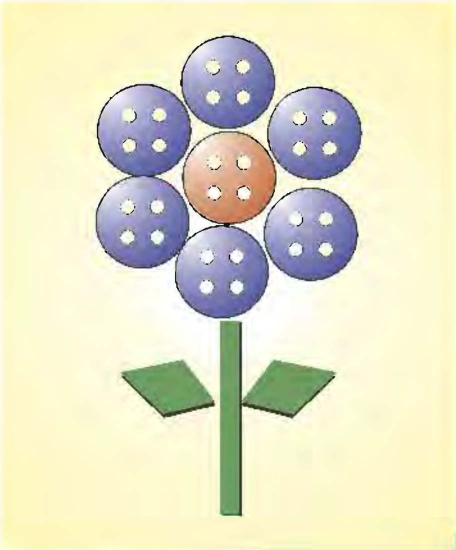

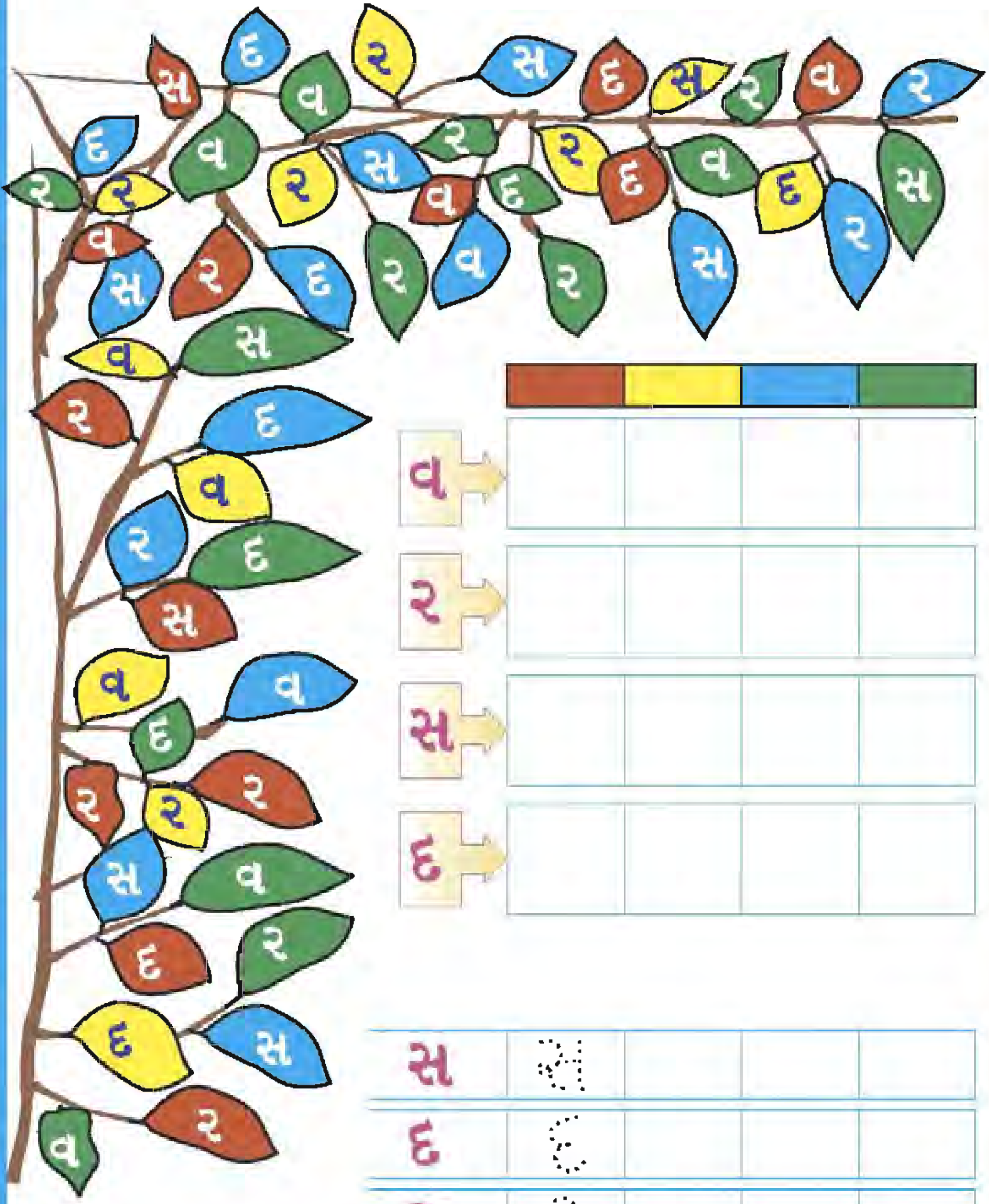

વ				
ર				
સ				
દ				

સ	સ			
દ	દ			
ર	ર			
વ	વ			

૫

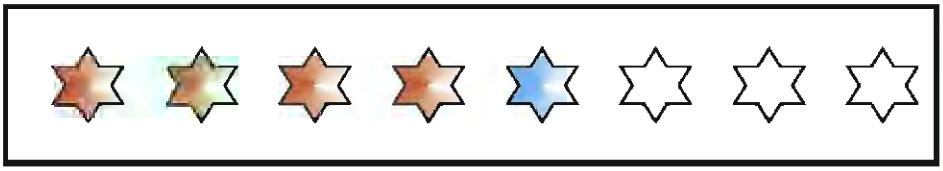

૬

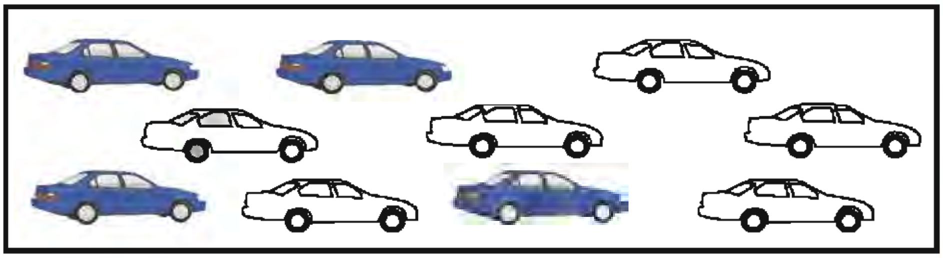

૭

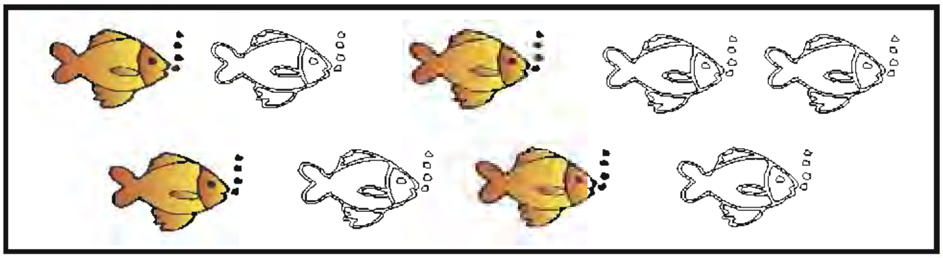

૮

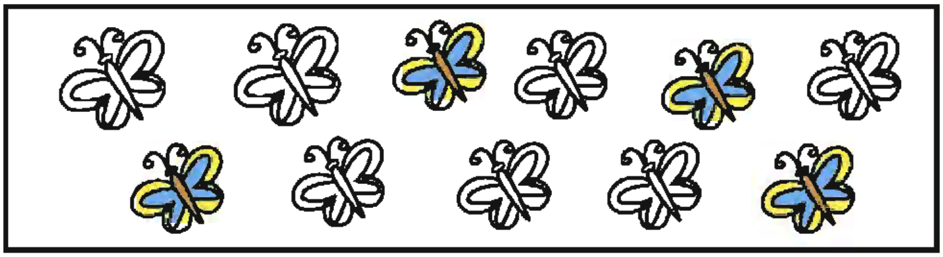

૯

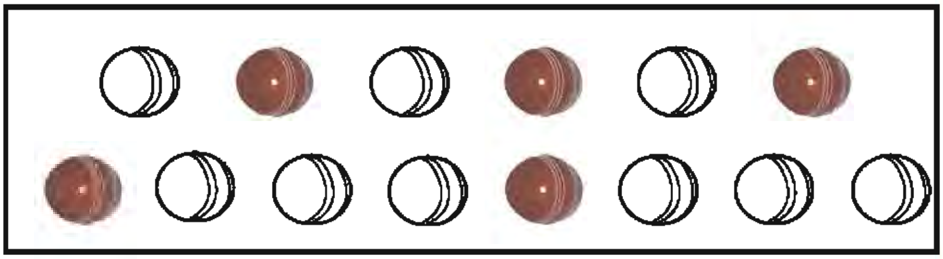

૧૦

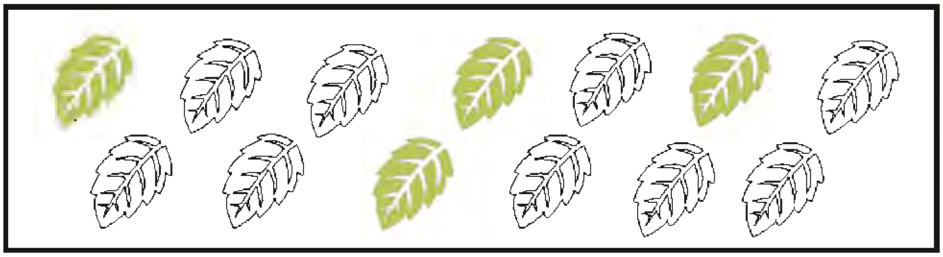

	પ
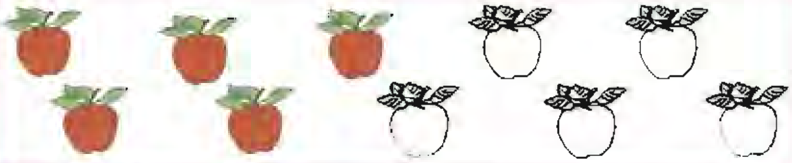	

પ...ન	...ડો
ભમ...ડો	સ...ક...
...કાબી	...ઘ
ગધેડું	...રસા...
...મકડું	સ...લું
...ડો	...ફ...જ...
...છલી	...હાણ

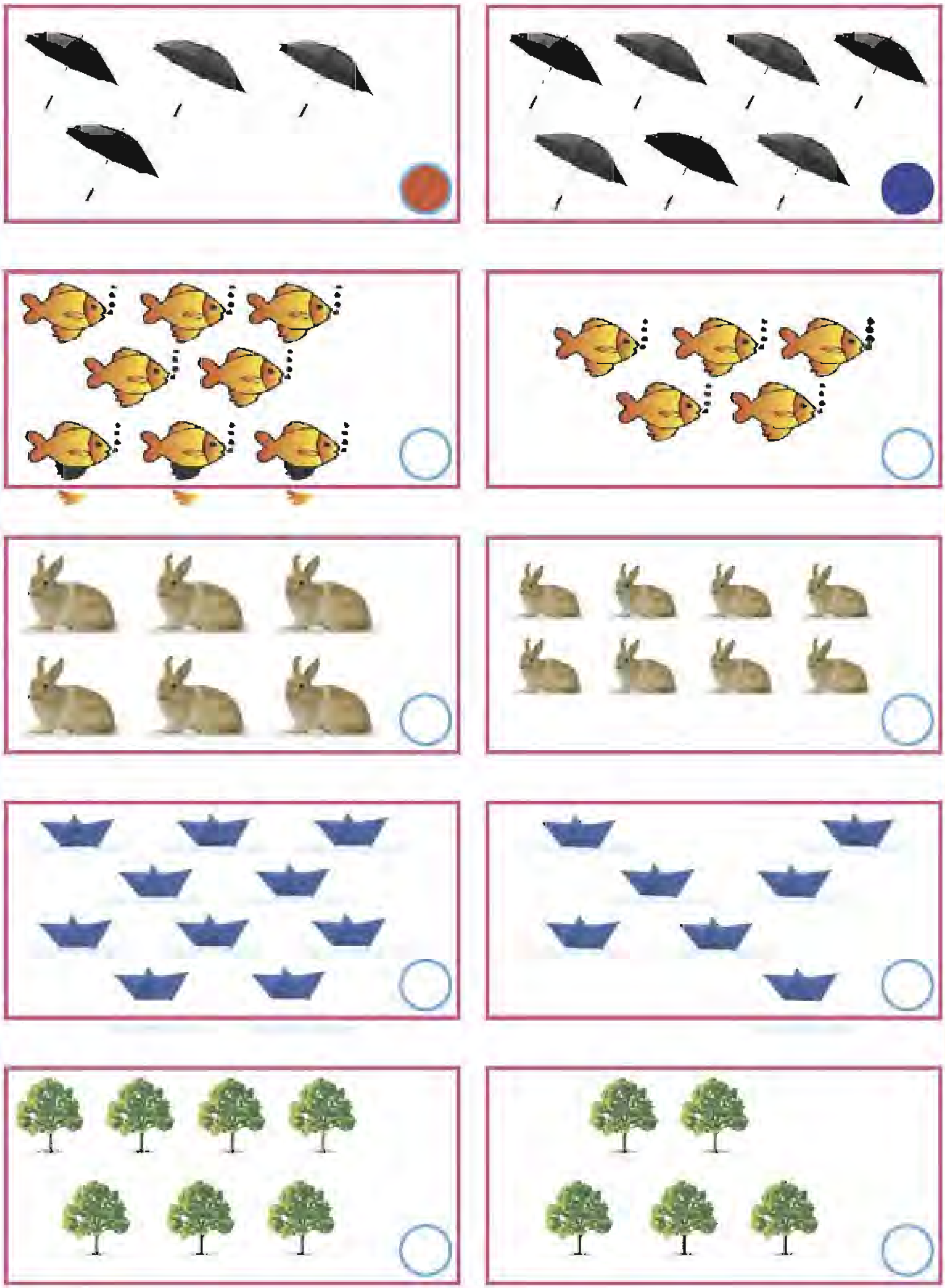

• વર — વર	• દસ — દસ
• રમ	• દર
• રસ	• દમ
• મર	• વન
• વરસ	• દરદ
• વજન	• સરસ
• ગરમ	• નરમ
• મદદ	• ગગન

રમ – રામ – રમે

વર – વાર – વરે

જમ – જમા – જમે

નમ – નામ – નમે

૭ સસલું

એક હતું સસલું.
એક દિવસ તે ખેતરે ગયું,
ત્યાં તેણે ગાજર જોયું.

સસલાએ લાલચટક ગાજર
લીધું. ગાજર લઈને તે હરખાયું.

સસલું ઝાડ પાસે ગયું. અહીં ગાજર
ખાવા બેસી ગયું. થોડી વારમાં
વાંદરાએ ગાજર ઝૂંટવી લીધું.

સસલું કહે, ‘વાંદરાભાઈ,
મારું ગાજર પાછું આપો.’
વાંદરો કહે, ‘ના ભાઈ ના.’

રમકડાંના ફળ લઈને સસલું ઝાડ નીચે ગયું. વાંદરાએ જોયું

સસલું ખૂબ જ ખુશ થયું, રમકડાં સાથે ગાજર લઈ ઘેર ગયું.

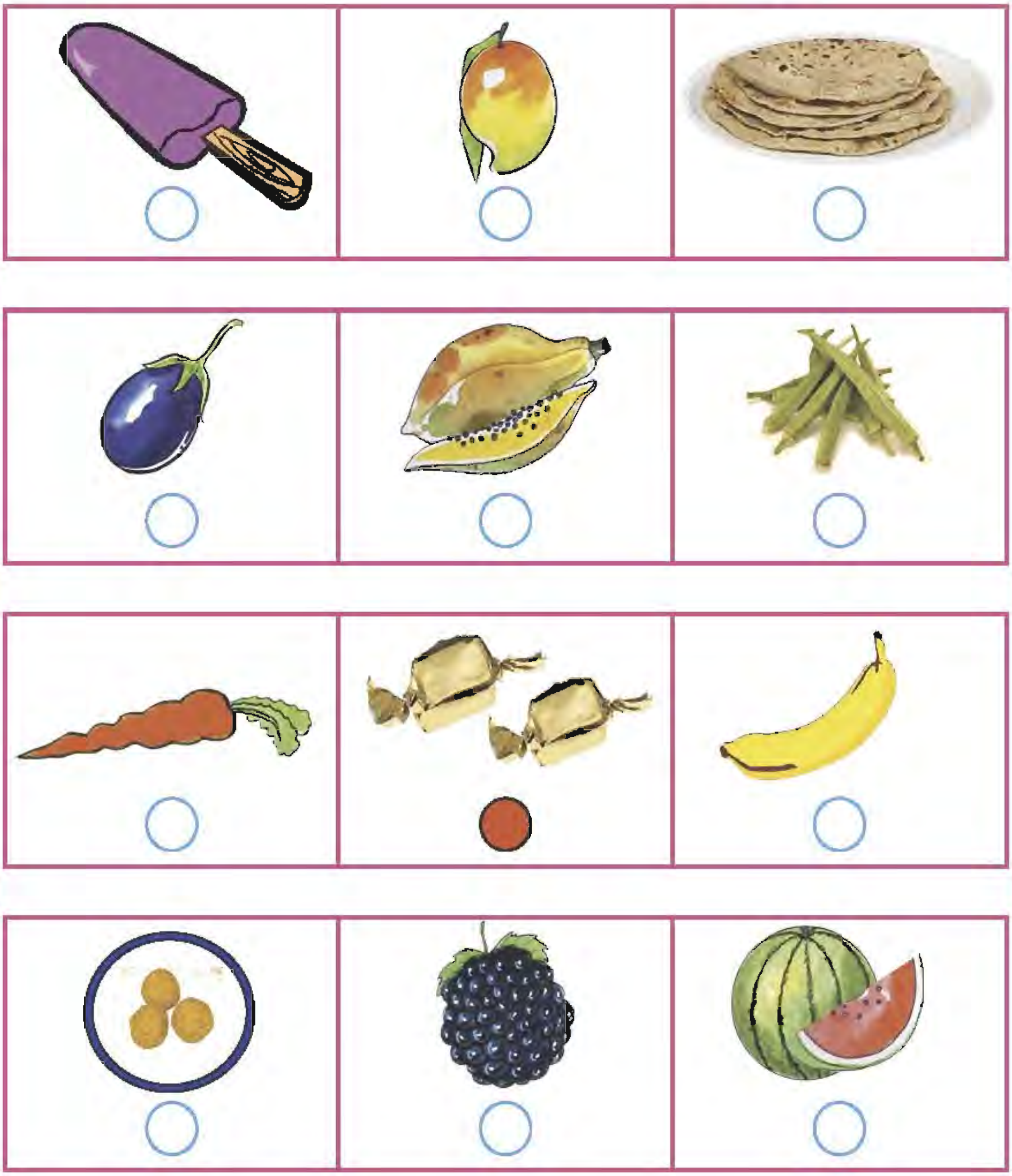

તમને શું ભાવે ?

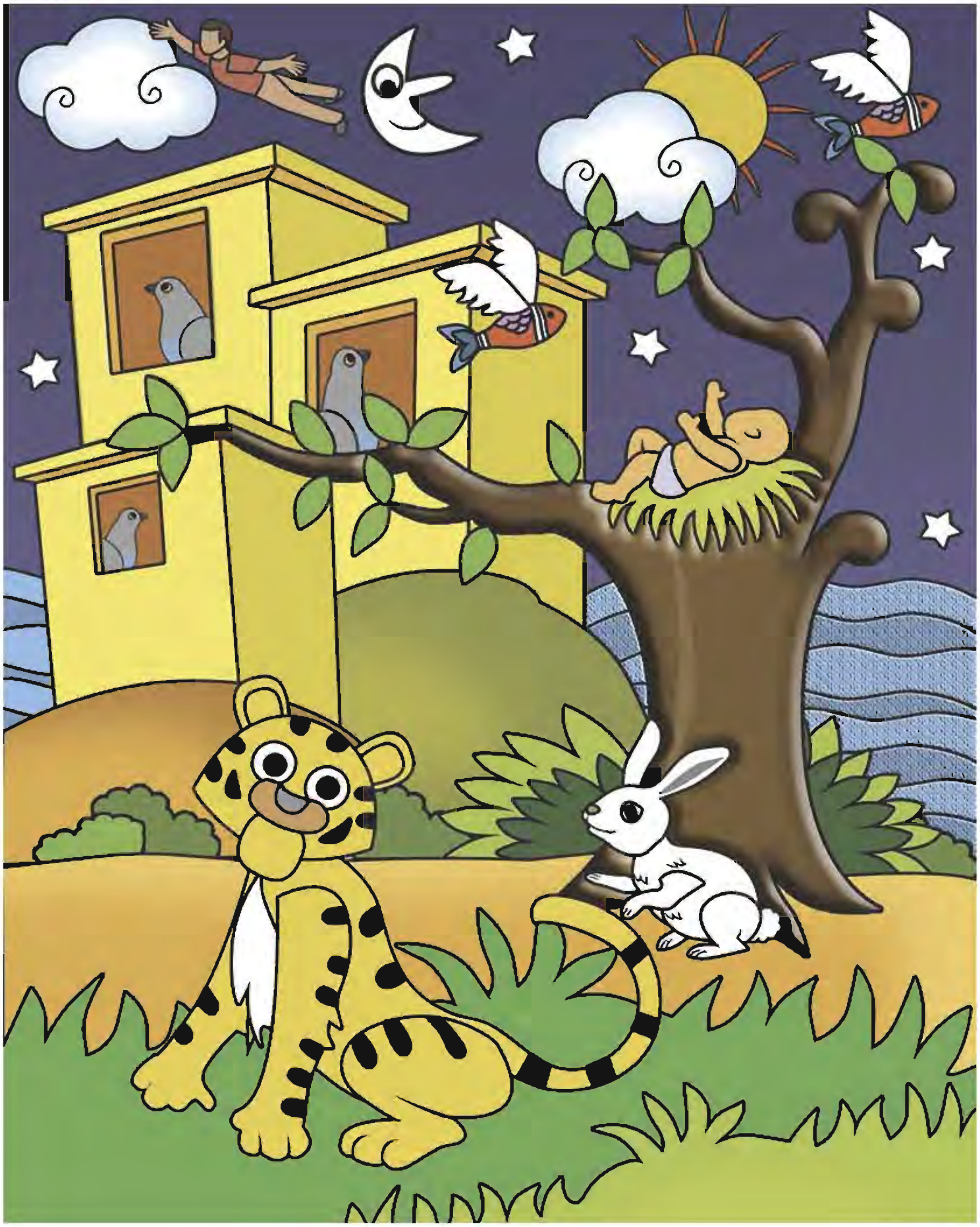

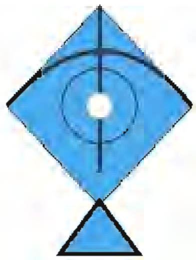

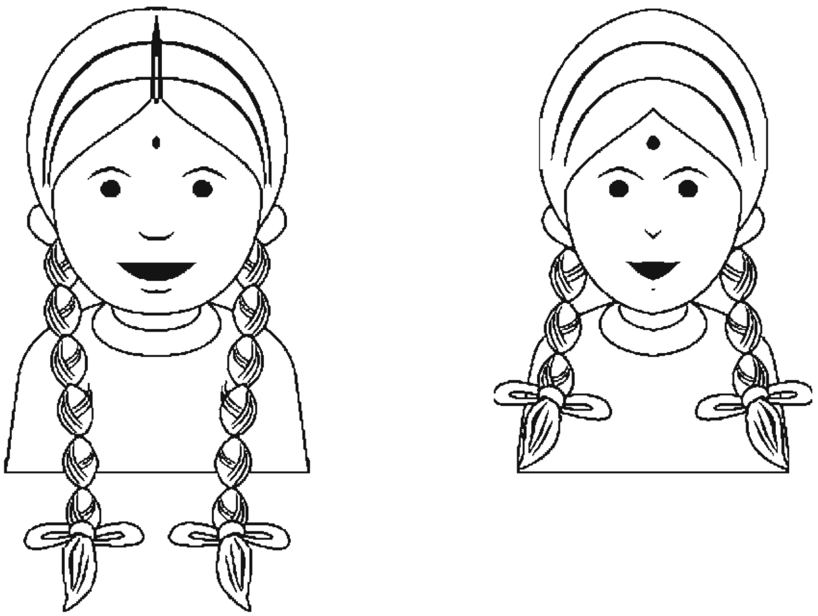

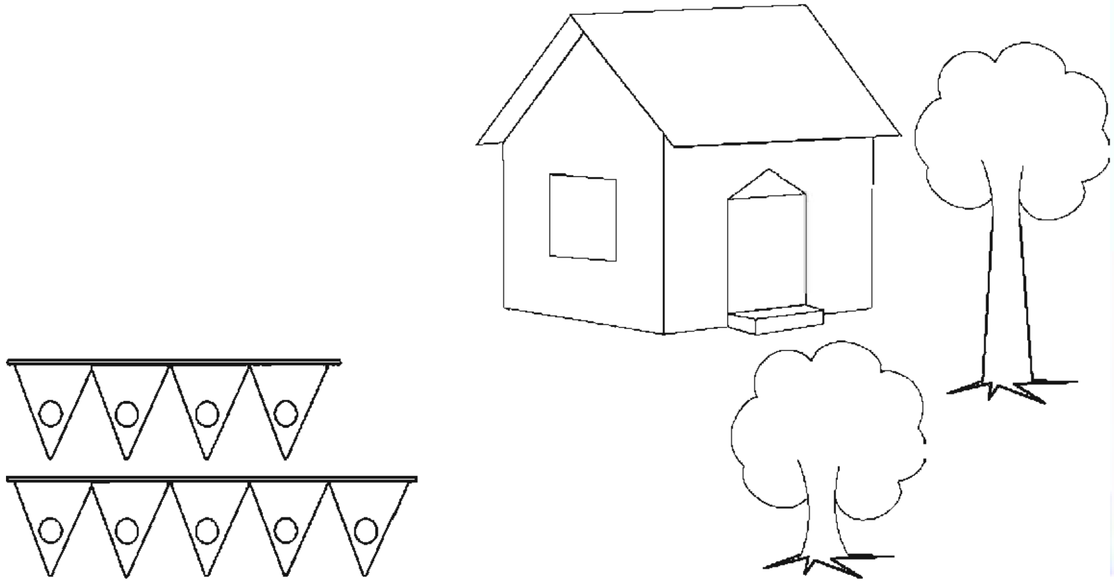

ન મ

નાક	મકાન	ગરમ	મગર
ગાજર	નરમ	ગગન	મોરલો
જલેબી	જામફળ	મરચું	ગણપતિ
નગારું	જાસૂદ	જિરાફ	નામ

ગ જ

ન	નાક			
મ				
ગ				
જ				

વાટકી
વહાણ
વડોદરા
વાઘ

પ

૧	૮	૯	૧૦
૭	૨	૮	૬
૮	૬	૫	૭
૪	૩	૪	૧૦
૯	૫	૨	૧

◇ મારી નાવ.

___રી ના___.

◇ સરર સરર જાય.

સ___ર ___ય.

◇ વરસાદમાં નાવ આગળ જાય.

વર___દમાં ___વ આ___ળ ___ય.

◇ મારી નાવ દાદાને ગમે.

___રી ___વ ___દાને ___મે.

◇ રજામાં દાદા મારી સાથે રમે.

___માં દા___ ___રી ___થે ર___.

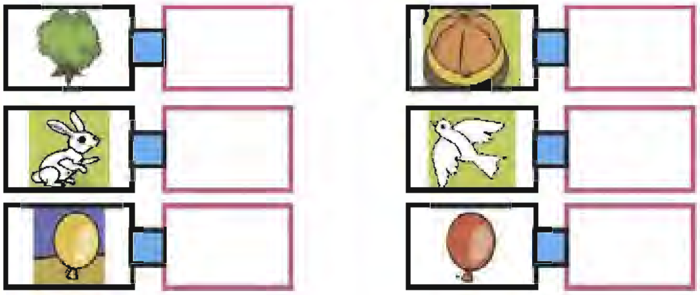

વ	
ર	
સ	
દ	

સફરજન

૩

કેરી

ગાજર

ફૂલ

પાન

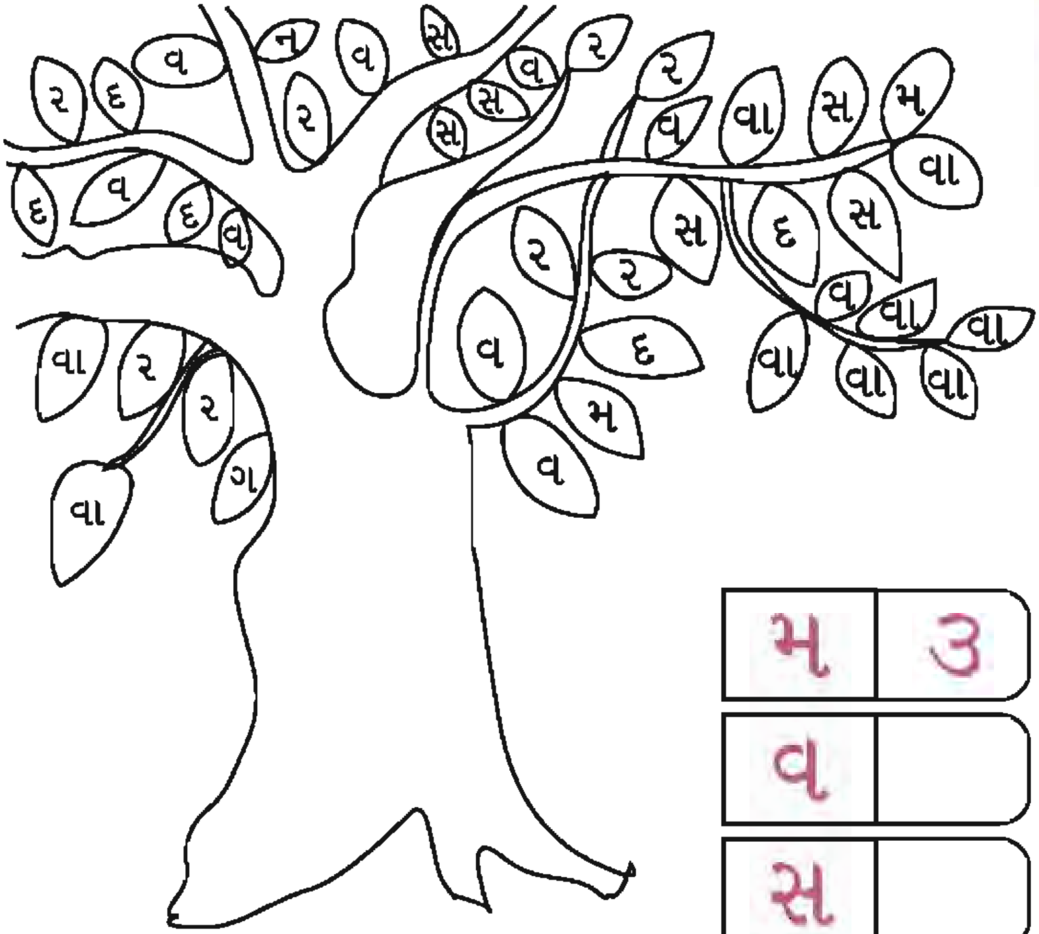

મ	૩
વ	
સ	
દ	
ર	
વા	

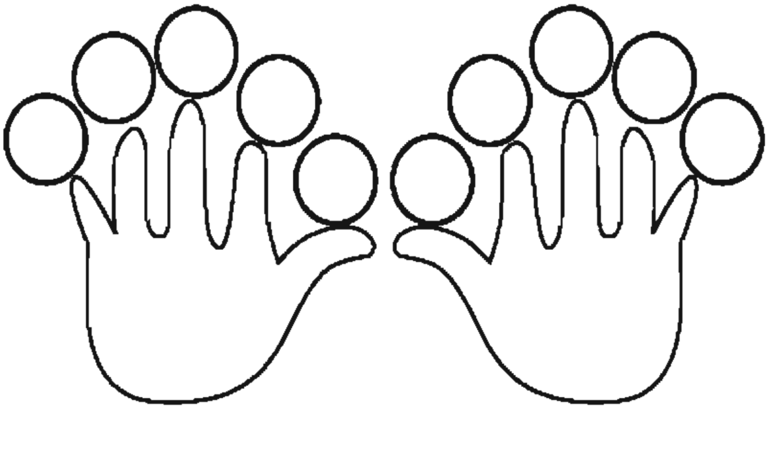

૧ ૩ ૫ ૭ ૧૧

૮ દુકાન

કેળું

સફરજન

નારંગી

અનનાસ

ચીકુ

તડબૂચ

કેરી

દાડમ

ટેટી

બોર

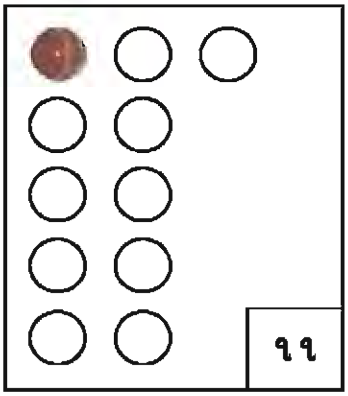

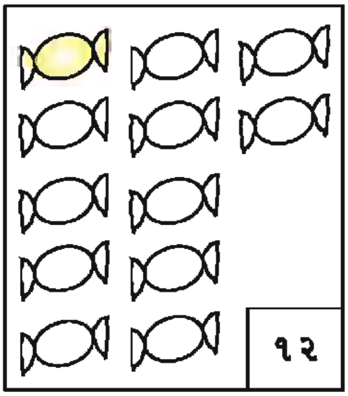

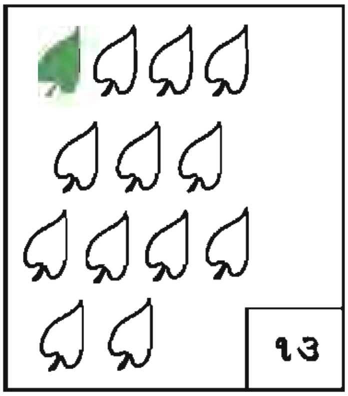

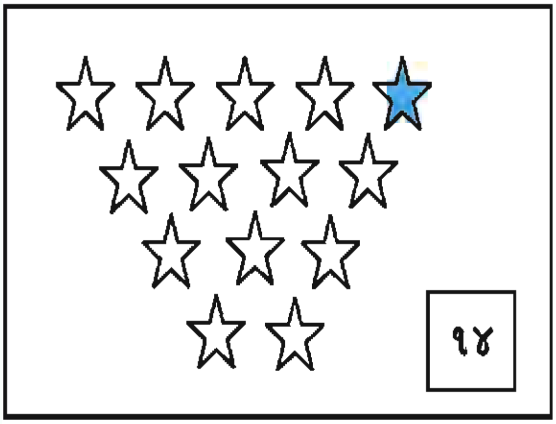

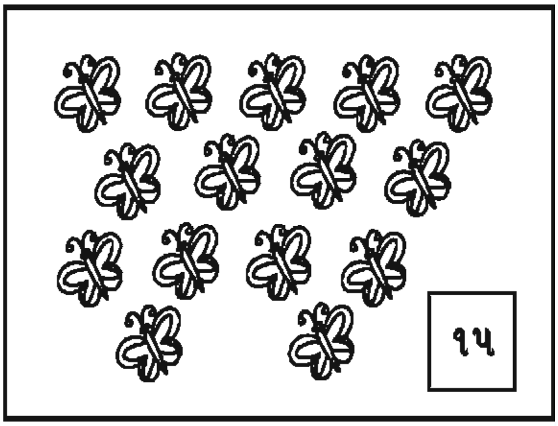

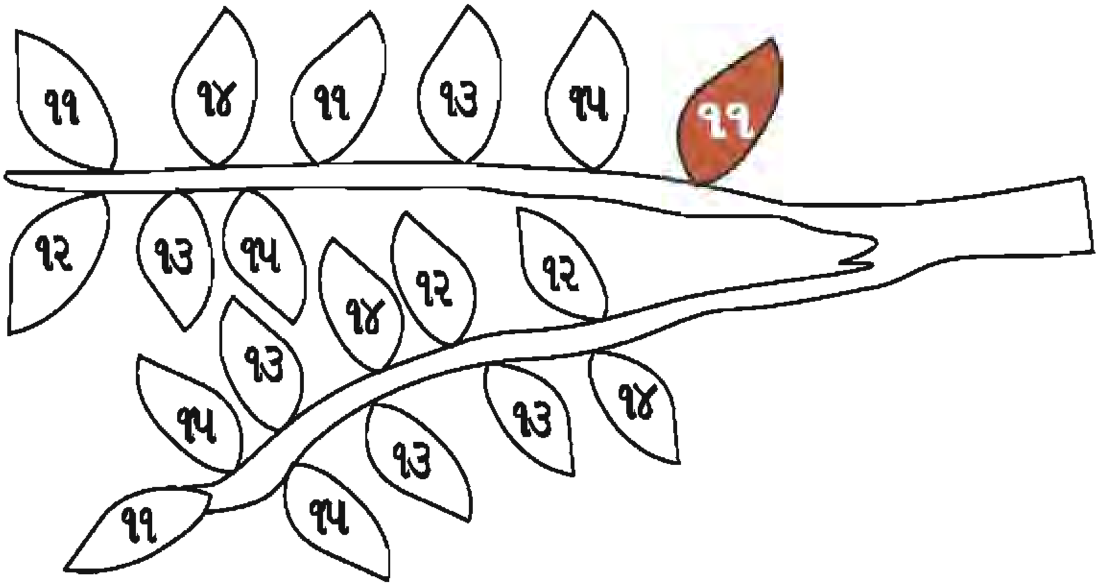

૧૧ લાલ ૧૨ પીળો ૧૩ લીલો ૧૪ વાદળી ૧૫ તમને ગમતો રંગ

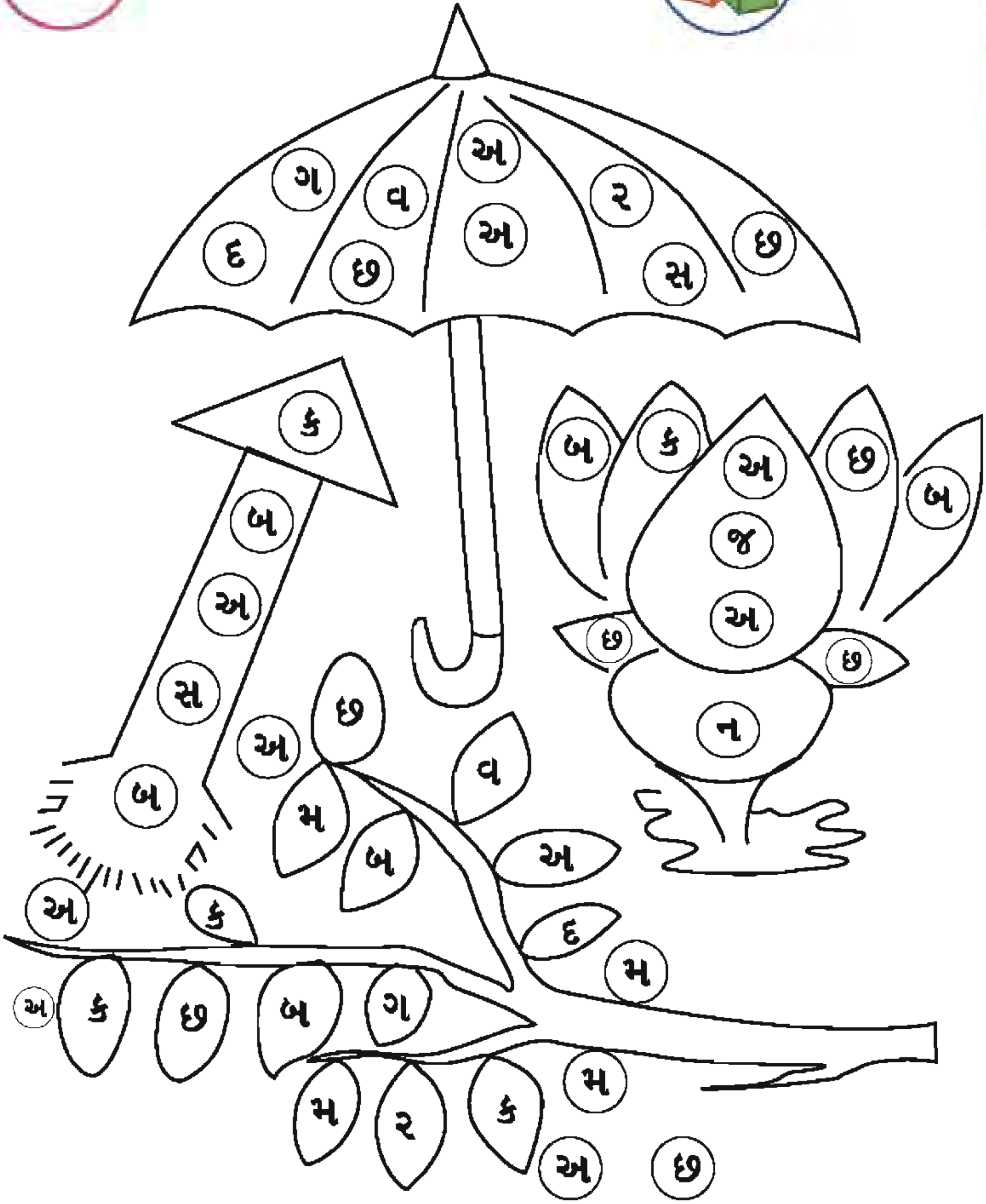

મ	ક	બ	અ	છ
૪				

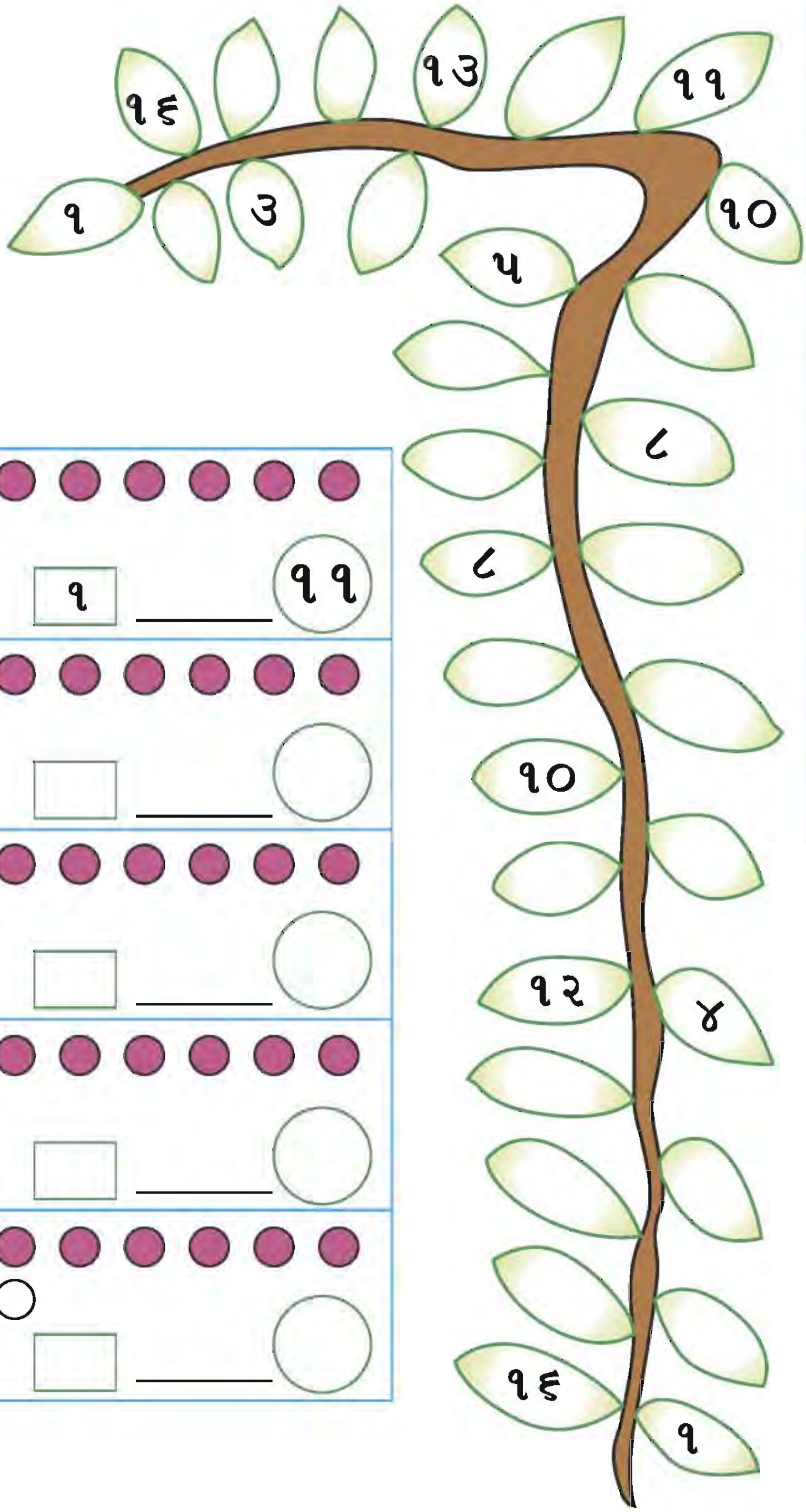

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
○

૧	દસ ને	૧	______	૧૧

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
○ ○

	દસ ને		______	

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
○ ○ ○

	દસ ને		______	

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
○ ○ ○ ○

	દસ ને		______	

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
○ ○ ○ ○ ○

	દસ ને		______	

૧૧		૧૩		

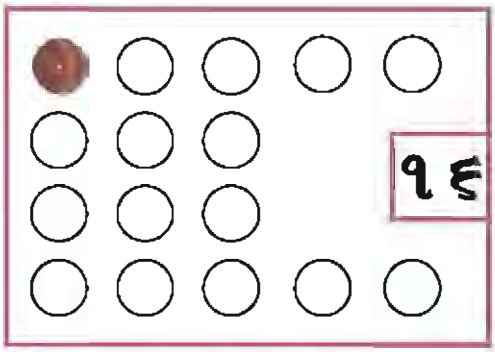

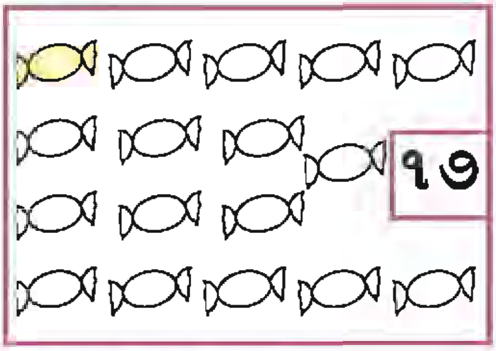

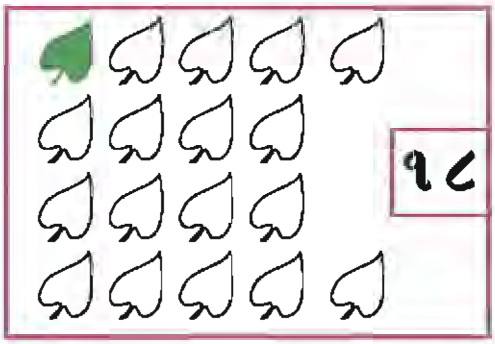

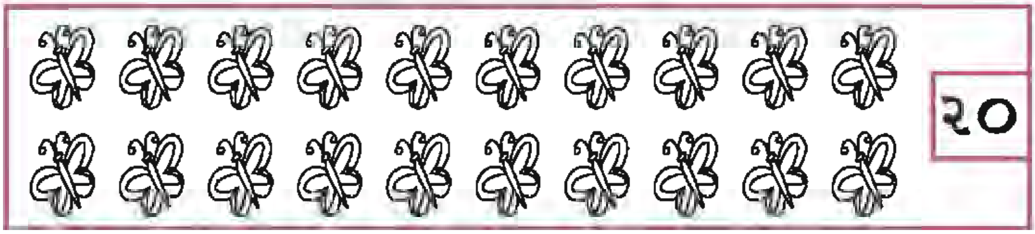

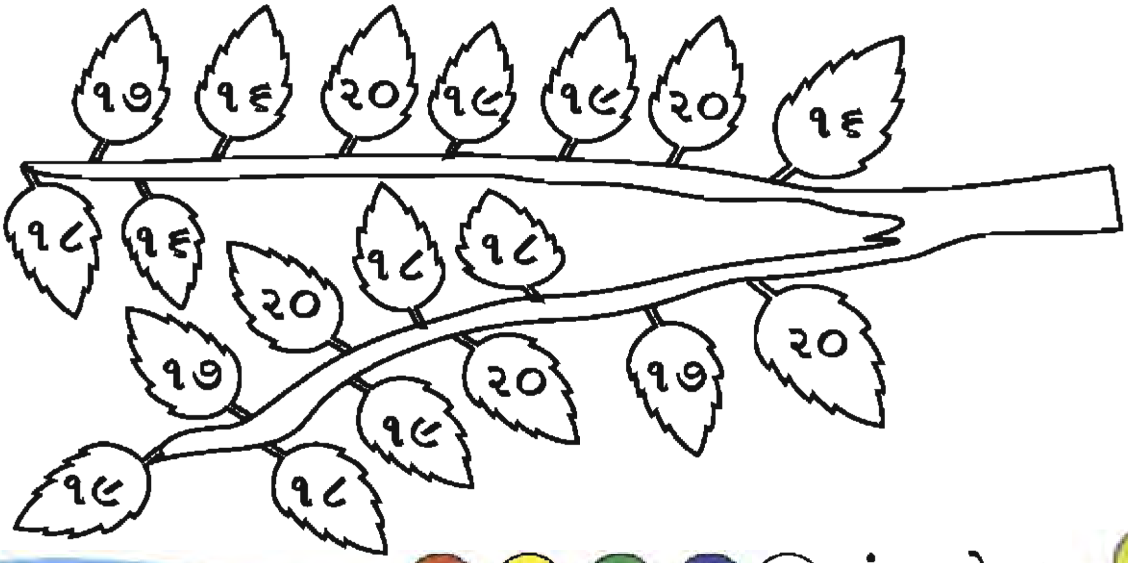

૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ માં ગમતો કલર.

ક	કબૂતર	કાગડો	૬ છ	બતક	મકાન
બ	બકરી	બદામ	કાબર	છાબડી	ચકલી
અ	આંબળાં	હાથ	અનનાસ	તારા	અજગર
છ	છત્રી	છાપું	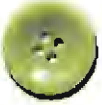 બટન	પીંછાં	રીંછ

ક	ક				અ	અ			
બ	બ				છ	છ			

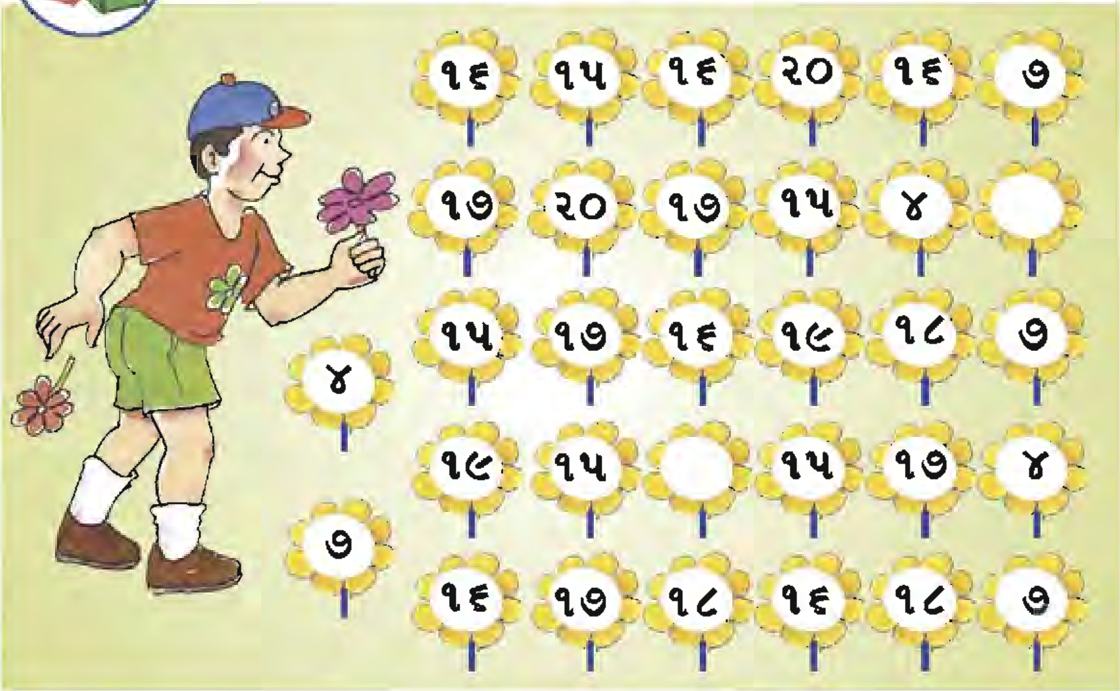

૪	૩	૭	૪
૧૫		૧૯	
૧૭		૧૬	
૧૮		૨૦	

કે	કે			
બે	બે			

એ	એ			
છે	છે			

૧ દસ ને ૫ .... ૧૫

૧ દસ ને ______

૧ દસ ને ______

૧ દસ ને ______

૧ દસ ને ______

૧ દસ ને ______

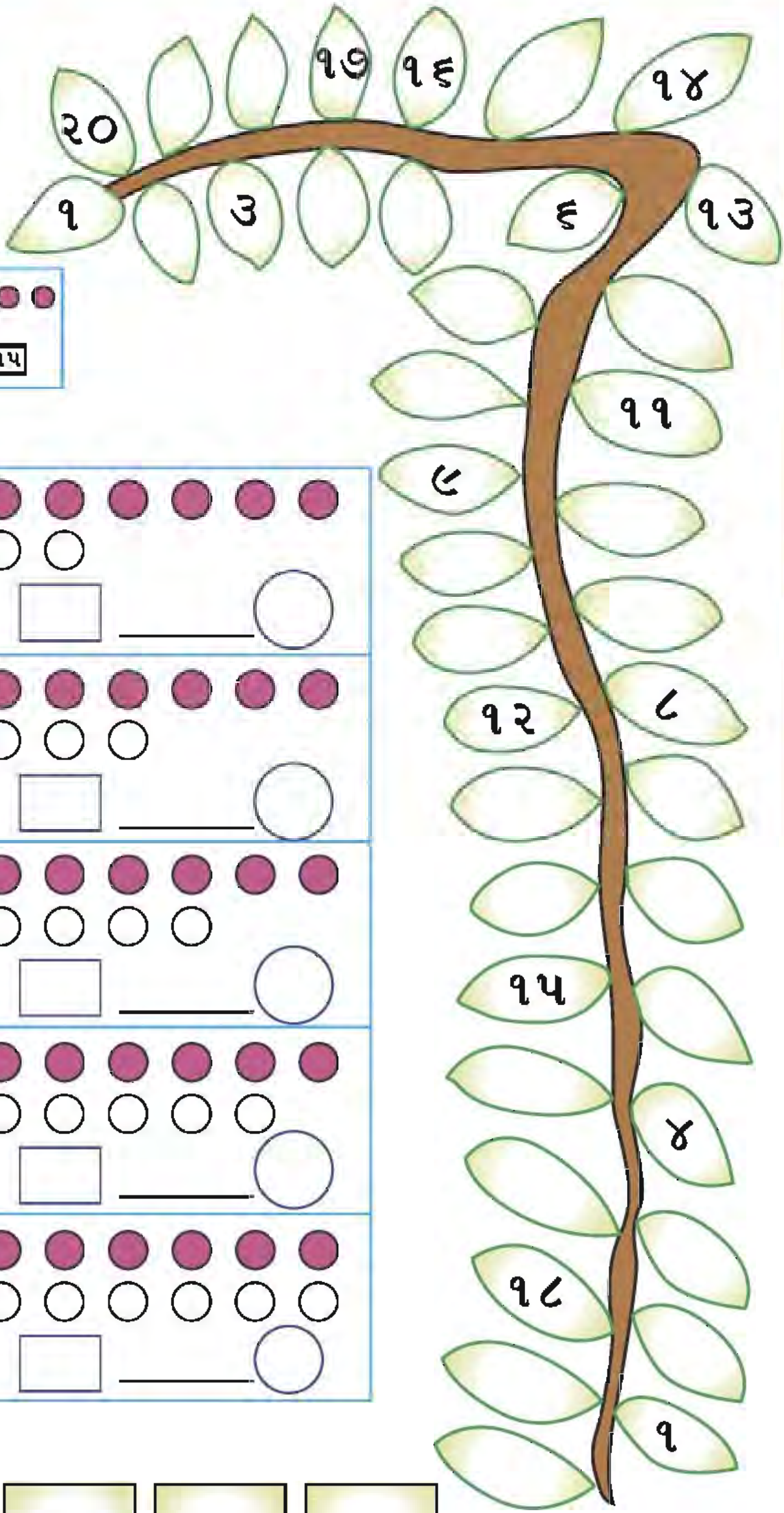

૧૬			૧૯	

૧૫ ૧૬ ૧૭

૧૮ ૧૯ ૨૦

ટમેટું ભાઈ ટમેટું,
તાજુંમાજું ટમેટું
લાલ લાલ ટામેટું
હું મજાનું ટમેટું.

ખાટો ખાટો મારો સ્વાદ,
કચુંબરમાં આવું યાદ,
રસોઈમાં ના કરશો બાદ,
લીંબુ કહીને કરજો સાદ.

લાલ લીલો મારો રંગ,
મસાલામાં મારો સંગ,
પોપટને બહુ ભાવું, શાકમાં તીખાશ લાવું,
કરો અથાણું ભરી રાઈ, હું તો છું મરચાભાઈ !

હું ફળોમાં અનેરું,
નામ છે મારું કેળું,
બી નથી મારા ભેળું,
કેળું રે ભાઈ કેળું.

ખાય છે રંક ને રાજા,
રીંગણ તાજાં-તાજાં,
ઓળો કરો કે રવૈયાં,
લહેરથી ખાઓ ભૈયા.

મીના	રેત	એક	રાજા	તેર	નીમા
બકરી	ગરજ	કાતર	સાગર	કાબર	વાસદ
દાન	સેવ	છાબ	રાબ	સાદ	ટીના

- નેસ
- મામા
- સાબર
- ગામ
- માસી
- રાસ
- કાબર
- જાગ
- આજ
- તાર
- ગાગર
- વાસદ
- માગ
- બાર
- વાદળ
- ગાજર

	ક	૧૪	
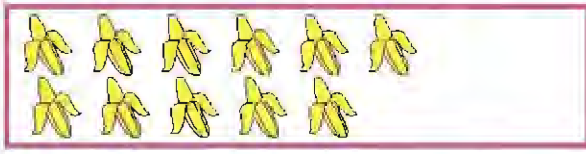	એ	૧૯	
	કા	૧૧	
	બ	૧૫	
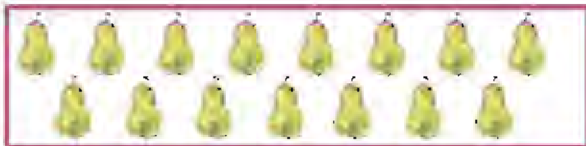	છે	૧૨	ક
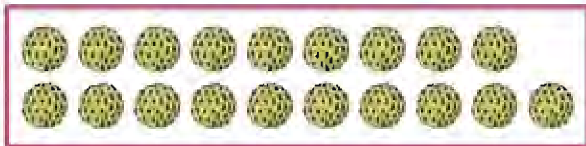	અ	૧૬	
	બા	૧૩	
	છ	૧૮	
	વા	૨૦	
	રા	૧૭	

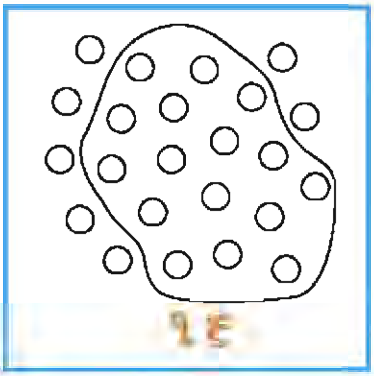
૧૬

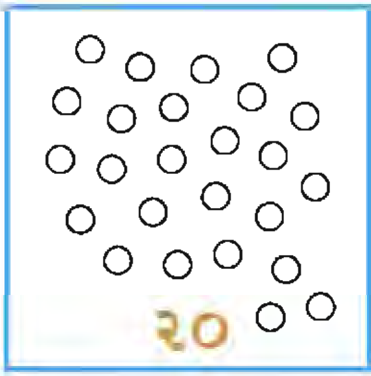
૨૦

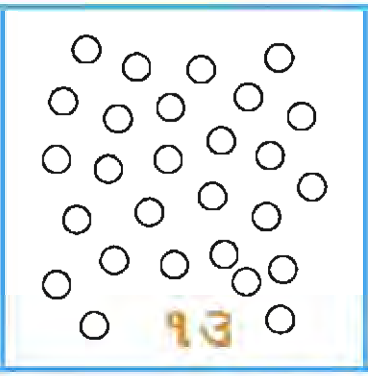
૧૩

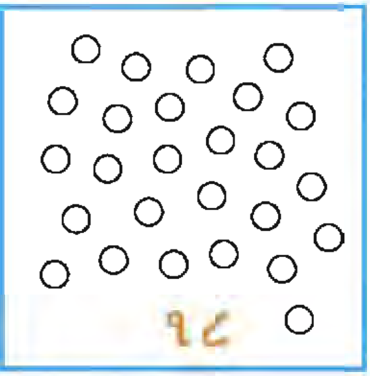
૧૮

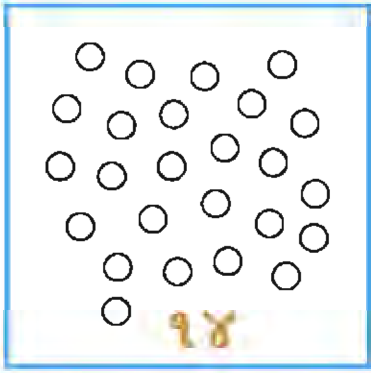
૧૪

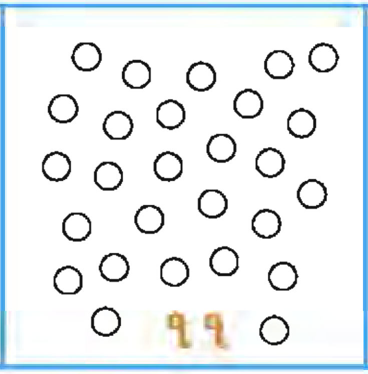
૧૧

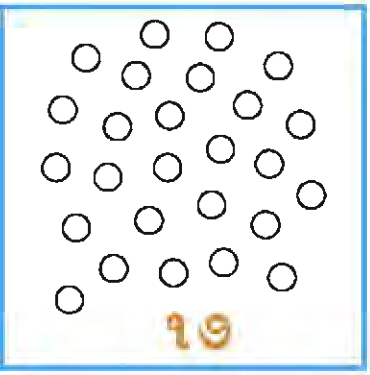
૧૭

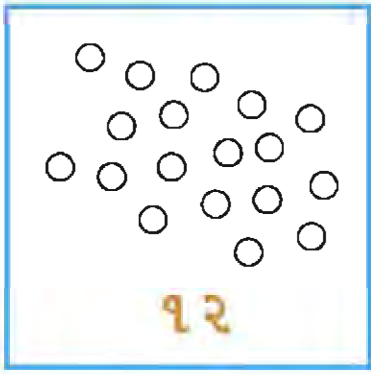
૧૨

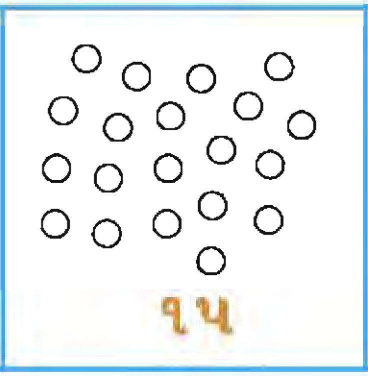
૧૫

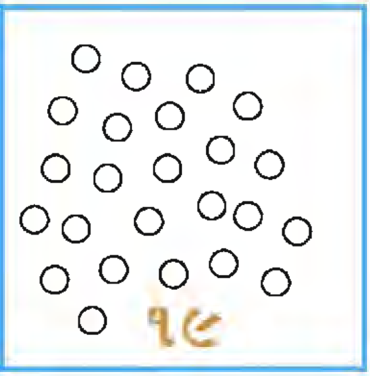
૧૯

૯ ગમે

મને આકાશે ઊડતી પતંગ ગમે,
મને આમતેમ દોડતી વાદળી ગમે.
મને પાણીમાં ચાલતી નાવડી ગમે,
મને નાચતી-કૂદતી માછલી ગમે.
મને ખનનન વાગતી ખંજરી ગમે,
મને પટપટ વાગતી ચપટી ગમે.
મને ફરરર ઊડતી ચકલી ગમે,
મને કૂણી કૂણી લાગતી કાકડી ગમે.
મને આંબે લટકતી કેરી ગમે,
મને ડાળીએ હીંચતી બેની ગમે.

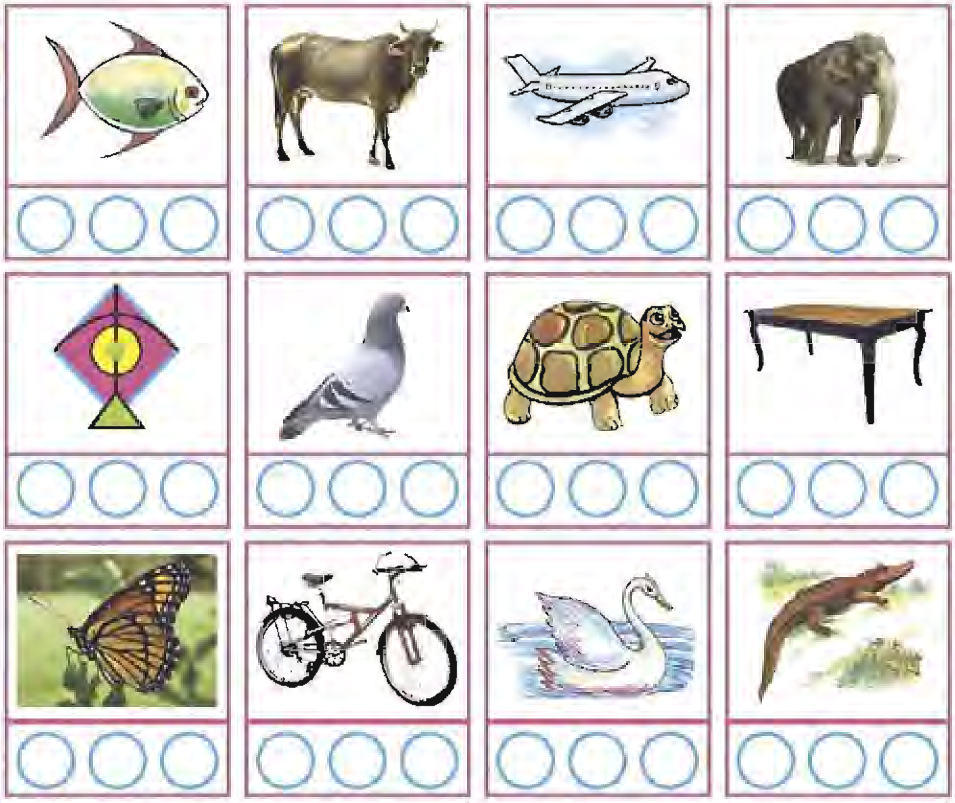

આજે રજા છે.
જનક અને તરલાને નદી ગમે છે.
જનક અને તરલા નદીકિનારે છે.
જનક રેતીની ટેકરી બનાવે છે.
તરલા છીપલાં વીણે છે.
જનક રેતી પર નામ લખે છે.
નદીનાં પાણીમાં નાવડી તરે છે.
જનક અને તરલા નાવડીમાં બેસે છે.
નાવડી તરે છે સર સર સર.

પ પ

ડ ડ

ત ત

ણ ણ

પા પા

ડા ડા

તા તા

ણા ણા

	પ	ડ	ત	ણ
પ	૧૧	૧૨	૧૧	૧૩
ડ	૧૨	૧૨	૧૪	૧૪
ત	૧૩	૧૪	૧૫	૧૩
ણ	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
પ	૧૪	૧૫	૧૪	૧૬
ડ	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
ત	૧૪	૧૬	૧૭	૧૯
ણ	૧૫	૨૦	૧૯	૧૮

પ	માં ૧૧	૨
ડ	માં ૧૪	
ત	માં ૧૩	
ણ	માં ૧૦	

પ	માં ૧૬	૧
ડ	માં ૧૭	
ત	માં ૧૯	
ણ	માં ૨૦	

પ	માં ૧૧	૨
ડ	માં ૧૫	
ત	માં ૧૯	
ણ	માં ૧૮	

	પતંગ	તલવાર	છાબડી
નાવ	બતક	બોર	તીર
કાતર	દાડમ	દાદાજી	કેરી

૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫
૧૩	૧૪	૧૨	૧૫	૧૯
૧૫	૧૨	૧૪	૧૬	૧૫
૧૬	૧૫	૧૪	૧૨	૧૧
૧૩	૧૧	૧૭	૧૯	૨૦
૧૪	૧૮	૨૦	૧૬	૧૭
૧૫	૧૭	૧૯	૧૮	૧૯
૧૩	૨૦	૧૭	૧૧	૧૫

ઘર   શાળા

પ ડ ત ણ

પ

ડ

ત

ણ

ણ	પ	ત	ત	પ	ત	ડ	ણ	ત	પ
ડ	પ	ત	ડ	ત	પ	ણ	ણ	ડ	ણ
પ	ણ	ણ	ડ	ડ	ણ	ત	પ	પ	ત

પ	
ડ	
ત	
ણ	

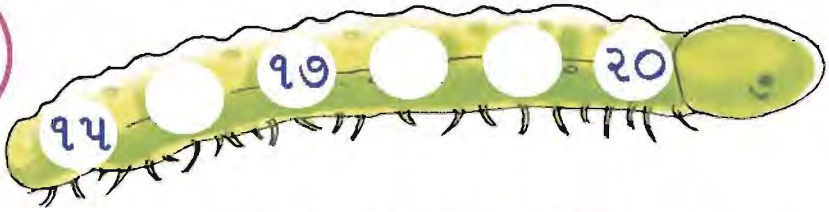

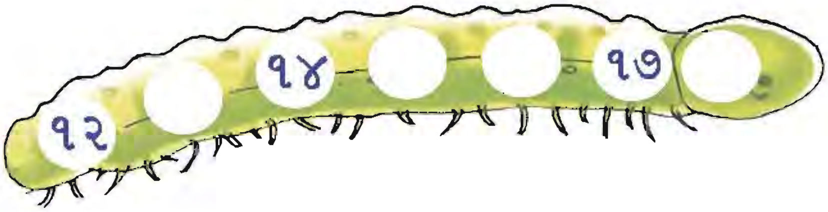

પી પી

ડી ડી

તી તી

ણી ણી

લાભ
શુભ

પતંગ	તપેલી	કાદવ	તપન
ડબલું	વટાણા	અતુલ	માખણ

	પ	ડ	ત	ણ
મારો પતંગ આકાશમાં છે.	✓		✓	
મારો પતંગ પીળો છે.				
પીળો પતંગ કોણે લીધો છે ?				
આજે હું પતંગ જ ચગાવીશ.				
વેણુ ડબામાં બોર લાવી.				
અમે બોર ખાઈશું.				
ડાળી પર પોપટ છે.				

૧૦ મારો ખજાનો

દફતરમાં છે મારો ખજાનો,
જુઓ છે એ કેવો મજાનો !

રબર મારું પોચું સુંવાળું,
આકારે એ કેવું રૂપાળું !

પેન્સિલ છે લીસ્સી ને લાંબી,
લખવા બેસું વાળી પલાંઠી,

જાતજાતના પથ્થર રંગીન,
જોઈને મન થાય તલ્લીન.

ઘણાં રમકડાં છોકરાં પાસે,
શાળામાં લઈ જાતાં,
એકબીજાને આપે ત્યારે,
સૌ છોકરાં ખુશ થાતાં.

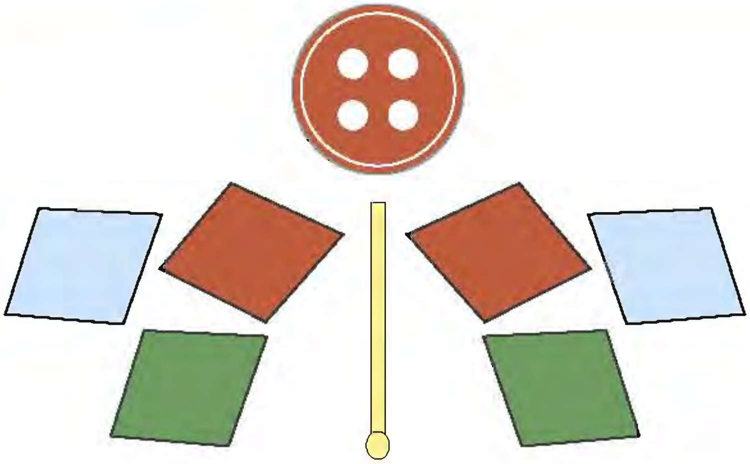

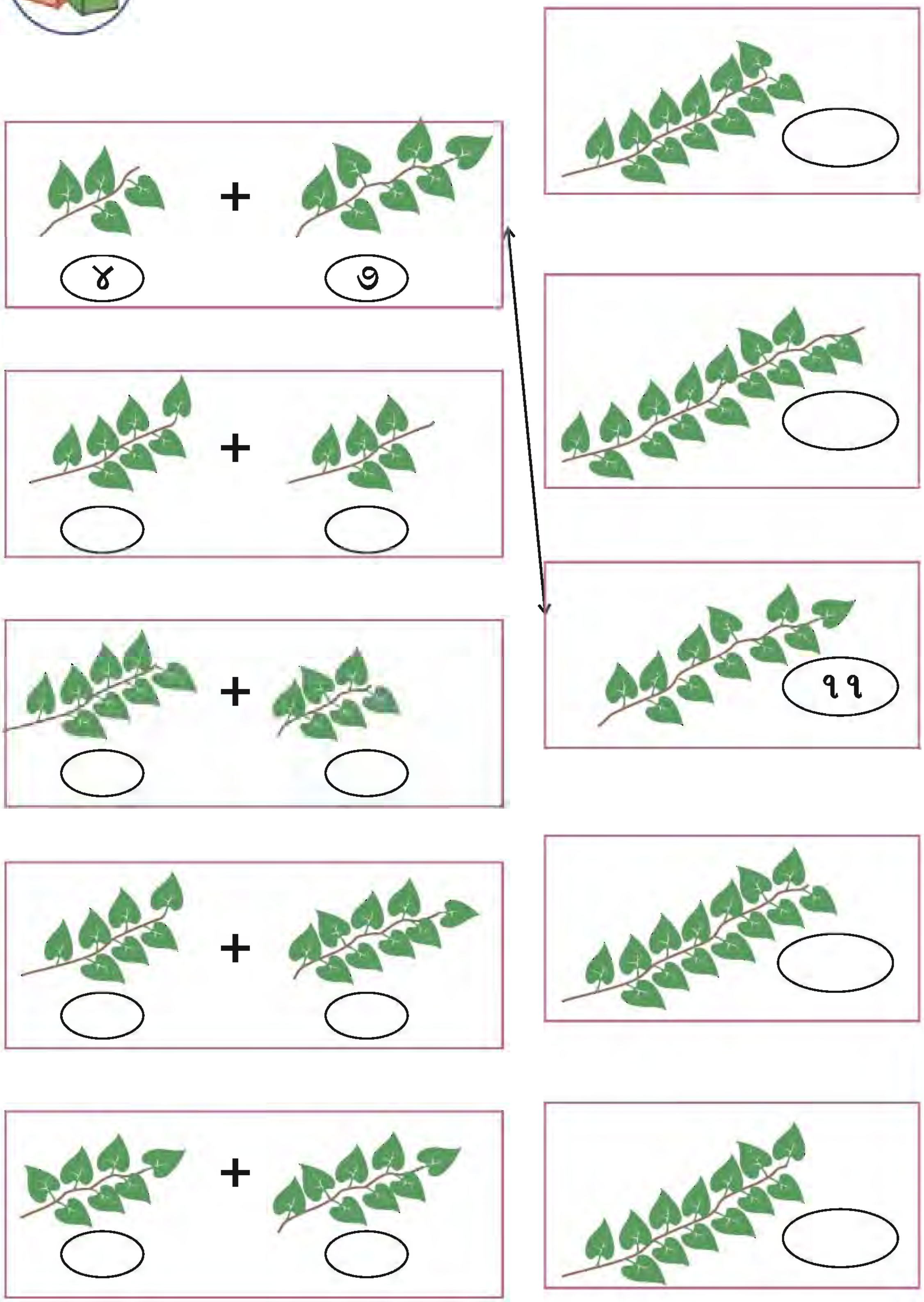

४
+
७
११
+
+
+
+

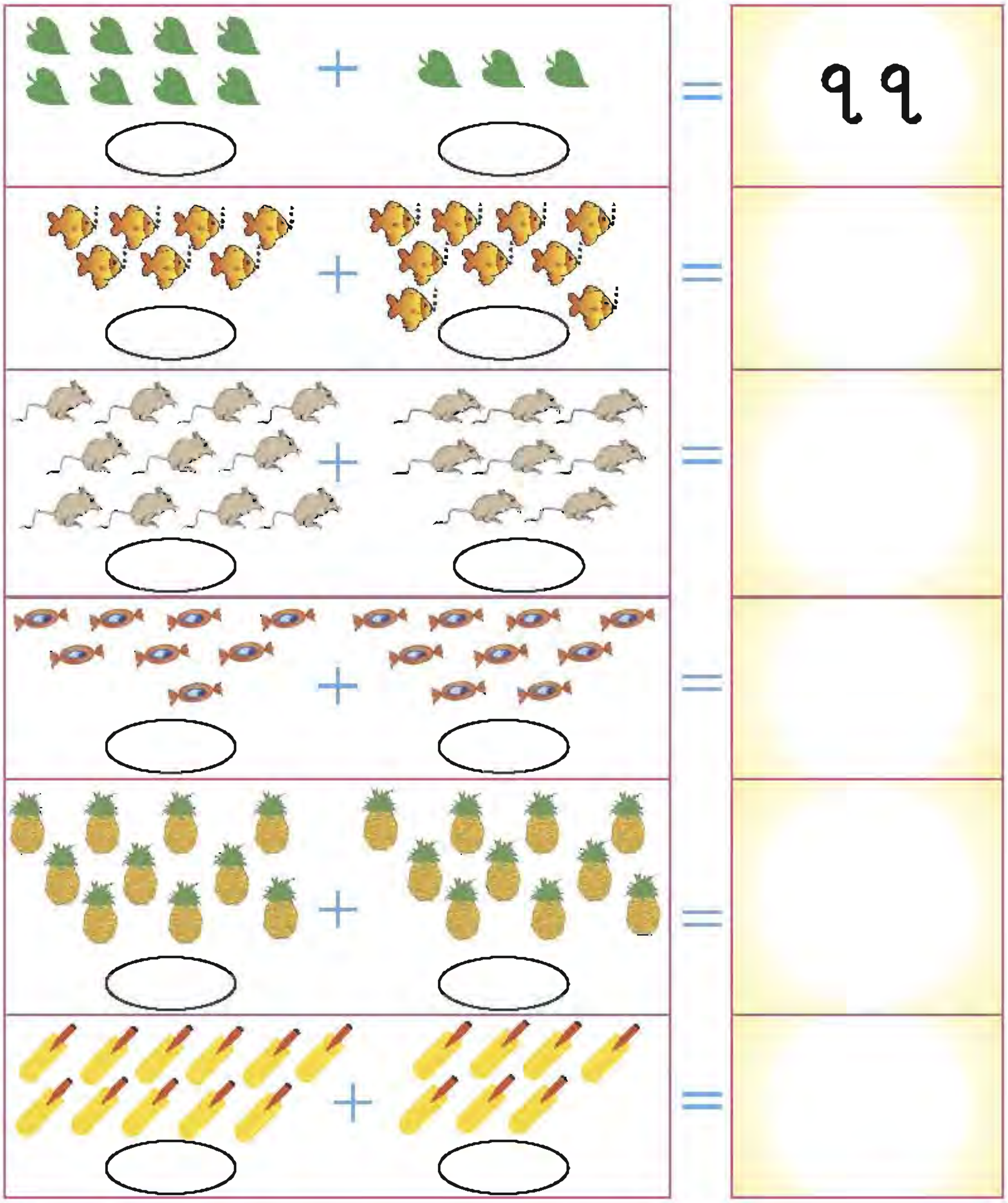
૧૧

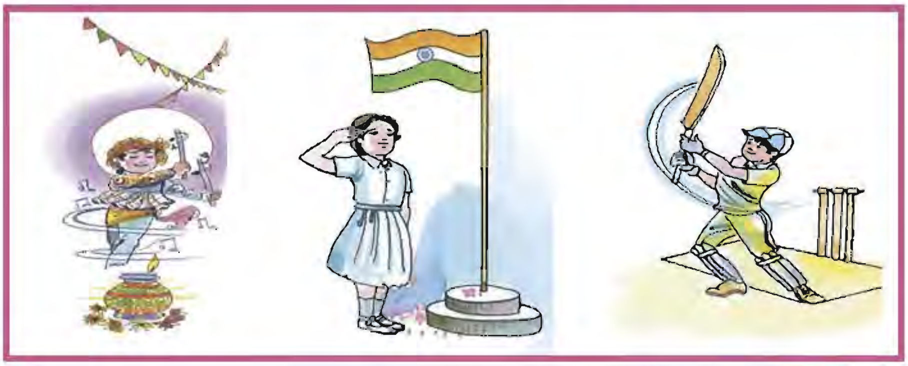

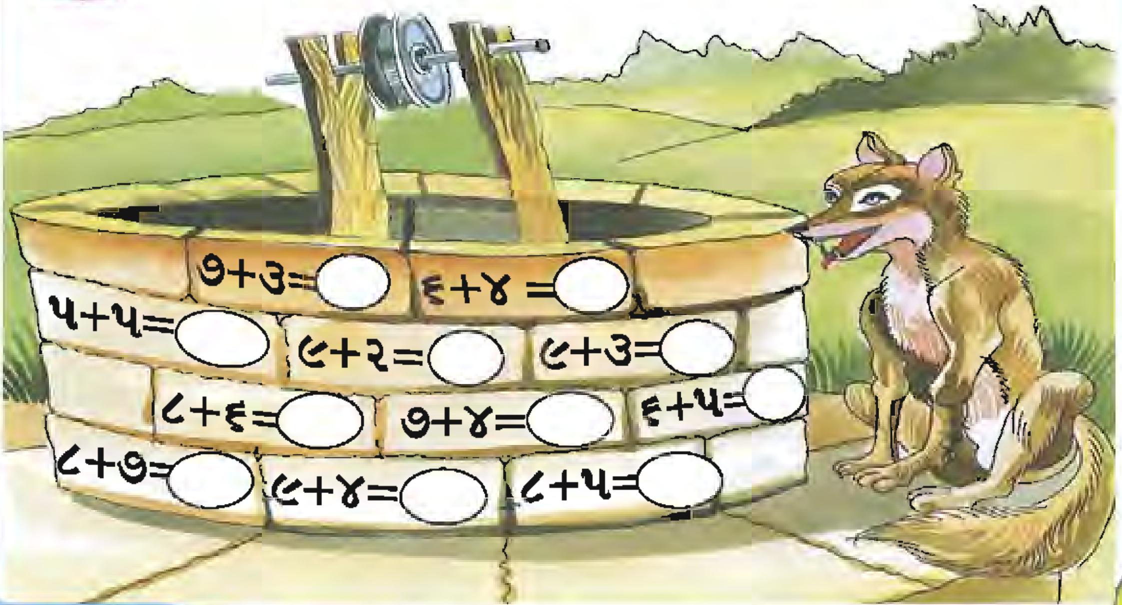

૭+૩=
૬+૪ =
૫+૫=
૯+૨=
૯+૩=
૮+૬=
૭+૪=
૬+૫=
૮+૭=
૯+૪=
૮+૫=

છટા	પૂંછડી	કૂદકા	મજા
ખિલખિલ	ખિસકોલી	ત્યાં	પટા
ચંચળ	ચડે	હસે	ઉંદર

- તું અહીંયાં રમવા આવ, ________ ની ખિસકોલી
- તું દોડ, તને દઉં દાવ, મજાની ________
- તું કેવી ________ ને રમે, મજાની ખિસકોલી
- તારા ________ તો બહુ ગમે, મજાની ખિસકોલી
- તું જ્યારે ________ ગાય, મજાની ખિસકોલી
- તારી ________ ઊંચી થાય, મજાની ખિસકોલી
- તારે અંગે સુંદર ________, મજાની ખિસકોલી
- તારી ખાવાની શી ________, મજાની ખિસકોલી
- તું ઝાડે ઝાડે ________, મજાની ખિસકોલી
- કહે કેવી મજા ________ પડે, મજાની ખિસકોલી
- બહુ ________ તારી જાત, મજાની ખિસકોલી
- તું ________ ભાઈની નાત, મજાની ખિસકોલી

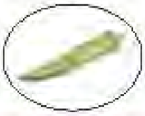

લ				
ચ				
ટ				
ખ				

લ ટ ચ ખ

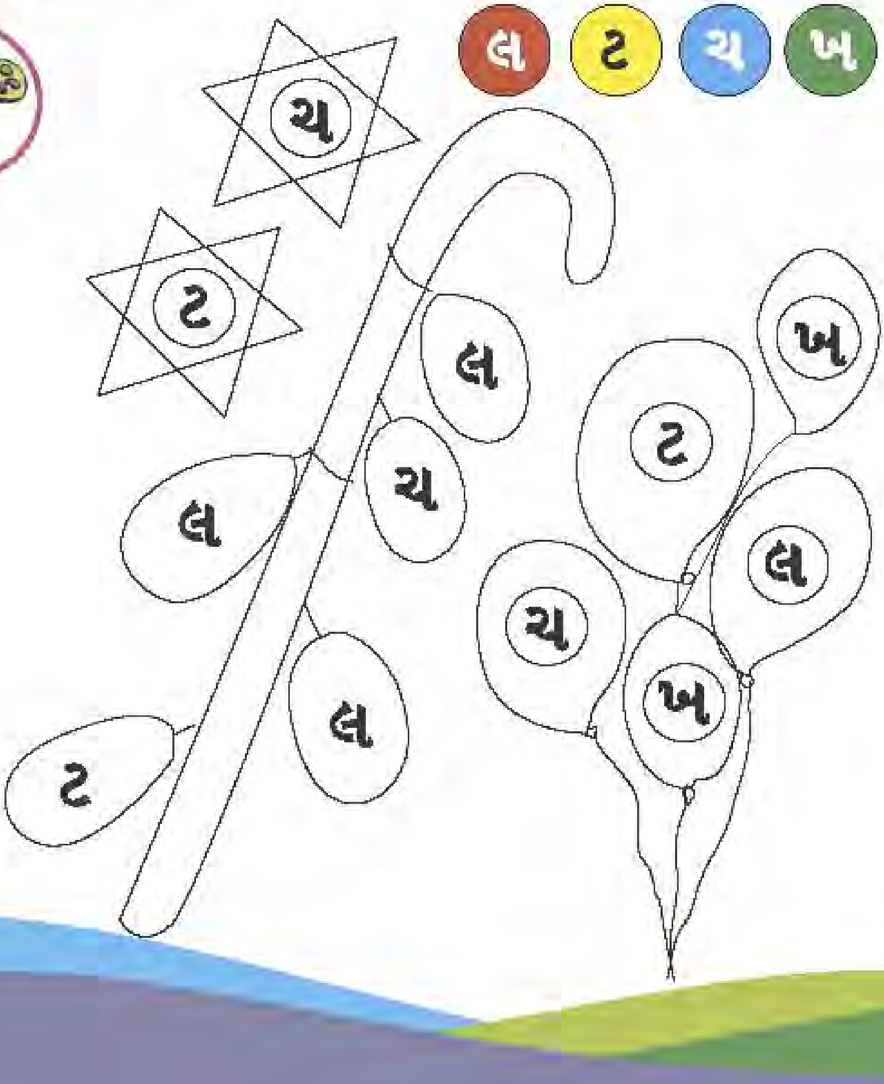

ટ

ખ

ચ

લ

	લ	ટ	ચ	ખ	
	લખોટી	રાખડી	પાટલી	ફાટક	ચ
ટ	ટપાલ	ઈંટ	ખમણ	સાઈકલ	
	ચકલી	નખ	બકરી	કાચ	ખ
લ	ટમેટાં	લસણ	પિચકારી	ચોપાટી	

લાલ લીલો રંગ મારો,
ખાટો-મીઠો સ્વાદ મારો,
કચુંબરમાં યાદ આવું,
મારા ગુણથી ઓળખાઉં.

મારા ઘરમાં કાયમ મળે,
કરવત, હથોડી, રંધો,
એના વિના ઘડી ન ચાલે,
ભાંગી પડે ધંધો.

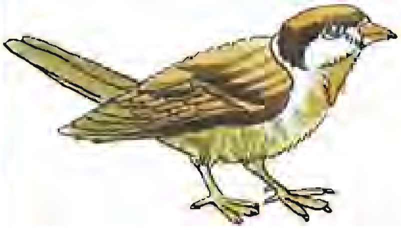

અવાજ મારો ચીં..ચીં..ચીં...,
ઘર મકાને માળો,
દાણા જીવડાં ચણતી હું,
નામ બતાવી જાણો.

બે ઈસ ને બે ઉપળાં,
ચાર પાયા ઊભા,
મારું ઠામ દરેક ઘરમાં,
સૌ કોઈ તેમાં સૂતાં.

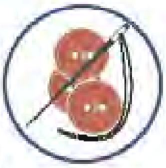

ચેવડો

ચમચી

ચાવી

ખીલી

પેટી

વચેટ

માખી

ખારેક

ટીકડી

ખાખરા

ચીમની

ચેલા

સખી

ખાડો

ટેટી

ચકલી દાણા ચણે છે.

પેટીમાં પતંગ છે.

ટમેટાં ખાટાં છે.

ગગન ગીત ગા.

લ	ટ	ચ	ખ	લા	ટા	ચા	ખા	લે	ટે	ચે	ખે

આ ગામ છે.
ગામમાં મગન છે.
મગન રમે છે.
તે વરસાદમાં રમે છે.
તેની પાસે જમના છે.

ગ	મ	ન	જ	વ	ર	સ	દ	ા

મગન			દામ
		ગામ	

ક	બ	અ	છ	ા	ે	પ	ડ	ત	ણ

કાબર		છાનામાના
	તેર	

ા	ે	પ	ડ	ત	ણ	ી	ં

પેન		
	ચકલી	